

JÓESTÉT!

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
CALEA REGELE FERDINAND 64-66
TELEFON: 20-61

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN NAPILAP
Felolós szerkesztő: MAYER ANTAU

CLUJ, 1938. VII. ÉVFOLYAM
ÁPRILIS 17.
103. SZÁM

Vasárnap

Mihály nagyvajda Olaszországba utazott

(BUCURESTI.) Mihály vajda Ofensege szombaton reggel 9 óra 50 perckor a Simplon-vonattal elhagyta a fővárost Fundateanu parancsnok, királyi szárnysegéd kíséretében és az olaszországi Firenzebe ment, mert ott tölti a husvét ünnepeket. Az északi pályaudvaron Sidorovici őrnagy, az Országőr-Szervezet parancsnokának vezetésével az országőrök egy csoportja búcsúztatta, továbbá a nagyvajda osztálytársai.

Jobb egy évvel meghosszabbították az adóbonok hal és kővényekkel való adóhátralék-rendezés határidejét

(BUCURESTI.) A kincstári követelések rendezésére vonatkozó törvény érvényességét április 1-étől kezdődőleg tovább egy évre meghosszabbították. A pénzügyminiszter ezzel kapcsolatosan megfelelő tájékoztatásokkal látta el a pénzügyigazgatóságokat, figyelemmel az idevonatkozó törvényrendelet rendelkezéseire. Az 1932. január 1-e előtti és az állammal szemben fennálló adó és illeték-tartozásokból a törvényes kamatokkal és behajtási összegekkel együtt 20 százalékos adóbonokkal vagy pedig 3 százalékos országfejlesztési költségek kötvényeivel. A fennmaradó 50 százalékos pedig törlik az adóhátralékos terhére. Az adóbonokat és az országfejlesztési költségek kötvényeit az adóhivatalos teljes névértékükben fogadják el az adófizetők.

Az 1932-33 és 1933-34 évből fennálló adóhátralékok a törvényes kamatokkal és behajtási költségekkel (majorare) együtt a következőképpen fizetendők: 20 százalékos készpénzzel, a fennmaradó 30 százalékos pedig adóbonokkal, vagy állami kölcsönkötvényekkel.

Az 1934-35, 1935-36 és az 1936-37 költségvetési évekből származó adóhátralékok részben készpénzzel fizetendők, részben pedig olyan személyi követelések betudásával, vagy átengedményezésével, amelyek az állammal szemben az 1934-35 és az 1935-36 költségvetési évből származnak. Az 1937-38 évből származó összes adóhátralékok a 10-ik szakasz értelmében részben készpénzzel, részben pedig az állammal szemben fennálló személyi követelések betudásával egyenlíthetők ki.

A pénzügyminiszteri rendelet értelmében azok a kincstári bírságok és adóhátralékok, amelyek az 1934. évi március 31-ig bezárólag fizetendők, 10 százalékos készpénzzel, 20 százalékos pedig adóbonokkal, vagy állami kölcsönkötvényekkel, de azzal a megszorítással, hogy az 1938. október 1-ig kirótt kincstári bírságok fizethetők az állami kölcsönkötvényekkel, míg a többi pénzügyi kötelezettség változatlanul érvényben marad a régi törvénynek megfelelő rendelkezése és a pénzügyminisztérium részéről már megadott és hagyott más természetű fizetési könnyítések érvénytelenekké válnak.

HUSVÉT VIGASZTALÁSA

Írta: MARTON ARON
róm. kat. kanonok, cluj-i plebános

Husvét az igazság diadalának ünnepe. A gyűlölet és gonoszság kelesztre feszítette az igazságot és Szeretetet, de harmadnapon feltámadt, nagy megdöbbenésére ellenségeinek. Gyűlöletükkel embertelenül követték az utolsó pillanatig. Senki sem tudott megfelelni a kérdésnek, hogy mi rosszal cselekedett, mégis ezer vérző sebe, kimondhatatlan fájdalom, isteni megbocsátó tekintete a részvét legparányibb szikráját sem tudta felgyújtani, sem a keresztjével szemben üvöltöző tömegben, sem bírálban, akik tudva hamisan adták halálra.

Az örömdetes hirt hozta, hogy Isten nem egy nép és nem a bosszu Istene, hanem a mennyi Atya, akinek minden ember gyermeke, s követezőleg az emberek, testvérek és az emberiség egyetlen nagy család, amelyben nincsenek alacsonyabbrendű és megvetésre ítelt tagok. Nem egy nép igényeinek a kielégítésére jött, hanem az egész emberiség számára hozta az igazságot, nem alapított politikai pártot, sem vallási szektát, a fennálló jogrenddel és uralommal nem állított szembe új elméleteket, hanem csak való értékükre szállította le, s mindenki által érthető nyelven és szónál kifejezőbb cselekedetekkel hirdette azokat az egyszerű alapigazságokat, amelyeknek érvényesítésével lehetséges és elvethető az emberi élet.

A különböző pártok azonban különböző „igazságokat” hirdettek s mikor észrevették, hogy a Názáreti tanítása befolyásukat a tömegeknél veszélyezteteti, vádat kovácsoltak ellene, hamis tanukat fogadtak, egyik legbensőbb emberét megfizették, hogy elárulja, s aztán ők, az ellenségei bíráskodtak fölötté. Egyetlen szószólója nem akadt, s a megkínzás és meggyalázás vesszőfutása között vitték a gonosztevők keresztjére. És a gyűlölet oda is elkísérte, a fájdalom irtózatos máglyáján égett már, de ellenségei könnyörtelen gunnyal mardosták, győzelmük örömét a Szenvedő arcába röhögtek.

De váratlan fordulat következett, nem az történt, amire számítottak. Alig szűnt meg a keresztre szegezett test vonaglani, alig csukódtak le a láztól kicserepesedett ajkák, a kirendelt szakasz parancsnoka felkiáltott: Ez valóban az Isten fia volt. A tömeg pedig, a szörnyű dráma nézőközönsége, mellét verve, néma csöndben oszlott szét. Mindaz, amit tettek, más kép hatott, mint ahogy gondolták. Ebben a pillanatban a végső győzelmet remélték, s helyett a Megfeszített feltámadása kezdődött az emberi szívekben. Sirját lepecsételték, katonákat állítottak melléje és Krisztus, a megfeszített Igazság, nem törődött sem a pecséttel, sem a katonákkal, Husvét reggelén kikelt sirjából, hogy az igazság és élet legyőzhetetlenségét kiírja a történelem számára, vigasztalásul a szenvedőknek, s figyelemztetésül azoknak, akik a hatalom és erőszak erejében bizakodnak.

Ime, a feltámadás titka! A szenvedés és fájdalom vérző útja a Golgota komor jelenetével záródik, de a husvét-i sir ragyogásába fordul át. Az igazság megtiprásával az igazság diadala, az ártatlan elvettetésével az ártatlanság felmagasztalása kezdődik. Az erőszak megöli bennünk azt, ami földi és földies, elnyomhatja azt, ami ideigvaló és muló-értékű, a fájdalom tüze elégetheti azt, ami salak és gyarlóság, de ugyanakkor a szenvedés máglyájára lököt népeket és embereket tisztítja, bennük az időtálló értékek ragyogó feltámadását, igazságuk diadalát készíti elő.

Az út, amely ide vezet, a nagypénteki út. S ez minden feltámadásnak a törvénye. Komoly eredményért mindig kemény árat kell fizetni. A durva anyagot, hogy használható és szép, a nyers természetet, hogy hasznosító munkával kell megdolgozni. Az ércnek kalapácsal, a márványnak vésővel adunk szép formát. A földet ekével hasogatjuk, kapával tépjük, hogy termőföld legyen. A szenvedélyekkel és ösztönökkel át-meg-átjárt lelket az önmegtagadás és fegyelem alakítja jellemmé. S elszánt akarat és fárasztó erőfeszítések szükségesek ahhoz is, hogy társadalmak gazdasági és erkölcsi esztiségükből felkeljenek.

Ez a Husvét törvénye, de ez vigasztalása is. Husvét titkában feltáruult és azóta a történelem látóhatára fölött ragyog kiolthatatlan fényben a nagy igazság, hogy a szenvedésnek van értelme és van vége, hogy az utolsó szó nem az erőszakot, hanem az igazságot illeti. S erre isteni zálog a feltámadás ténye.

Toplita közelében kövek eldobáltak meg a személyvonatból

(BUCURESTI.) Petru Rares és Toplita között Stanceiu állomás közelében tegnap egy férfi kövekkel dobálta meg a személyvonatot. A kövek bezúzták az egyik kocsi ablakát, és megrongálták a mozdonyt. A merénylőt, aki eddig ismeretlen okból követte el tettét, az egyik pályőr elfogta és átadta a toplita csendőrségnek, amely megindította a nyomozást.

Az illovi ügyvédi kamara nem mond le a nyelvviszsgák megtartásáról

(BUCURESTI.) Az illovi ügyvédi kamara tanácsa elhatározta, hogy eleget tesz a nemzetgazdasági minisztérium felszólításának és bizottságot nevezett ki a következő tanácsosokból: Gruia Traian, Dumitru Cioc és Gh. Muresan. Ez a bizottság fogja megalkotni a nem román etnikai eredetű ügyvédek és ügyvédjelöltek nyelvviszgzátására vonatkozó szabályzatot. Azután megvárják az állampolgársági felülvizsgálat eredményeit is és a kamara jegyzékéből törlik a nem román állampolgárokat. További terve az illovi kamarának, hogy a legszigorubb megtorlásokat alkalmazza a méltatlansági esetekben és az ügyvédi törvénnyel való összeférhetlenségei esetében.

30 napra tartózkodási engedélyt kaphatnak azok a külföldiek, akiknek eredeti vízumuk rövidebb időre szól

(BUCURESTI.) A belügyminisztérium a következő rendeletet adta ki: Minden külföldi állampolgár, aki olyan érvényes utazási igazolvánnyal utazik Romániába, amelyet 30 napnál kevesebb tartózkodási láttamozással (vízum) láttak el, a vízum kiállításától számítottan, attól a határrendőrségi hatóságtól, amelynek illetékessége alá tartozó területen a külföldi állampolgár jelenleg tartózkodik, minden különösebb alakítás nélkül 30 napi tartózkodási engedélyt kap. A tartózkodási engedélynek ez a 30 napos meghosszabbítása azonban Bucurestire nem vonatkozik.

A belügyminiszteri rendelet értelmében a kerületi rendőrségi felügyelőségek felhatalmazást kaptak arra, hogy a nem kívándorló külföldi állampolgárok részére az alantasabb rendőrhatalóságok részéről már megadott 30 napos tartózkodási engedélyt ennek az engedélynek a keltétől számított egy hónappal meghosszabbítsák. Ennek a második 30 napos tartózkodási engedélynek a lejártá után minden további tartózkodási engedélyre irányuló kéreést a rendőrségi vezérigazgatóság intézi el.

Javaszi férfi

divatszövet

ujdenságok valamint

női kabátszövetek

TIRMANI

posztóáruházában Cluj, Str. Reg. Maria 26 Tel.: 17-60

Elvágták Valencia és Barcelona között a köztársaságiak összeköttetését Franco csapatai

Roosevelt mondotta: A demokráciák egyáltalában nincsenek még halálra ítéelve
Csang-Kai-Sek mindkét lábán súlyosan megsebesült a hankewi japán repülőtérmadáraknál — Ujabb heves összetűzések Tuniszban — Mindinkább elmérgesedik az orosz-japán viszony — Ma délben Mussolini jelenlétében írják alá az olasz-angol megegyezést

(LONDON.) (Reuter.) Az európai közvélemény érdeklődésének középpontjában még mindig a brit-olasz megállapodás áll. A Times úgy tudja, hogy a megállapodás ma délben 12 órakor a Palazzo Veneziaában Mussolini, Ciano gróf és lord Perth jelenlétében írják alá. A szöveg kihirdetésére azonban minden valószínűség szerint vasárnap, vagy hét főn kerül sor.

Bonnet: Páris mindent elkövet, hogy megegyezzek a latin testvér-nemzettel

(PÁRIS.) (Reuter.) Bonnet külügyminiszter tegnap a belgrádi Vreme munkatársa előtt kijelentette, hogy Párisnak igaz öröme szolgál az, hogy Jugoszlávia és Olaszország megegyeztek.

Ez a hagyományos latin fajszeretet is arra készíti a francia politikuskokat, hogy mindent elkövessenek oly irányban, hogy az olasz testvér nemzettel megegyezhessenek. Ugyancsak Párisból közlik, hogy Daladier miniszterelnök a jövő hét szerdájára sürgős minisztertanácsot hívott össze, amelyen megbeszéljük az olasz-francia megegyezés lehetőségeit.

Duff Cooper Párisban

(PÁRIS.) (Reuter.) Duff Cooper brit tengerészeti miniszter tegnap Párisba érkezett és hosszasan tárgyalt Campinschy francia tengerészeti miniszterrel. A tárgyalásokról hivatalos jelentést nem adtak ki.

Roosevelt rádiészózata

(WASHINGTON.) (Reuter.) Roosevelt elnök tegnap érdekes rádióelőadást tartott: Csevegések a kályha mellett cím alatt. Az előadáson az államfő csevegő formában felhívta az USA lakosságát a közös összefogásra és a gazdasági válság leküzdésére.

Közben támogatni kell a magánvállalkozás — mondotta, — mert a katasztrófális munkanélküliséget csakis a termelés fokozásával lehet megszüntetni.

Kizárólag gazdasági természetű okok következtében vesztett Európában a demokrácia eddigi súlyából. A mindennemek alól, mint valaha.

az emberek a jobb gazdasági lehetőség reményében lemondottak szabadságukról. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a demokrácia valóban halálra lenne ítéelve.

Az emberiség meg fogja unni az uniformizálást és a diktátorok hajszáját és megújodottabban fog kikerülni a romokból, mint valaha.

Ismét jelentik Csang-Kai-Sek megsebesülését

(SANGHAI.) (Reuter.) Az Exchange Telegraph mértékadó forrásból nyert közlés alapján megerősíti azt a hírt, hogy Csang-Kai-Sek marsall a legutóbbi hankewi repülőtérmadáralkalmával

tényleg megsebesült mindkét lábán és pedig oly súlyosan, hogy műtéti beavatkozásra is szükség volt.

Megsebesült ugyanakkor Son miniszter is, akit azóta is súlyos állapotban ápolnak az egyik frontmögötti kórházban.

Megalakulóban a japán-barát középkelet kormány

(NANKING.) (Reuter.) Hata tábornok elnöke alatt fontos tanácskozások folynak a középkelet japán-barát kormány kialakítását illetően és amint a Domei közli, z rövid időn belül sikerülni is fog.

Egyre rosszabbodik az orosz-japán viszony — jelentik a külföldi sajtótudósítók

(SANGHAI.) (Reuter.) A japán-orosz viszony, amint a Sanghaiban tartózkodó külföldi sajtótudósítók közlik, egyre rosszabbodik. Moszkva ugyanis az utóbbi hetek óta teljesen nyitlan szállítja a fegyvert és a különböző hadifelszerelési tárgyakat a kínai hadsereg számára, ami ellen a japán sajtó értőhető hevesseggel tiltakozik. Az Asahi Sinbun a következőket írja:

A szovjet kormány már két jegyzékünkre adott egyszerűen semmitmondó és kitérő választ. Litvinov népbiztos kijelentette, hogy nincs tudomása arról, hogy a szovjet polgári és katonai hatóságok támogatnák Csang-Kai-Sek marsallt, holott azt mindenki tudja a Szovjet területén, hogy a transzibériai vas

utvonalel már négy hete minden személyforgalom szünetel és a vonatokat kizárólag hadiszereket, repülőgépek alkatrészeket és csapatokat zsufolnak össze Vladivosztokban. Hallatlan naivitás lenne szemmel hunyni ezek felett a tények felett és nem felkészülni a nyílt kenyértörésre ezzel a hatalommal szemben, amely minden konfliktust megragad arra, hogy háborukat termeljen és abba minél több nemzetet keverjen bele.

A tokiói félhivatalos közlést megerősítik a külföldi tudósítók is, akik közül a Paris Soir munkatársa a következőket írja:

Míg Európában a nagyhatalmak mindent elkövetnek arra nézve, hogy a spanyol konfliktust megragadhatás és világháború nélkül likvidálják, addig a Keleten új és hatásában még kiszámíthatatlan háborút készítenek elő. A beavatkozásnak az a módja ugyanis, amit a Szovjet alkalmas, nem is engedhet mássra következtetni. Megállapítást nyert már határozottan, hogy a kínai repülőgépek majdnem kizárólag orosz eredetűek és ki szolgálják szovjet pilóták. Japán ezt aligha nézheti tétlenül tovább.

Hasonló jelentések futnak be a koncessziós negyedek vezetőitől is, ami Londonban, Párisban és Washingtonban nem kis aggodalmat kelt.

A forrongó Tunisz

(TUNISZ.) (Reuter.) Tegnap ismét heves összetűzésre került a sor a bensejűltek és a karhatalom között. A hatóságok ugyanis párisi rendeletre nem voltak hajlandók az új „Destur”-mozgalom vezetőit szabadlábba helyezni, ami rendkívül nagy elkeseredést okozott az arab lakosság köreiben. Habib Bourgiba ügyvéd, az új Destur-mozgalom még szabadlábban lévő egyik vezére ellenállásra és szabotázsra szólította fel a népet és 4000 tüntető élén megkísérelte az államfőház épületének ostromát. Ennek során több órán át tartó szabályos uccai harc fejlődött ki, amelynek számos halálos áldozata volt. A legutolsó jelentés szerint, Habib Bourgibát letartóztatták.

A lengyel sajtó egy része Franco elismerését sürgeti

(VARSÓ.) (Reuter.) Az Express Pórnany hosszú cikkben számol be a spanyolföldi helyzetről és többek között a következőket írja: „Anglia és több európai állam belátták, hogy Franco tábornok hadviselő jogának elismerése már nem várható sokáig magára. Az a tény ugyanis, hogy a nemzetiek az állam területének négyötöde felett uralkodnak, már letagadhatatlan és az is bizonyos, hogy egyszerű kereskedelmi ügyműködés felállítására nem elegendő a nemzeti spanyol kormányzattal kapcsolatban felmerülő problémák elintézésére, miért is a kormánynak kötelessége a

tartományban elfoglalták San Mateo városát, amely a tengerpartot védő köztársasági haderők főhadiszállása volt. A város elfoglalásával a baloldali milícia teljesen elvesztette ezen a terepen az ellenállás további lehetőségét és fegyvertelen menekül az erős iramban haladó nemzetiek elől. Ugyanakkor Yague tábornok hadosztalpai San Mateotól dél nyugatra, Castellion város irányában törtek előre. Késő esti jelentés szerint Aranda tábornok csapatai este fél tíz-kor bevonultak Vineros kikötő városába és ezáltal végérvényesen elvágták a szárazföldi posta, táviró és vasúti összeköttetést Barcelona és Valencia között. A salamancai leadó a nagy győzelmet külön híradásban közölte a nemzeti spanyol lakta területekkel és a híre Burgos, Malaga, La Linea, Bilbao stb. városok házáit kivilágították.

Kétségbeesett tehermentesítési el-lentámadások

(HENDAYE.) (Reuter.) A valenciai hadvezetőség rendeletére San Mateo elfoglalásának híre a Segre-folyónál álló köztársasági haderők ellentámadásba mentek át. Átkelniek a folyón azonban nem sikerült és amint a Havana iroda is közli, offenzívájuk összeomlott a nemzetiek rendkívül erős és hatásos zárótűzében.

A francia földre menekült milicisták száma elérte a harmincezret

(PERPIGNAN.) (Reuter.) Amint a „Paris Soir” Perpignanba kiküldött munkatársa jelenti, a francia katalán határon átmenekült tényleges szolgáltatott teljesítő milicisták száma elérte a 30 ezret. Rendkívül érdekes — jegyzi meg a lap — hogy a menekültek között egy sem kérte visszazárállítását spanyol területre, hanem valamennyien párisi konzulátusaik rendelkezésére bocsátották magukat. A menekültek bevallása szerint a köztársasági hadsereg helyzete reménytelenül vált. A legénységet már hetek óta nem fizetik, élelmiszer-adagikat napról-napra csökkentik és ugyszólván egyetlen egy pihenő napot sem engedélyeznek számukra, mert az egyre erősödő Francóféle nyomás ellensúlyozására az összes tartalékosokat a frontra vetették. Egy amerikai önkéntes elmondja, hogy a 34-ik nemzetközi brigádban szolgáló 9200 amerikai honfitársával együtt Ezek közül ma már csak ötszázan vannak életben, mert a többiek hol az ellenség, hol pedig a harcoló csapatok mögött gépfegyverekkel felállított politikai anarchista-csapatok pusztították el. Öneki magának is csak nagy nehezen sikerült a menekülés és itt a francia önkéntes brigád egyik vezetője segített.

Köszönő táviratot kapott Hóman Bálint magyar kultuszminiszter Viktor Emánuel uralkodótól

(BUDAPEST.) (MTI.) Az Olasz Királyi Akadémia, mint tudvalevő, annak idején felkérte Hóman Bálint magyar kultuszminisztert arra, hogy írja meg az Anjouk uralkodásának korszakát Magyarországon. Hóman Bálint magyar nyelven megírt művét az Olasz Tudományos Akadémia lefordította és kiadta. Hóman kultuszminiszter művét Viktor Emanuel uralkodónak ajánlotta, aki tegnap a következő táviratot intézte hozzá: „Halásan köszönöm Önnek a nekem ajánlott művet, amelyet nagy örömmel fogok elolvasni. Viktor Emánuel.”

Végérvényesen elvágták Valencia és Barcelona között az összeköttetést

(HENDAYE.) (Reuter.) Aranda tábornok csapatai tegnap délelőtt Castellion

Husvétii riport-egyveleg

Szerkesztőm a hét elején adta ki a parancsot:

— Husvétii cikket legkésőbb csütörtök re kérem! De ne későn, mert elusznak. Az „eluszás” a kiadók réme és így hát hamarosan elindultam a husvétii cikktéma után.

Városházi rovatvezetőnek mindig vannak kéznél felvett témák. Itt van mindjárt a költségvetés-ügy Remek téma. Csak épen ki kell „futni”. Boldogítani lehet vele az olvasót, mennyi adót kell fizetnie...

Hamarosan kiderült azonban, hogy a költségvetésről nem lehet nagy riportot írni. Számítételeit ugyanis úgy megnyirbálták, hogy még egy hírecskére se futja...

Nem marad más hátra, mint a város fejlesztéséről értekezni. Nagyszerű például bemutatni, miként fog festeni a város, mondjuk félszáz év múlva.

Örök téma: a külváros színes, szíves világa. Azután: hogy keresztelik az utcákat. Ma hallottam éppen, hogy Budapesten Örmény-utcának keresztelték egy utcát, amelyet a németvilág idején Fraudenthal Strasse-nak hívtak. Fraudenthal valamikor polgármester volt a magyar fővárosának és az átkezelésénél szó szerint magyarra fordították az egykori polgármester nevét. Városunkban is van néhány ilyen mulatságos uccakeresztelés. Például az egykori Méhes-uccát Septimiu Albini-ről nevezték el, akinek semmi köze a méheshez. Zugó-ucca például Sundó-arc elnevezést kapta, ami viszont csengett jelent.

Igy került azután előtérbe: megszólaltatni az eldrvult időközti városvezetőségeket tagjait. Például így:

— Mit érez, amikor elcsúsz a város-háza előtt?

Vagy:

— Milyen tervei voltak a városfejlesztés körül, amiket nem valósíthatott meg, mert...

Állítom, hogy ez a téma se megfelelő, mert nem „jönne” ki belőle a husvétii hangulatának megfelelően, optimista irás.

Ilyenformán a várospolitikától eltérő dörög, de egyben mulatságos téma után kellett nézmem.

Időszzerű például a tojásról írni. A címe ez lenne: „Amíg a tyúk eljut a tojásig”. Milyen természetesen lehetne leírni, hogyan készül a tojás. Sok városi ember előtt még rejtély. Amíg a tyúk anyjában megfogamzik a tojás gondolat és az valósággá válik...

Vagy egy másik érdekes anyag: Leírni, hogyan öntöztem piros tintával Husvétii és hogy a „virágszálak” uccáztak ki a locsolás után, mint a fölött szalmandra, vagy mintha himlőbe estek volna.

Ennyi téma között igazán nem lehet választani. A riport beadásának határnapja lejárt és itt állok a sok témával nem tudom, melyiket szeressem... (galó.)

— Kifogták a Balatonba fulladt gazdasági akadémiai hallgatók holttestét. Zalaegerszegről jelentik: Vonyarcvashegy és Balatonberény között felborult egy vitorlás, amelyen öt gazdasági akadémiai hallgató ült. A gazdaságok közötti kettő — mint ismeretes — Komlósi József és Monda Kálmán a vízbe fulladtak, három társuk kórházba került. Komlósi és Monda holttestét most fogták ki a halászhók és Komlósi Dörpátlanba, Mondát Pestszentimrere szállították. Ott temették el igen nagy részvét mellet.

Franciaország káprázatos kiállítása a budapesti Nemzetközi Vásáron

Budapestről jelentik: Az április hó 29-én kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár egyik legnagyobb szenzációja Franciaország káprázatos szépségű kiállítása.

Hatalmas, pompás pavillon a franciáké. Már készen áll a vásár főbejáránál és már rakosgatják benne egy magas kulturájú nép legbeszédesebb kincsét. Külön csoportokban tagozódik ez a különleges kiállítás, az egyes csoportokon belül világos képet ad a részletekéről, egészen pedig káprázatos tükre a francia szellem és tudás gazdagságának. Perzsa és hölgyek szívát fogja meg majd leginkább, de mindenkit is, akiknek csöppnyi érzéke van a szép és finom iránt.

Páris utolérhetetlen toaletteljei, a francia parfüm, a selyem és textilárú, a könyv, a kép, a történelmi emlékek, a por, a dohány! Azután a finom izlésű francia butor és a fejlett nagyipar újításai és alkotásai. Lez csipke és bijouterie-csoport is, hogy még heve-

sebben dobogjanak meg a női szívek és a gastronomiai csoport mindenek gyönyörűségére. Még építőművészetük modellejt és világhírű muzeumaiknak kincseit is elhozzák a franciák, hogy lehető teljes képet adjanak arról, amit Párisnak hívunk. Franciaország nagyságáról és nyersanyagokban való gazdagságáról pedig Marokkó, Madagaszkár és a távoli gyarmatok csoportjai beszélnek majd. Külön csoportokban vonul fel végül a francia „Elegance”, a „Vie Intellectuelle”, sőt még a francia repülés-ügy is.

Április 19-étől május 19-éig, tehát ke- rek egy hónapig tartózkodhatnak Magyarországon azok, akik a vásár utazási vizum- és egyéb jelentős kedvezményeivel utaznak a vásár megtekintésére. A kedvezmények igénybevételére jogosító vásárigazolványokat máris országsszerte árusítja minden utazási és menetjegy-iroda. A vásárigazolvány minden tudni- valót részletesen tartalmaz.

SELECT-MOZGÓ.

Nagy sikerrel vetíti

Ginger Rogers, Fred Astaire

Kiváló színészi leguább filmjét:

Felhívás a táncra

az utóbbi évek egyik legjobb táncos vígjátéka. Isten zenével, táncsal, helyzetkomikumokkal. Műsoron kívül a legújabb hangos hirtető.

Hétből kezdettel: BÜNÖK SZIGETE. Somerset Maugham elbeszélése nyomán készült izgalmas kalandfilm a gyöngyhalászok életéből. Főszerepben Mumprey Bogart, Margaret Lindsay.

A színház ünnepi műsora

Az évad legnagyobb sikert aratott operettjeiből állította össze a színház az idei husvétii műsort. Így szombaton este, vasárnap este és hétfőn délután Ábrahám Pál óriási sikert aratott operettje, a Julia kerül színre. Vasárnap délelőtt 11 órakor gyermekelőadás lesz, amikor a Jancsi és Juliska című, mulatságos, zenés, énekes, táncos gyermekdarab van műsoron olcsó helydrakkal. Délután három órakor a Sárgapitykés közlegény kerül színre olcsó helydrakkal. Délután hat órakor Kodály Zoltán vidám daljátéka, a Hány János szerepel a műsoron. Hétfőn, ünnep másodnapján délután három órakor Ábrahám Pál hatalmas revü-operettje, a 3:1 a szerelem javára kerül színre olcsó helydrakkal, este kilenc órakor pedig Harmath Imre és Buday Dénes páratlan sikerű operett-revüjét, a Sonját játsszák.

Kék nefelejts

— Eredeti operettbemutató kedden este. —

Jenei János, a színház közszereplőnek drvondó tagja új operettet írt Nemes Ferenc, a kitűnő költő és hírlapíró, valamint dr. Szócs Ervin társaságában.

A hangulatos, transzilván levegőjű, modern operett igen nagy sikerre tart-hat azamat, mert böhümorú szövege, nagyszerű versei, kitűnő, pattogó ritmu su muzikája, kitűnő rendezése, nagy-szerű szereposztása mellett, a színé-szek mindenkori, természetes ambició-ját felfokozza az a tudat, hogy egy sze-retett kollegájuk sikeréről is szó van s így mindenki tudása maximumát igyek-szik adni. A próbák lelkes hangulata arra enged következtetni, hogy a Kék nefelejts az idei szezon egyik meglepe-

tése lesz és a nagyszerűen pergő elő-adás tökéletes szórakozást fog nyújtani. Gróf László a Kék nefelejts rendezője, a darab minden rejtett szépségét is felszínrehozva színessé, változatossá, elevenné fogja varázsolni a Kék nefelejts előadását. Stefanidesz József kar-nagy pedig a zenei rész betanításával és az operett vezényletével igyekszik hozzájárulni a sikerhez.

A darab főszerepeit Solymosán Mag-da, Czoppán Flóri, Báza Éva, Wojticz-ky Elvira, Jenei János, Tompa Sándor Csóka József, Fülöp Sándor, Réthely Ödön stb. alakítják. A táncokat Sándor Andor tanította be.

Helybenhagyta a tábla a lánya tãmadóját súlyosan bántalmazó apa egyéves büntetését

(CLUJ.) A helyi tábla második osztá-lyának Zaharia-Popescu-Furtea taná-osa előtt tegnap érdekes ügyet tárgyal-tak. Annak idején megírtuk, hogy Piros

Antal operai alkalmazott 1937. március egyik hajnalán ittas fővel ment haza-felé a Calugaritelor-uccán. Az egyik alacsonyán lévő ablakon bepillantva látta, hogy Tirea Nicolae, a ház egyik lakójának leánya éppen indul gyári munkahelyére. Megvárta a kapu előtt, ahol erőszakoskodni próbált vele, mire a leány anyjéért kiáltott. Amikor ket-ten sem bírtak vele, kihívták Tirea Ni-colae, aki álmából felébredve, husán-got ragadott és azzal úgy fejbeugrta Piros, hogy koponyaalapja töréssel szál-lították be a klinikára, ahol csak hosszú kezelés után épült fel, de teljes egész-ségét nem nyerte vissza.

Tirea Nicolae ellen testi épség na-mon súlyos megrongálása miatt indult eljárás és a törvényszék Cojocaru-Linz-mayer tanácsa egyévi elzárásra ítélte,

de a büntetést három évre felfüggesz-ette, ha az elítelt a kötelezett havi egy ezer lej összeget pontosan folyósítja a munkaképelen sértett Piros Antal ré-zere Tirea az itélet ellen felebezést jelentett be és a tábla előtt dr. Ciurel Ilie, a magánvád képviselője a törvénu-szék itéletének megerősítését kérte, ugyszintén dr. Iepure táblai ügyész is. Dr. Moldovan Valer védő új tanuk ki-nallgatását kérte, akikkel bizonyítani akarta, hogy Piros nem munkaképtelen és így a havi ezer lejes kártérítés alap-alan. A tábla a kérelmet elutasította. Dr. Moldovan érdemben a vádott ártatlan-ságát hangoztatta, a tábla azonban hely-ben hagyta a törvényszék itéletét.

Házadrólásért „távolléte-ben” huszonötévi kény-szermunkával sújtott a ka-tonai törvényszék egy ké-met, míg va házastársát egyévi elzárással büntette

(CLUJ.) Nemrégiben megírtuk, hogy a helyi katonai törvényszék súlyos büntetéssel sújtotta a katonai fogház őrsé-gének tagjait, mert a katonai törvény-könyv idevonatkozó szakaszai értelmé-ben ők voltak felelősek három fegyenc, Pavel Baciu Dusan, Radu Florian és Barabas Ioan szökéséért. Ugyanezen árgyalás keretében tárgyalta a bíróság három szökevény ürvét is, akiket a zökésért távollétükben két-kétévi elzá-ással sújtott.

A szökevények egyike, Pavel Baciu Dusan tegnap ismét szerepelt a bíróság előtt. Ezuttal kemkedéssel és hazaáru-lással vádolva, vadházastársával, Mac Elisabetával egyidejűleg. A két vádott közül csak a nő van jelen, mert Dusan, aki a vizsgálati fogság tartama alatt szökött meg, még mindig nem került az gázságszolgáltatás kezére. A tárgyalás Barbu ügyész indítványára teljesen zárt. Csak az itéletki hirdetés nyilvános, amely megállapította, hogy az első vád-lott bűnös a rovására írt bűn mindegyi-kében és ezért a bíróság távollétében 25 évi kényszermunkára ítéli, a második viszont, mint cinkosa bűnös, az enyhí-tő körülmények tekintetbe vételével a bíróság mindössze egyévi elzárásra ítélte.

Mérgekeverő boszorkány állott egy jugoszláv bér-gulyos banda élén

(BELGRÁD.) Az utóbbi évek legna-gyobb méretű bűnügye pattant ki most Jugoszláviában. Pozsarevácban letar-tóztattak egy husztagu bandát, amely évek óta rendszeresen foglalkozott mé-regkeveréssel. A banda vezére nő, név-szerint Stevka Panalics asszony. A nő szörnyeteg lakásán egész raktárra való arzént, vitriolt, mérges növényeket ta-láltak. Egy nagy doboz telistele volt mérgeskigyók levágott fejével. 500 di-nárért bárki kaphatott nála vagy ban-tájának valamelyik tagjánál a különle-ges mérgekeverékekből egy gyorsan ölü idagot. Stevka Panalics asszony letartó-ztatása után nyomban bevallott hat mé-reggel elkövetett gyilkosságot, de két-égtelen, hogy áldozatainak száma jó-val nagyobb. Egyelőre 11 holttest kihan-tolását rendelték el.

Jackie Geogan négy millió dollár elcsikasztásával vá-dolja mostoha szüleit

(HOLLYWOOD.) A filmvilágot most érdekes ügy foglalkoztatja. Jackie Coogan, az egykori világhírű gyermek-filmsztár, aki felerdülve, ujabban is-mét visszatért a filmhez, pert indított anyja és mostohaapja ellen s egyben bünyenyítő feljelentést is tett ellenük. Azzal vádolja őket, hogy néhány év alatt a vagyonából négy millió dollárt sikkasztottak volna el. Az érdekes bűn-perben máris megkezdődtek a kihall-gatások, de az anya és a mostohaapa azt állítják, hogy ők mindennel ponto-san elszámoltak a fiatal művésznék, aki mindig igen költséges életmódot foly-latott és így fogyott el a pénz.

Kellemes husvétii ünnepeket kíván
nb. vevőinek és üzletfeleinek a

Czink
festő és vegytisztító gyár

Szinház

Szombat 9: Julia. (Tizenötödösör.)
 Vasárnap d. e. 11: Jancsi és Juliska. (Gyermekelőadás, olcsó helyárakkal.)
 Vasárnap d. u. 3: Sárgapitykés közlegény. (Olcsó helyárakkal.)
 Vasárnap d. u. 6: Hány János. (Kilencedszer.)
 Vasárnap este 9: Julia. (Tizenhatodszor.)
 Hétfő d. u. 3: 3:1 a szerelem javára. (Olcsó helyárakkal.)
 Hétfő d. u. 6: Julia. (Tizenhetedszer.)
 Hétfő este 9: Sonja. (Tizenhetedszer.)
 Kedd fél 9: Kék nefejejs. (Eredeti operettbemutató. Szövegét írták: Jenei János. Zenéjét Nemes F. verseire szerelte dr. Szöcs Ervin. Rendező: Gróf László. Betnítotha és vezényli Stefanidesz József. Tánccok: Sándor Andor. Diszletek: Rajnai és Kudelász. Főszereplők: Solymosán Magda, Sándor Stefi, Czopán Flóri, Báza Eva, Wojtíczki Elvira, Jenei János, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József, Réthelyi Ödön stb. fellépésével. Premier bérlet 36. szám.)
 Szerda fél 9: Kék nefejejs. (Rendes bérlet 36. szám.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Hétfő: IV. 18: Hoffmann meséi.
 Vasárnap: IV. 17: Vigőzvegy (matiné.)

Mozi

ROYAL MOZGÓ: „Tarakanova.” Főszereplők: Annie Vernay, Pierre Richard Vilm. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20. Számozott jegyelővétel.

CAPITOL MOZGÓ: A szerelem gyöngyei. Irta, rendezte és a szerepeit játsza: Sacha Guitry, a legnagyobb francia komédiás. Műsor előtt: Új világhírő.

MUNKÁS MOZGÓ: Április 14—17-ig. Két nagy film! Clujon premier. I. Dr. Sartorius gyilkossága. Boris Karloff legnagyobb filmje. II. Taina, az elsüllyedt hajó titka. Orosz dráma. Főszerepben: A Bataloff az „Élet útja” főszereplője. Hétfőtől: I. A szudáni őrjárat. II. A szájhős. Főszerepben: Joe Brown.

EDISON MOZGÓ: 41. brigád. (Nagyobb, mint a Blood kapitány.) Főszerepben: Errol Flynn. Stan és Bran cigányok. Új hirodó és színes Micki Maus. —

Jön: Az ördög leánya.

SELECT MOZGÓ: Felhívás a táncra. Ginger Rogers és Fred Astaire fenomenális táncos pár nagyszerű vigjátéka. Hétfőtől: Bűnök szigete. Főszerepben: Margaret Lindsay, Humprey Bogart.

URANIA MOZGÓ: Szenzációs dupla műsor. I. Farkasok egymás között. Izgalmas kémfilm. Főszerepben: René Saint Cyr Jules Berry. II. Ágay Irén és Járny Hans együttes operettje: Öfensége táncol. Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órakor. Hétfőtől: Felhívás a táncra.

Arab terroristák meggyilkoltak egy bírót és feleségét

(JERUZSÁLEM.) Tegnap egy arab csoport Nazareth mellett behatolt Muejide község bírójának lakásába, ahol lemeszárolták a bírót, valamint feleségét. Az arabok a bírót azzal vádolták, hogy elárulta az arabok ügyét. A gyilkosok a tett elkövetése után eltűntek. Most nyomozzák őket Arab terroristák egyébként újabb több terrorcselekményt követtek el és sok helyen elvágták a petróleum-vezetékét.

— Jéghegyveszély. Floyd M. Sohle, az amerikai partórség első oceanografusa, az Északi Sarkvidékről kapott meteorológiai jelentésekből megállapította, hogy az Északi Sarkvidék hőmérsékletének kezdődött a tavaszi olvadás által előidézett jégzajlás és több mint ötszáz óriási jéghegy és jégcsiget uszik az Atlanti Óceánon lefelé, szétmorzsolással fenyegetve az utjukba kerülő hajókat. A partórség rádiójelekkel figyelmeztette a hajókat a közelgő veszedelemre.

Sport

Hatieganu Juliu egyetemi tanár a cluji atlétikai kerület új elnöke

(CLUJ.) A cluji atlétikai kerület most tartotta tisztújító közgyűlését, amelynek során elnökké dr. Hatieganu Juliu egyetemi tanárt választották meg. Alelnök lett Chetanu O. tanár, főtitkár dr. Ionel Arnautu, pénztáros Pik D. A vezetőség tagjai: Faur T. tanár, dr. Somodi István és dr. Biró Lajos.

STEINBACH A VICTORIA EDZŐJE? Hirt adtunk arról, hogy az Unirea Tricolor egyik vezetőségi tagja súlyos váddal illette a csapat edzőjét, Steinbach Pétert, aki nyomban megvált egyesületétől és vizsgálatot kért önmagá ellen. A bucarestii lapok értesülései szerint a cluji Victoria ajánlatot tett a kitűnő edzőnek a csapat edzéseinek vezetésére. Hír szerint Steinbach elfogadja a clujiak ajánlatát.

Négy román csapat a Középeurópai Kupában? A Prager Presse arról ír, hogy április 30-án Milanóban összeül a KK-bizottság úgy határoz, hogy Románia és Jugoszlávia is, miként az alapító országok, négy-négy csapattal vegyenek részt a KK küzdelmeiben.

Rádió közvetíti a Hungaria—Slavia mérkőzést. Budapestről jelentik: A husvéti nemzetközi labdarugótorna keretében vasárnap lejátására kerülő Hungaria—Slavia mérkőzés második félidejét a budapesti rádió 6.40 órai kezdettel a helyszínről közvetíti. Beszél: Pluhár I.

Még nincs megegyezés a magyar-román válogatott labdarugómérkőzés időpontja kérdésében. Az MLSz szeptember 25-én akarja lejátáztatni a mérkőzést, míg az FRFA október 2-át javasolja a meccs időpontjául.

A BUDAPESTI PHÖBUS lesz a jugoszlávok ellen készülő román válogatott edzőtársa. A mérkőzés, amely a román válogatott komoly erőpróbája lesz május 4-én kerül lejátáztatásra Bucurestiben.

Világ bajnoki futballmérkőzések a rádióban. A magyar rádió elhatározta, hogy a párisi labdarugóvilág bajnokság helyszíni szolgáltatásból is kivesszi részét. Minden olyan mérkőzésről, amely magyar csapatot is a pályára szőlítja, helyszíni közvetítést ad. Közlebből közvetítésre kerül a Budapest—Bécs városközi mérkőzés is.

Negyedik helyre kerülhet az Univerzitatea a bajnoki tabellán, ha vasárnap győz a Crisana ellen. Az egyetemiek így elkerülhetik az osztályozó veszedelmét.

Sársaság

0 Ifjúsági- és gyermek-istentisztelet lesz husvét elsőnapján délelőtt 10 órakor a ref. kollégium disztermében a kollégium elemi iskolás és alsó osztályos gimnáziumi tanuló részére. Az istentiszteleten más iskolába járó hasonlókorú tanulókat is szívesen látunk. Igét hirdet László Dezső, vallás tanár.

0 Shakirov Sebestyén képiállítás. Shakirov Sebestyén, a jónévi orosz származású baia marei festő, a napokban városunkba érkezett és 17-től, vasárnaptól kezdve kiállítja képeit az unitárius kollégium emeleti teremében. Az ismert névű művész kiállítására ezúton is felhívjuk a közönség figyelmét.

FIGYELEM!

UJABB 2000 PÁR SOLD CIPŐ (NŐI FÉRFI ÉS GYERMEK) ÉRKEZETT! HALLATLAN OLCSÓ ÁRBAN ELÁRUSITJUK!

El-Ka

cipőüzlet Calea Regele Ferdinand 16 szám.

FIGYELEM!

0 Istentiszteletik sorrendje a Ferencrendiek templomában husvét vasárnap. Délelőtt fél 7, fél 8, kilenc és tizenkét órakor szentmisék. A kilencórás ünnepélyes nagymiséét P. Sándor Vitális tartományfőnök mondja, prédikál dr. P. Boros Fortunát házfőnök. Szentmise alatt az Erzsébet énekkar Haydn gyönyörű miséjét énekl. Rezik K. igazgató vezetése alatt N. Huber Etti énekel. Délután 6 órakor ünnepélyes vespérne lesz. Előtte prédikál P. Gábor Anasztáz.

0 Teadélután. A cluji vas- és fémmunkások folyó hó 17-én, husvét első napján szórakoztató teadélután rendeznek saját otthonuk disztermében. Az előadás délután pontosan 5 órakor kezdődik. Vendégeket szívesen látnak.

Rádió

VASÁRNAP, április 17.

Bucuresti. 7.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 9.55: Istentisztelet. 13: Dinicu zenekar, hírek. 17: Ghinda tánczenekar. 19: Előadás. 19.44: Felolvasás. 20.05: Carner énekkar. 20.30: Hangjáték. 21.20: Lemezek. 22.10: Lemezek. 22.45: Operett-zene. 24: Lemezek.

Budapest I. 9.45: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi ének és szentbeszéd. 12.30: Evangélikus istentisztelet. 12.30: 0 Szentsege XI. Pius pápa husvéti rádiószózat, közvetítés a Vatikánból. 14.05: Operaház zenekara. 14.45: 0 Szentsege XI. Pius pápa szózatának magyar nyelvű ismertetés. 15: Hanglemezek. 16: Mezőgazdasági előadás, énekkar. 17.30: Felolvasás. 18: Cigányzene. 18.40: A Hungaria—Slavia nemzetközi labdarugómérkőzés II. félidejének közvetítése. 19.40: Előadás. 20.10: Szalonzene. 21: A piros bugyeláris. előadás. 22.15: Hírek. 22.45: Jazz zene. 23.45: Katonazene. 1.05: Hírek.

HÉTFŐ, április 18.

Bucuresti. 6.30: Torna, vidám zene, lemezek, orvosi tanácsadó, szakelőadás, hírek. 13: Hírek, lemezek. 19.20: Mozart lemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Szórakoztató zene. 21.35: Taffanelli: Fuvósötös. 22.05: Serbanescu Miklós énekel. 22.45: Hírek németül és franciául.

Budapest I. 10.45: Hírek. 11: Egyházi ének, szentbeszéd. 12.15: Gör. kat. istentisztelet. 13.30: Hanglemezek. 14.30: Előadás. 14.45: Cigányzene. 15.50: Előadás. 16.15: Katonazene. 17.25: Hanglemezek. 18.15: Szalonötös. 18.50: Előadás. 19.40: Ének. 20.10: Elbeszélés. 20.40: Rádióegyveleg. 22.10: Hírek. Sporteredmények. 22.30: Cigányzene. 23.30: Jazz zene. 24.30: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

— Elloptak egy templomot. Newyorkból jelentik: Staverville Észak-Karolina állambeli városban építómunkásokat fogadtak fel egy templom tatarozására. Midőn munkahelyekre érkeztek, sehol sem találták a templomot. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy egy tolvaj szövetség lebontotta az épületet és elszállította az anyagát. A banda egyik tagját templomlopás címén letartóztatták.

Reuter Jelenti:

(MOSZKVA.) A szovjet kormány rendeletet adott ki, amelyben szigorúan megtiltja a husvét ünnep megkezdését.

(LONDON.) Chamberlain miniszterelnök ma este, a brit-olasz megegyezés közölte után skóciai birtokára utazik és ott fogja az ünnepet tölteni. Távozik Londonból Halifax lord külügyminiszter is.

(MARSEILLE.) Hore Belisha brit hadügyminiszter tegnap máltai útjában Marseilleben is pihenőt tartott, ahol a városi és a tengerészeti hatóságok ünnepélyesen fogadták. Hore Belisha rövid pihenő után tovább folytatta útját Málta felé.

(RÓMA.) Mussolini miniszterelnök rendeletére megkezdették Poméria városka területének felmérését. Az első épület alapkövét a jövő hét keddjén a Duce maga fogja lerakni.

(ADDIS ABEBA.) Az abessziniai hivatal rendeletére a husvét ünnep első napján mindenütt megvendégelik a szegényebb sorsú lakosságot.

(BERLIN.) A német kormány elrendelte, hogy a husvét ünnep alatt a négyéves gazdasági terv összes korlátozásai érvénytelenek.

(LONDON.) A croydoni repülőtéren történt számtalan baleset okainak kivizsgálására kiküldött bizottság megállapította, hogy azokat valóban természetesen végrehajtott bűncselekmények okozták. Eddig 17 személyt tartóztattak le, akiknek neveit azonban a nyomozás érdekében nem közlik.

(PARIS.) A Peugeot-művek munkásai beszüntették a sztrájkot és munkába léptek a telefonváltak alkalmazottai is.

(MARSEILLE.) A dokkmunkások 10 százalékos béremelést követelnek, ellenkező esetben általános sztrájkkal fenyegetőznek.

(VARSÓ.) Jövő hét szerdáján kezdik meg a legutóbb letartóztatott 112 kommunista üzemekkel vádolt egyének monstre bűnperét.

(KALKUTTA.) Mahatma Gandhi alapota változatlanul súlyos.

(SYDNEY.) Mint tudvalevő, a japán atlétikai szövetség ez év október havára nagyobb német atléta csoportot hívott meg Tokióba. Az ausztráliai szövetség az alkalmat kihasználva, szintén egy Ausztrália-Németország válogatott atlétikai mérkőzésre hívta meg a németeket.

Rádiószózatot intéz a világ katolikusaihoz husvét vasárnapján Pius pápa

(VATIKÁN.) Pius Pápa Őszentsége Husvét vasárnapján, romániai időszámítás szerint déli 1 óra 30 perces kezdettel rádiószózatot intéz a világ összes katolikusaihoz. A szentatya szózatát 49 rádióállomás fogja közvetíteni a hallgatókhoz.

— A belföldi vasgyárak ajánlata. A hazai vasgyárak, amelyek vasekék előállításával is foglalkoznak, ajánlatot tettek a földművelésügyi kormánynak arra nézve, hogy a szövetségetek bevonásával nagyobb mennyiségű ekét vegyen át többévi részletfizetéses eladásra. A javaslat szerint a kormány évente 50.000 ekét venne át 85 millió lej értékben. Ezen összegből a kormány 50 millió lejt készpénzben kifizet, míg 35 millió lejt a gyárak hiteleznek az eladással megbízott szövetkezeteknek. A szövetkezetek a kormány és a gyárak réséről kapott hitel alapján 4—5 évi részletre adják el a földműveseknek.

— Elfoglalta tisztségét Románia új portugáliai meghatalmazott minisztere Bucurestiből jelentik: Lucian Blaga külgügyi államtitkár, az ismert névű költő megérkezett Lisszabonba és elfoglalta ott meghatalmazott miniszteri tisztségét.

— Új olasz miniszter. Rómából jelentik: A duce előterjesztésére az olasz király Pirellit, az ismert névű nagyiparost kinevezte államminiszternek.

A szellemek építész

(NEWYORK.) 1884-ben váratlanul meghalt William Winchester, a dúsgazdag fegyvergyáros. A kétségbeesett özvegy napokon át az öngyilkosság gondolatával foglalkozott. Rokoni hasztalan kísérletek meg elhatározásától távoltartani, mert egyik ablakából az udvarra vetette magát.

A véletlen azonban életben tartotta. Felépülése után a halott fegyvergyáros barátai azt tanácsolták az özvegynek, hogy spiritiszta uton lépjen érintkezésbe halott urával, aki majd megadja a gyárvezetéshez szükséges tanácsokat és minden bizonnyal majd meg is vigasztalja. Az özvegy megfogadta a tanácsot és másnap már egy newyorki spiritiszta klub szeánszán jelent meg. A médium megtett mindent, hogy az összeköttetést a földöntúli gyáros és életben levő özvegyével megteremthesse. Így történt egy napon, hogy Winchester szelleme a következőket tanácsolta:

— Építs házat — hangzott a sirontuli hang —, gyönyörű palotát mindazok tiszteletére, akik életüket a Winchester-gyár fegyverei segítségével oltották ki.

A szellem utasításai alapján Winchester özvegye Kaliforniában Santa Clara völgyében többszáz holdas birtokot vásárolt magának és megkezdte a szellem-palota építését. A ház először nyolc szobából állott, de valahányszor befejezéshez került sor, a szellem új kívánságokkal, új tervekkel állt elő. Az özvegy szívesen minden kérést teljesített. Külön emeletet építtetett a házra, mely mindössze egyetlen, hatalmas szobából állott. Ebből a hatalmas emeleti szobából nézve holdas éjjeleken át a csillagokat a bájos özvegy, miközben halott férjével „beszélgetett”. Az özvegy rokonai rosszallottak ezt a túlzott halottkultuszt és az orvosok tanácsát kérték, mitévők legyenek, mert ha ez így tart tovább — mondották a rokonok — a dúsgazdag özvegy minden vagyonát a „szellem-ház” bővítésére, szentítésére pocskolja. Az orvosok idegszántóriumot ajánlottak. Amikor ezt Winchester özvegye megtudta, azzal fenyegetőzött, hogy mindenkit kitagad az örökségből. A rokonok tehát elnézőek, engedékenyek lettek. Ezzel szemben Winchester újabb emelettel bővítette a házat. Ez az emelet ugyancsak egyetlen hatalmas terem-ből állott, amelyben a kék szín uralkodott. Kék tapéták díszítették a falakat, kék butorok és kék szőnyegek díszeltek minden sarokban. Ez a kék szalon Winchesterék temploma volt. Itt imádkozott az özvegy halott férje lelki-tudvéért és itt találkoztak a többi szellemek is, akik valamikor Winchester fegyvereivel vetettek véget életüknek. Ezért pedig vezekelni kellett.

Winchester özvegyének átlag bevétele évenként 400.000 dollárt jelentett. Ez a bevétel azonban majdnem egyetlen dollárig felhasználódott a szellem-ház építésére és berendezésére.

A szellem-ház híre hamarosan elterjedt az egész környéken. Tudomást szerzett a rendőrség is és megfigyelhette a ház további építését. Közben a szellem-házból valóságos szellem-telep fejlődött ki. Már nem is házak, hanem paloták sorakoztak egymás mellett, de messziről mindez úgy tűnt, mintha egyetlen háztömb emelkedne az ég felé. Amellett minden toronynak más-más alakja volt.

Véletlenül a rendőri nyomozás kiderítette a „szellemeket”. Megtudták a detektívek, hogy Santa Clara egyik tüzletében egy ismeretlen férfi 13 tükröt rendelt. Az ismeretlen rendelőt letartóztatták.

Hosszas nyomozás után hurokra került az építész, aki egy új terem, vagy

emelet befejezése után újabb tervekkel állt elő. Természetesen a sokatmondó tehetséges médium segítségével, aki az építész saját leánja volt. A médium cin-kosai segítségével minden nehézség nélkül Winchester özvegye közelébe férközött és jól megépített rejtékhelyéből megnyugtató szavakkal, tanácsokkal szolgált. Amikor a rendőrség az egész bandát letartóztatta és ennek híre Winchester tudomására jutott, a vágyonából kiforgatott özvegy a hirtelen izgalmak folytán beállott szívbénulás következtében meghalt.

Halála után több heti munka árán sikerült csak a 16 szoba leltárát összeírni. Ekkor derült csak ki, hogy a „szellem-építész” mennyire hatalmában tartotta a férje után bánkódó szerencsétlen asszonyt. Találtak ezüstveretű ajtókat, aranykilincsel, gyémántokkal kirakott képkereteket, úgyhogy szakértők véleménye szerint a szellemház felépítése és berendezése közel hatmillió dollárt emésztett fel.

Azóta az öngyilkosok palotáját, illetve a szellemházat mint különös ritkaságot mutogatják. A több részből álló hatalmas épülettömbből muzeum lett.

Kollektívszerződést kötöttek a Valea de Agrigi bányamunkások

(JIBOU.) A Valea de Agrigi bányamunkásság egy évre kollektív szerződést kötött az FT. igazgatóságával. Az új szerződés nem sokat változtat a régin. A kereset a következőképpen alakul: I. osztályu vájár naponként 90—110, II. osztályu 70—90, külső munkás, napszám 30—35—45. Ehhez járul még családonként havonta 41 kiló kenyér-

E muzum alkotója pedig tervező- és munkatársaival együtt a börtönbe került.

Takarékosságot okokból:

Csak javítási és fentartási munkákat végez ebben az évben a város műszaki osztálya

(CLUJ.) Jelentettük, hogy a város pénzügyi osztálya felsőbb utasításra hiven a legnagyobb fokú takarékoság jegyében elkészítette a város új költségvetését, amelyet a belügyminiszter jóvá hagyott és már hatályba is lépett.

A jóváhagyott költségvetés végösszege, a postatakaréktól felvett kölcsönt nem számítva, több, mint 46 millió lej-vel kisebb az előző évi költségvetési előirányzattal szemben. Így természetes, hogy a kiadási tételekben jelentős csökkentést kellett végrehajtani az egyensúly érdekében. A piros ceruza nem kímélte a városi közmunkák céljaira előirányzott tételt sem. A város műszaki osztálya részére minden évben bizonyos összeg áll rendelkezésre a fentartási és javítási munkálatokon kívül beruházási munkákra is. Az idei költségvetésből takarékosági okokból beruházási munkálatokra nem vettek fel előirányzatot, csupán a legszükségesebb

javítási és fentartási munkákra. A Postatakarékpénztártól felvett kölcsönökből tervezett uccajavítási munkálatot, amelyre 20 millió áll a műszaki osztály rendelkezésére, végrehajtják.

FIAT autó
megérkezett 3 típusban részletre
95.000 Leitől

BLAGA S. A.

Cluj. Cal. Reg. Carol II. Nr. 27.
Telefon: 22—70.

Jogos önvédelem címén megszüntették az eljárást a baciui anyósgyilkosság ügyében

(CLUJ.) A helyi ügyészség harmadik kabinetje, dr. Breban Emil vizsgálóbíró tegnap kézbesítette ki a feleknek a Balázs Sándor ügybeni döntését. Mint ismeretes, február 15-én Balázs Baciú közönségi cipészmtster kaptafával agyonverte anyósát. A vizsgálat megállapítása szerint az eset a következőképpen történt: Balázs és anyósa között veszekedés keletkezett, mert Ciocan Nastasia 14 éves nyomorék fiának nem akart reggelit adni. A cipész kis sógora védelmére kelt, mire az asszony dühbe

jött és öklével a veje arcába vágott. Balázs ijedten menekült a szomszédba és Turós Gyulát arra kérte, hogy szaladjon a jegyző után, aki kibékíti az anyósával. A jegyző nem volt otthon és így Balázs kénytelen volt hazamenni, ahol újabb szóváltás keletkezett, aminek hevében Ciocan Nastasia kést ragadott és azzal támadt vejére. Balázs ekkor ijedében egy csizma-sámfát ragadott fel és azzal kétszer fejbesújtotta anyósát, aki a helyszínen kiszenvedett. A vádlott ezután remülten elmenekült

FÉRFI, NŐI ÉS GYERMEK RUHÁZATI CIKKEK

csakis

CEHOSLOVACA S. A.-nál

CLUJ, Str. I. G. Duca 3.sz.

LEGUJABB TAVASZI MODELLEK

GUMIROZOTT FELÖLTŐK

Ugyanazon eredeti gyári árak mint bukuresti központunknál.

Kérje és ingyen küldjük tartalmat, CEHO 1938 című divatlapunkat

a faluból és másnap dr. Moldovan Valer védőjével jelentkezett az ügyészségen, ahol töredeimes vallomást tett. A helyszíni rekonstrukciós után, amelynél részt vettek dr. Breban vizsgálóbíró, dr. Pop Maxim ügyész és dr. Kernbach törvényszéki orvosszakértő, az áldozatot a helyszínen fel is boncolták. A vizsgálati tárgyaláson dr. Pop Maxim ügyész vádemelést javasolt, míg dr. Moldovan kérte az eljárás megszüntetését, miután a vizsgálat során minden körülmény az önvédelem mellett szólt. A vizsgálóbíró döntésében megállapította, hogy Balázs túlzott ijedtségében jogos önvédelemből ütötte le anyósát, aki késsel életét veszélyeztette és ellene az eljárást megszüntette.

— A 16-ik Állami osztályosorsjáték 2-ik osztályának húzási eredménye 1938 április 15-én. A Matcánál nyert: Egy-millió lejt a 38414 seria I, II, III, 400 ezer lejt 67448 seria 1, 2, 3. 200 ezer lejt 57383 seria 1, 2, 3. 100 ezer lejt 10763 seria 1, 2, 3. 39797 seria 1, 2, 3. 50 ezer lejt 30683 seria 1, 2, 3. 19185 seria 1, 2, 3. 7071 seria 1, 2, 3. 22087 seria 1, 2, 3. 20 ezer lejt 17188 seria 1, 2, 3. 20079 seria 1, 2, 3. 21889 seria 1, 2, 3. 33971 seria 1, 2, 3. 56882 seria 1, 2, 3. A Matcánál 06, 48, 99, 10, 66 számmal végződő sorsjegyek egy új sorsjegyet nyertek a 3-ik osztályra. — Az Anexánál nyert: Egy-millió lejt 350333 seria 1, 2, 3. 200 ezer lejt 125802 seria 1, 2, 3. 110657 seria 1, 2, 3. 100 ezer lejt 250981 seria 1, 2, 3. 133411 seria 1, 2, 3. 128424 seria 1, 2, 3. 50 ezer lejt 243999 seria 1, 2, 3. 135703 seria 1, 2, 3. 289544 seria 1, 2, 3. 270781 seria 1, 2, 3. Az Anexánál: 103, 119, 124, 339, 436, 482, 583, 755, 829, 909 számmal végződő sorsjegyek egy új sorsjegyet nyertek a 3-ik osztályra.

— Drágítanak a papírgyárak. A papírgyárak az eladási árakat mintegy 4 százalékkal felemelik. Az áremelésnek az az oka, hogy a közbeeső gyártmányok forgalmi adó alá vonásával a cellulóz is adó alá esik, másrészt az újabb illetékemeléseket a gyárak a fogyasztókra hárítják át. Ugyanakkor jelentik, hogy a prespann név alatt ismeretes kartonpapír behozatala újabban megnézült és emiatt a piatra-neamtii papírgyár az ország szükségletének fedezésére berendezkedett. A gyár a papírközpont után hozza forgalomba e termékét 44—58 lejes kg. engross áron.

— Csak a Diesel-motoru autók illetékét emelik. Közöltük az autódók fel-emelésére vonatkozó illetékeket. Félre-értések elkerülése végett közöljük, hogy ezen illetékek csak a Diesel-motoru autókra vonatkoznak.

— Az ingatlan-árverések átírási ille-téke. A pénzügyminisztérium utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy az ingatlan-árveréseknél az átírási illetéket az első árverésnél elért legmagasabb érték után állapítják meg, még akkor is, ha az első árverés eredménytelen maradt és az utólagos árveréseknél alacsonyabb összegben adták el az ingatlant.

Betegsegélyzői bélyeg

drogéria aviatia, ok-mány, szám a, pos-ta bélyegek minden cimletben állandóan k-phatok a beteg-si gélyzővel szem-beni

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

KÖZÉPKORU alacsony levő iparos kereszény igényű gyermektelen magányos nőt vagy nyugdíjas özvegyet, aki 4-5 ezer lej kölcsönt adna 4-5 havi idő tartamra élelmiszerüzlet befektetésre. Szimpátia esetén házasság lehetséges. Komoly leveleket „Szimpátia I.” jelígre a kiadóba kérjék. (2076)

ÖNÁLLÓ vagyos iparos fiatallemben megismerkednék házasság céljából leánnyal, vagy fiatal özvegyasszonnyal. „Csé-kely hozomány” jelígre. (2031)

JOBB iparos gyermektelen házaspár elvállalná gondozási öreg házaspárt vagy magányos nőt, vagy férfit, némi vagyonaért. Ajánlatokat „Megbecsüléni” jelígre a Novába. (P 8340)

1914. vasárnap 5-kor a jelzett helyen várak. (2072)

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ 4 szobás összkomfortos új modern villa legszebb helyen. Bővebbet: M. Neumann, Piața Unirii 14. (1997)

SELYMET, Dejalint, mintás fehérmű batisztot, Tobralkot, vásznat, damasztot, zefírt, pongyola és ruhamaradékokat legolcsóbban vásárolhat Calea Regele Ferdinand 53., udvarban. (V T 465)

ELADÓ fehér fayence konyhai kemente és amerikai íróasztal. Str. Septimiu Albini 48. (2002)

ELADÓ sürgősen szép parcella Fántanele, Grigorescu negyedben. Értekezni: Piața Mihai Viteazul 39., házfelügyelőnél. (2004)

UJ Schunda koncert cimbalom eladó. Str. Moldovei 2, kapunál. (2010)

JÓKARBAN levő jégsekrety, mészárosok részére, eladó. Cal. Manastur 78, Albu mészárszéke. (2027)

MODERN kombinált diófászekrény, kombinált konyhaberendezés, hármasszekrény, konyhakredencek, kétajtós szekrények, éjjeliszekrények, konyhaasztalok olcsón eladók. Cal. Regele Carol II. 36. hátsz. asztalosműhely. (P8344)

ÓCSKARUHÁKÉRT legtöbbet fizetek, olcsón eladok. Tegyen egy próbát. Str. Memorandului 4. (P8337)

JÓKARBAN levő zongora eladó. Str. Vasile Lupu 7. (P8326)

HÁZASTELEK 3 holdas gyümölcsösökkel 250.000 lejért Iris-gyár közelében eladó, vagy elcserélhető egy kisebb házzal vagy házhellyel a belterületen, hasonló értékben Dr. Ligethy, Calea Regele Ferdinand 40. (T501)

ELADÓ fehér konyha, 2 drb. stor függöny, fehér ruhaszekrény, sezlontakáró, ebédőcsillár, sezlón, festmények, virágállvány, ebédőszőnyeg. Str. Legiunea Ardeleana 17. (1941)

ELADÓ Fiat típusu 509-A. nyitott autó Str. Bravilor 10. (T 502)

STR. Donaton egy fél parcella olcsón eladó. Értekezni: Str. Ioan Popasa 8. (2014)

SÜRGŐSEN eladó 481 négyzetméter házasték 1 szoba konyha mellékhelyisések épülettel. Ára 45.000. Szabó István, Strada Jiului, Colonia Simeseni. (2012)

FORDÍTÁSOK, másolások minden nyelven szakszerűen készülnek. Simon Fordítóiroda, Str. Regint Maria 13. (2026)

ELADÓK jókarban szekrények, szalonbutorok, függőlámpa, spanyolfal. Strada Bratianu 21., első emelet jobbra, délutánonként. (2029)

HUEDIN-on eladó Cal. Victoriei 12-a. alatti fél telek, rajtalevő épületekkel és a hozzátartozó szántóföldekkel, réttel, gyümölcsösökkel együtt. Értekezni lehet: Buzás Ferenc, Cluj, Prefectura Județului. (V2030)

ELADÓ nagy ház bankteherrel. Str. Albinei 35. (2032)

KITÜNŐ befektetés, eladó Cluj központjában egy új modern bérház 10 százalékos jövedelemmel. Cím a kiadóban. (2033)

OLCSÓ barack és vegyes izek eladók Uzine Electrica 13. Sporttelep mellett. (P 8331)

900-AS HOFFHER cséplő Fordson traktorral eladó. Krausz Zoltán Ludus, Jud Turda. (VT 499)

ELADÓ csónakos női Singer varrógép. Str. Regina Maria 12., földszint. (2036)

VILLANYERŐRE berendezett „Medicagó” darálómalom minden elfogadható áron eladó. Str. Mărăsești 73. (2039)

ELADÓ első magyar gazdasági legújabb típusú keveset használt 820 mm. cséplő elosztó dobbal, négyes fordítható dobosár, Fordson traktor, Hoffher heremorszó elevátor. Cosma, Mociu, jud. Cluj. (V 2043)

ELADÓ jó varrógép 1600 lejért. Str. Babes 19. (2047)

ELADÓ sarokház Str. Hârletului 17. sz. alatt, központhoz közel. (2048)

HASZNÁLT butort veszek és eladok, bizonyítottan, beraktározást elfogadok. Strada Gen. Poetas 15. (2049)

NADASTÉRI hegyben fajgyümölcsfákkal, egres és veresszőlővel beültetve gyümölcsös eladó. Értekezni: Cal. Traian 66. (2050)

RÁDIO 3 plusz 1 modern szuper, hálózati eladó. Str. Cicio pop 98. (2051)

MAZSÁT 500 kg. tolosúlyal keresek megvételre. Garage, Str. Duca 10. (2054)

EGY bekerített parcella eladó. Ára 60 ezer lej. Felerészben is. Cal. Banatului 61. (2058)

ELADÓ Str. Elisabet folytatásán két szoba, konyha és két veranda, nagy gyümölcsösök, mellékhelyiségekkel, lakásban új oszlopkályhák, villany, 150 ezer lej, melyből 30.000 fizethető 3000 lej részletekben. — Str. Paris folytatása erős építményű két szoba konyha, külön egy szoba konyhával, víz konyhában, 280 ezer lej. — Str. Oăsnu környékén egy szoba fából 65.000. egy szoba, konyha téglából 130 ezer, két szoba, konyha, gyümölcsösök 180 ezer. — Városról eltávozás miatt sürgősen eladó bõrgyár közelében 22 lakással pazar ényesen biztosított jövedelmező bérház 1.500.000 lejért, ezenkívül nagyon sok alkalmi olcsó családi és bérházak előjegyezve. Popovici irodában, Str. Dacia 4. (2056)

NAGY vendéglő csukott GRATAR eladó Str. Memorandului 23., ajtó 1. (2059)

HÁZHELY 300 négyzetméter 12 és fél m. fronttal Str. Verde mellett 25.000 eladó. Értekezni Poszlernél, Cal. Regele Ferdinand No. 3. (2063)

EGY nagy csempé főzőkemence eladó Cal. Motilor 7., háztulajdonosnál. (2062)

JÓFORGALMU pékcsés komoróval eladó. Str. Haiduc 2-a. (2077)

MEGVÉTELRE keresek egy fél, lehetőleg világos hálót. Ugyanott **ELADÓ** egy komplett barna háló és lámpa. Str. Avram Jancu 18., em. ajtó 5. (2066)

VARRÓGÉP, fosztott libatoll és egyéb holmik olcsón eladók. Str. Radu 1., kapuval szemben. (2067)

LAKATOSOK figyelmébe. 1 négy és fél méteres láncos csőhúzó gép részlete is sürgősen eladó. Str. Crisan 33. (2068)

ELADÓ házhely Colonia Simeseni Str. Jiului. Értekezni: Tarkányinál, ugyanott vagy Szilágyinál. Str. Andrei Ady 6. (2070)

HÖLGYFODRÁSZOK! Egy kétszövű Siemens hajszárítógép garancia mellett eladó. Megtekinthető: Piața Unirii 23. szám. (T503)

ELADÓ szoba, konyha, fürdőszoba, speiz pincéből álló ház. Str. Liliei 4. (P 8360)

MÉLY gyermekkosci eladó. Str. Avram Jancu 42. (P 8359)

ELADÓ olcsó tiszta butor. Egy nagy szekrény 700 lej, szép íróasztal 1000 lej, mosdó felszerelve 600 lej, 1 ebédő divány 700 lej. Str. Tebei 1-b. (P 8358)

ELADÓ ház szép nagy telekkel. Strada Albinei 36. (P 8356)

ELADÓ szép nagy parcella Budai Deleanu végén balról. Értekezni: 42., Bölönyi Kovács. (P 8354)

ELADÓ 2 hónapos francia bulldogok. Pri maria udvar. Balázsennél. (P8353)

ELADÓ házhely Episcop Ivan 12. Értekezni Babes 13. (P 8351)

KÉTLAKÁSOS sarokház 550.000 lejért eladó. Fántanelei 55. Értekezni: Str. Babes 13. (P 8350)

BÉRELTETÉSE alkalmas telek belvárosban eladó. Telefon 16-57. Értekezni. (2073)

ÁLLÁST KERES

GYÜMÖLCSFA és szőlőkezeléshez értő k. leveles kertész állást keres. Str. Clurulanu 40. (2041)

ÁLLÁST KAPHAT

PORTAS, takarítónő, szobalány azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. (T497)

2 perfekt börtűző, akik a bukkolásban jártasak, azonnal felvétetnek. Etna, Calea Regele Carol II. 14. (2023)

ROMÁN származású tanuló felveszek festéküzletbe. Pop Vasile, Piața Mihai Viteazul. (2034)

INTELLIGENS férfit vagy nőt ügynek alkalmazunk. Napi 200 lej kereset. „Unicum” Cal. Marechal Foch 5-a. (P8338)

TANULÓ vagy kifizető sürgősen felvétetik. „Unicum”, Cal. Marechal Foch 5-a. (P8335)

ÜGYES önálló varrónőket, kizárólag kat és kifizetőket azonnal felveszünk Str. Dorobantilor 13, Salon Blanche. P8334

VARRÓ és tanuló lányt férfi fehérmű varráshoz felveszünk. Str. Bratianu 41. (P8328)

CUKORKAGYÁREA csakis gyakorlott södrő és préselő lányok felvétetnek. Jelentkezni vasárnap délelőtt Cal. Regele Ferdinand 129, emeleten. (2011)

CSIZMADIA segéd alkalmazást nyer Str. Jazului 17. Czakra. (2006)

HÁZMESTERT keresek komoly, megbízható gyermektelen párt, vagy asszonyt Str. Memorandului 4 sz. (P8327)

BEJÁRÓ szobalányt keresek állandó alkalmazásra. Str. Rudeanu 3., földszint, lépcsőház. (T 500)

MEGRIZHATÓ bejárónőt keresek. Értekezni: Helm Golya áruház, Cal. Regele Ferdinand 11. (2040)

JÓ vegyesmunkást felvesz a „Record” szabóság. Str. Grigorescu 37-a. (2046)

CSEMEGES hidegbüfék serény kiszolgálók óvadékkal ajánlkozhatnak. „Józanlelt” jelígre a kiadóhivatalba. (2063)

ÜGYES kifizetőt felvesz Roth, Str. Memorandului 9. (P 8352)

BEJÁRÓ egész napra felvesz Restaur Pap. Str. Abatele Závoral 2. Viktoria szálloda mellett. (T 504)

KÜLÖNFÉLEK

UJABB gallér és szabó-készítési tanfolyamot nyitok, tanítványokat korlátolt számban felveszek. Jelentkezni este 7-8 között Uhrinné. Cal. Motilor 14. (2007)

KIADÓ LAKÁS

KIADÓ szoba, str. Dragalina, Poteca VII. 1 szám. (1876)

KIADÓ Str. Iuliu Maniu 8. összkomfortos 4, esetleg 3 és 2 szobás lakások és 2 szoba irodának, rendelőknek. Információk Pop ügyvéd, Cal. Marechal Foch 29 (1804)

KIADÓ 2 szoba, konyha, komfortos, parkettes, frissen festve. Avram Jancu 30. sz. (2005)

KIADÓ különbejáratú üres szoba, fürdőszoba használattal. Str. Stroescu 7-a. (1989)

2 SZOBA május 1-ére kiadó. Str. Baritiu 22. (1992)

KÜLÖNBEJÁRATU szoba, fürdőszoba május 1-ére kiadó. Str. Baritiu 22. (1993)

KÜLÖNBEJÁRATU elegáns butorozott szoba központban fürdőszoba használattal uriháznál kiadó. Cím a Novában. (P 8316)

HÁROMSZOBÁS összkomfortos lakás május 1-ére kiadó. Regina Maria 9. (P 8325)

MŰHELYNEK, raktárnak, autogarázs-nak alkalmas, két, földszintes, egyenként 44 négyzetméteres betonozott, tűzbiztos helyiség nagy udvarban kiadó. Str. Calvin 7. (1995)

PIATA Unirii 21. szám alatt 1 szoba konyha május 1-ére kiadó. (2000)

KIADÓ modern új ház, szoba, konyha összkomforttal. Str. Bădescu 13. (2001)

KIADÓ különbejáratú parkettes butorozott szoba. Piața Mihai Viteazul 39., ajtó 5. (2003)

KIADÓ két szoba konyha május 1-ére. Érdeklődni a háztulajdonosnál. Str. V. Goldis 12. (2015)

MÁSODEMELETI 2 szoba, konyha lakás főtéri kilátással kiadó. P. Unirii 12. Házfelügyelőnél. (P7711)

EGY szoba speiz kiadó. Uzine Electrica No. 13. Sporttelep mellett. (P8332)

KÖZPONTBAN kiadó 2 butorozott szoba vagy szoba konyha. Str. Baron Pop 9. (P8329)

BELVÁROSI KERTESZ URI HÁZBAN 2 szoba, konyha mellékhelyiségekkel május 1-ére kiadó. Bővebbet: Str. Geg. Dragalina 21. Háztulajdonosnál. Telefon 11-86. (T456)

SZOBA, konyha, éléskamra 1-re kiadó Str. Calvin 22. (2019)

KÉNYELMES garzonlakás: szoba, előszoba, fürdő, kamara május 1-re kiadó „General” Jorga 3. (2017)

KIADÓ Str. Gen. Mosolu 10. szám alatt új villában közel a központhoz 3 szoba konyha és mellékhelyiségek. Értekezni dr. Trambitas ügyvédnél, Str. Iuliu Maniu 39., d. u. 5-7 között. (2025)

EGY szép napos külön bejáratú szoba kiadó. Str. Fántanelei 54. Pap. (2035)

EGY szép szoba, konyha, speiz, vízzel, villannyal olcsón kiadó. Str. Horea 6. (2075)

BUTOROZOTT szoba kiadó lei 600. Str. Grigorescu 34.-nél. Ioan Ursu 8. (P 8346)

KIADÓ 2 szép nagy uccai szoba üresen Str. Eminescu 9. (P 8342)

EGY szép kiadó belvárosban 450 lej. Str. Florilor 17. (P 8341)

KIADÓ május 1-re egy szoba Str. Regală 1. (T 498)

KETSZOBÁS komfortos, modern földszintes lakás május 1-re kiadó. Cal. Reg. Ferdinand 132. Ugyanott üvegfal, üveges stélási eladó. (2042)

KERTES villába kiadó május 1-re 1 szoba, konyha, speiz. Gen. Grigorescu 52. (2044)

IRODÁNAK kiadó 2 szoba, P. Cuza Voda 2. (2053)

KIADÓ 2 szoba, konyha, P. Cuza Voda 2. sz. (2052)

KERTES, napos szoba, konyha, előszoba, speiz, május 1-re kiadó. Str. Loc. Aviator Suciu 11. (2055)

KIADÓ főúccában négy szoba, konyha, fürdőszoba parkettes lakás 120 mtr. befűtött kerttel. Értekezni Popovici irodában, Str. Dacia 4. (2057)

KIADÓ május 1-től különbejáratú napos szoba üresen vagy butorozva fürdőszoba használattal. Török, Str. Stroescu No. 11-a. Megtekinthető d. u. félháromtól ötig. (2061)

EGY szoba konyha és egy üres szoba kiadó. Calea Motilor 7. (2064)

MAJUS elsejére 1 szoba konyha kiadó. Str. Andrei Ady 6. (2069)

ÜZLETHELYISÉG lakással kiadó. Str. Remus 17. (2071)

KIADÓ uccai 2 szoba irodának, rendelőknek, lakásnak május 1-re. Str. Iuliu Maniu 34. (P8355)

KIADÓ Str. Vacarescu 28 alatti házban két szoba konyha fürdőszobás lakás. Értekezni Maresal Foch 4, emeleti ügyvédi irodában. (P8349)

KÉT szoba konyha májusra kiadó. Cal. Regele Ferdinand 14. Háztulajdonos. (P8348)

KIADÓ komfortos lakás központhoz közel. Érdeklődni, Str. Ion Vidu 3. (2074)

KIADÓ május 1-től szoba konyha Str. Bis. Ort. Rom. 5. Értekezni a lakás feletti lakó tulajdonossal d. e. 10-1-ig. (P8347)

LAKÁST KERES

SZOLID fiatallemben keres kis üres szobát 200 lejért, vagy butorozva 300 lejért. Cimeket 2-300 jelígre kérek. (2022)

TRAFIKNAK megfelelő üres helyiség kerestetik. Telefon: 22-46. (P8339)

SZAKKÉPZETT kertész kert gondozására lakást keres. „Kertész” jelígre a Novába. (P8357)

— CSAK VEGYÉSZEK VÉGEZHETNEK LAKÁSFÜSTÖLÉST. Az egészségügyi miniszter szigorú rendelkezést küldött alantás közegéhez, amelyben nyomatékosan felhívja figyelmüket a 1935. évben kelt egészségügyi törvénynek ama rendelkezésére, amely a lakások füstöléséről szól. A törvény úgy intézkedik, hogy lakások füstölését kizárólag szakmérnökök végezhetik.

— GONDATLANSÁGBÓL OKOZOTT EMBERÖLÉSI VÁD. Petrisor Stefan földműves esküvőjéről visszatérőben február hónapban a Mănăsturelton elgázolt egy 6 éves gyermeket. Az ügy dr. Breban vizsgálóbíróhoz került, aki Petrisor ellen most kiadta a vádiratot, amelyben gondatlanságból okozott emberölés címén emel vádat ellene.

— A HATÓSÁGOK BEZÁRTÁK A BUCURESTII ATHENE PALACET. Dr. Tanasescu bucurestii főorvos váratlan szemlélt végzett az Athene Palace szállodában és miután a köztisztasági előírásokat nem találta megfelelően betartottaknak, a szállodát a szükséges tisztogatási munkálatok elvégzésére nyitva napra bezárták és felhívták vendégeiket, hogy hagyják el a szállodát, azokat kivéve, akiknek hónapos bérletük van.

— AZ UJONCOK UTAZÁSA. A március 10-én besorozott ujoncok szabadságidejü alatt a távozási engedélyekkel utazhatnak a vonaton, de azt tartoznak az elutazásnál és visszatérésnél az állomáson lebélyegeztetni.

— BIBESCU HERCEG AFRIKA KÖRÜLI UTRA INDULT. Ma reggel Bibescu herceg hétüléses repülőgéppel társaival együtt Afrika körüli reptől utra indult.

— A BAPTISTA VILÁCSZÖVET-SÉG VEZÉRTITKÁRA ELLÁTOGAT ROMÁNIÁBA. Ruskrooke, a Baptista Világszövetség londoni vezértitkára közlebről ellátogat Romániába. Ezt megelőzően levelet küldött Colan pius püsk. kultuszminiszternek és abban köszönetet mond neki a baptista egyházzal szemben tanúsított megértő magatartásért.

Hirek

NAPTÁR. 1938. Április 17. Vasárnap.
Róm. kat.: Húsvétvasárnap, Apol.
Prot.: Osters., Rud. Ort.: D. Florilior
(Denii). Izr.: 16 Niss. Pes. 2.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 500, fél évre 260, negyed évre
135, egy hónapra 45 lej.

JÓESTÉTI!

RENDES EMBER

A zugbankárhoz beállít két detektiv.
— A törvény nevében letartóztatjuk.
— Kissé elkéstek az urak, már hetek
óta várom Önöket...

PONTOS MEGHATÁROZÁS

Jancsika: Papa, mi az, hogy főnök?
— A főnök olyan ember, aki későn
jön, ha én korán érkezem és korán jön
ha én későn érkezem.

— Lapunk legközelebbi száma a köz-
beeső húsvéti ünnepek miatt, kedden
delután a rendes időben fog megjelenni.
Egyébként összes olvasóinknak kel-
lemes húsvéti ünnepeket kívánunk.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó
hó 16-án, szombaton reggeltől 23-án,
szombat reggelig a következő gyógyszer-
árak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Lu-
kács utóda, Str. Memorandului; Dr.
Olariu, Str. Regina Maria; Minerva, C.
Regele Ferdinand és dr. Russu, Strada
Cipariu

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A bucu-
restii időjárás kutató-intézet jelentése:
Kissé derülő ég és kis felmelegedés.

HUSVÉTI VÁSÁR

SOMLYAI utódánál ké-
szülnek a legmodernebb
blondel- és léckeretek le-
szállított árban kaphatók.
Str. Iuliu Maniu 7.

— MA ÜLÉSEZIK A LEGFŐBB
GAZDASÁGI TANÁCS. A Legfőbb
Gazdasági Tanács Argetoianu, volt mi-
nisterelnöknek, a koronatanács tagjá-
nak vezetésével ma tartja első nagy-
fontosságú ülését.

— A Radnay tanciskolában (P. Caro-
lina 2. szám), a húsvéti ünnepek alatti
koszorú a következőképpen lesznek
tartva: a magyar húsvét első és másó-
dik napján, azaz vasárnap és hétfőn dél-
után is este is lesz koszorú. A román
húsvét első- és másodnapján, azaz va-
sárnap és hétfőn szintén lesz koszorú,
delután is, este is. Harmadnapján, ked-
den, csak este.

— Strapa férfitokni párja kilenc lej,
pár 50 lej, csikos zokni 14 lej, nyak-
kendők, zsebkendők, gallérok, haris-
nyák, gyerekzoknik, nyári férfiingek és
mindennemű rövidárak legolcsóbban
„Somes” áruházban, a főposta baloldo-
li ucca elején.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazok-
nak, akik forráni szeretett feleségem, il-
letve édesanyámnak tisztelettel fájó
munkát részvételük nyilvánításával eny-
híteni igyekeztek és emlékének kegye-
llettjes koszorúikkal adóztak, ezúton
mondunk köszönetet. A gyászoló Maurer
család.

— 1500 VAGON NYERS CUKROT
HOZNAK AZ ORSZÁGBA. Cancicov
penzügyminiszter engedélyezése alapján
a Cukorkereskedelmi Rt. 1500 vagon
nyers cukrot hozhat be az országba a
belföldi szükséglet biztosítására.

— UJABB FEJLEMÉNYEK A VAS-
UTI JEGYHAMISÍTÁS ÜGYÉBEN.
Bucurestiből jelentik: A nemrég kipat-
tant vasuti jegyhamisítás ügyében a
hatóságok megállapították egy vasuti
állomásfőnök bűnösségét, de amikor
letartóztatására megjelentek, lakásáról
már eltűnt. Most körözölevelet adtak ki
ellené.

Lakásféregtelenítéseket paragáz-zal

ezen tökéletes hatású, legmodernebb, —
a közegészségügyi minisztérium által engedélyezett — híres gázfejlesztő pre-
paratummal eszközöl autorizált vegyész-mérnök vezetésével álló deparati-
záló osztályunk. Utána teljes vegyi szagtalánítás. „Polynea”, Cluj, Str. Avram
Iancu 16. Telefon: 29-55. — Figyelmeztetés! Az új egészségügyi törvény ér-
telmében mindennemű gázosítás utjának lakásféregtelenítés csakis a közegés-
ségügyi minisztérium által engedélyezett gázokkal és csakis autorizált spe-
cialisták által eszközölhető!

— VISSZAELESEKKEK VÁDOL-
JÁK A SATUMAREI FOGHÁZ KÉT
TISZTVISELŐJÉT. A Rador távirati
iroda jelentése szerint, a satumarei fog-
ház gondnoka, Traian Burcus és köny-
velő-titkára, Corneliu Marcus ellen
sikkasztás és okirathamisítás címén el-
járás indult.

— JUGOSZLÁVIA BELFÖLDI KÖL-
CSÖNT BOCSÁT KI. A miniszterta-
nács elhatározta, hogy közmunkákra és
nemzetvédelmi célokra 4 milliárd di-
náros belföldi kölcsönt bocsát ki.

— A HUSVÉTI ÜNNEPSÉGEK SZER-
TARTÁSI SORRENDJE. Bucurestiből
jelentik: A húsvéti ünnepek szer-
tartási sorrendjét, illetve a résztvevők fel-
vonulási sorrendjét a következőképpen
módosították. Az uralkodó és udvartar-
tás után a patriárka-ministerelnök, a
koronatanács tagjai, a miniszterek, az
Országör-Szervezet parancsnoka és az
után a megállapított sorrend szerinti
hatóságok vezetői következnek.

— TIZEZER LEJ AZ ELTÜNT RE-
PÜLŐGÉP NYOMRAVEZETŐJÉNEK.
A buzăui havasokban eltűnt repülőgép
nyomravezetőjének tízezer lej jutalmat
tűztek ki.

A ROYAL SLÁGERMOZGÓ nagyszabású ünnepi műsora! Annie
Vernay, a filmvilág legújabb és legszebb felfedezettjének ragyogó,
káprázatos és elbűvölő filmje, a

Tarakanova hercegnő

Partnere: Pierre Richard Vilm. Rendezte: Fedor Ozep. Számozott
jegyelővétel. Telefon 3705. Ha kellemes ünnepet akar szerezni
magának, feltétlenül nézze meg ezt a páratlan filmszenzációt!

— A Viitorul otthagyták a munka-
társai. A Rador távirati iroda jelenti:
A fővárosi lapok közlése szerint a Vi-
torul munkatársainak és szerkesztői-
nek nagy része kilépett a laptól. Az ok
eddig még ismeretlen.

— 40 millióba került a galatii fürdő
építése, de még 20 millió kell hozzá. Ma-
rinescu tábornok, egészségügyi minisz-
ter szemlekorutat végzett Galati városá-
ban és nagy meglepetéssel állapította
meg, hogy a városban nincs megfelelő
fürdő fertőtlenítési és egyéb célokra.
Ezért a szükséges egészségügyi védelmi
intézkedések fogantatására egy ka-
tonai egészségügyi vonatot vezényeltek
Galatiba. Egyébként kiderült, hogy a
városban megkezdtek egy fürdő építé-
sét, amelyre eddig 40 milliót költöttek
el, de még legalább 20 millióra van
szükség, amíg a munkálatok befejezést
nyerhetnek

Működnek az alkalmi tolvajok

(CLUJ.) Az utóbbi napokban több
Mihai Viteazul téri sátoros kereskedő
jelentette be a rendőrség bünygyi osz-
tályán, hogy éjszakánként ismeretlen
tettesek betörnek sátraikba és kisebb-
nagyobb lopásokat követnek el. A beve-
zetett nyomozás során aztán mára vir-
radólag az egyik bünygyi nyomozónak
sikerült elfognia az egyik tettest Man-
ciu Teodor 22 éves Ciurila községbe-
lakos személyében, akit letartóztatnak
és megkezdtek kihallgatását. Ugyancsak
mára virradólag Maier Lajos Traian
ucca 13 szám alatt lakó autóbuszállo-
mási hordár jelentette be az ügyeletes
rendőrtisznek, hogy 5 óra tájban egy
örizetlen pillanatban az egyik Maresal
Foch uti ház elől ellopták 6500 lej érté-
kü vadonatúj biciklijét. A rendőrség
nyomoz.

— Tovább folyik a Gross-Cagero-per
tárgyalása. Bucurestiből jelentik: Az il-
fovi törvényszéken tegnap tovább foly-
tatták a Gross-Cagero-per tárgyalását
a nagy panamak ügyében és ezúttal ta-
nukat hallgattak ki

— Szabadlábba helyezték az internált
Habsburg főherceget, Habsburg József
Ferdinand főherceget, akit nemrég gyű-
jtotáborba internáltak, mert súlyosan
megsértette a nemzeti szocializmus esz-
méit, jelentős bírság megfizetése után
szabadon bocsájtották.

— Tiketteket bocsájtanak ki a sze-
mély- és gyorsvonatokra. A CFR vezér-
igazgatósága elhatározta, hogy a sze-
mély- és gyorsvonatokra is tiketteket
(helyjegyeket) bocsájt ki és ezek ára az
I. osztályon 30, a II. osztályon 20 és a
III. osztályon tíz lej lesz.

— 1937-ben négy kis ország érte el az
egymilliós rádióhallgatóságot. Az el-
mult évben négy kis ország, Hollandia,
Belgium, Svédország és Csehszlovákia
érték el az egymilliós rádióhallgatóságot
1938-ban minden valószínűség szerint
Olaszország és Lengyelország is eléri
az egymilliós rádióhallgatót.

— Üsszhangba hozzák a büntetőtör-
vénykönyvet az új alkotmánnyal. Az
igazságügyi minisztériumban bizottság
ült össze, amely a büntetőtörvénykönyv
rendelkezéseit üsszhangba hozza az új
alkotmány szellemével.

Ujabb politikai jellegű ka- varodások Magyar- országban

(BUDAPEST.) A Stefani ügynökség
jelenti: Az éjszaka folyamán a rendőrség
közül 100 személyt tartóztatott le,
akik röpiratokat osztogattak, amelyben
azt tanácsolták a magyarországi zsidó-
ságnak, hogy a kormányának a numerus
clauzust bevezető törvényjavaslatával
szemben vegyék bojkott alá az összes
nyilvános jellegű megnívánulásokat,
és látványosságokat és pedig a mozikat,
hangverseny-termeket, sportaréneket,
ünnepeket, színházakat stb. A rendőrség
idevonatkozóan még nem adott ki
hivatalos közlést, de a Nemzeti Ujság
megerősíti a hírt és ugyanakkor jelzi,
hogy az ügyből kifolyóan állítólag több
ipari és kereskedelmi vállalati vezető
ellen is eljárás indult volna. A buda-
pesti zsidó hitközség vezetősége a leg-
határozottabban leszögezte, hogy sem-
miféle közösséget nem vállal a röpcé-
dulak terjesztőivel. Valószínű tehát,
hogy magánjellegű felelőtlen akcióról
van szó.

Ugyancsak Budapestről jelentik,
hogy a Nemzeti Ujság című lap vála-
szol a bécsi Reichspostnak arra a cikké-
re, amelyben azt állította, hogy Magyar-
országban meggátolják a német kisebbsé-
gek kulturális fejlődését. A Nemzeti
Ujság a jó szomszédságra való utalással
hangsúlyozza, hogy a magyarországi
németek minden tekintetben a legtel-
jesebb jogokat és szabadságokat élvezik
a Reichspost közlése tehát minden ko-
moly alapot nélkülöz.

Az átoksziget kincse

Irtá: O. WOOD

12

Farrier a kezébe vette és megvizsgál-
ta: Károly-tallér volt, 1566-ban verték
Portugáliában.

— Sejthetik a gépészek, hogy te lop-
tad el a pénzt?

— Kizárt dolog, Sahib. Azt sem tud-
ják, hogy meglestem őket.

Farrier széles ívben a tengerbe dobta
a pénzdarabot.

— Így ni, most Vascanisra fognak
gyanakodni. Minél jobban fél a mi
portugál barátunk, annál kevésbé fog
bántani bennünket. Egy esetleges láza-
dás esetén ugyanis értékes fegyvertár-
sak lennénk. Igazam van, Jurda?

— Neked mindig igazad van, Sahib,
mert bölcs vagy, mint Siva szent tehe-
ne Benáreszben.

— Köszönöm az ékes hasonlatot, Jur-
da, — nevetett Farrier. — Mit gon-
dolsz, tudnék-e már szaladni?

— Ha valakinek sikerülne rádijesz-
teni, akkor bizonyosan, Sahib.

— Magam is azt hiszem. Akkor hát
ne aludj el este, lehet, hogy szükségem
lesz rád.

A malabári tenger éjszakájának cso-
dás, egyéni varázsa van, mint akár a
sarki fénynek, a délibábnak, vagy a
nápolyi öböl egyedülálló, mély-kék vi-
zének.

Ilyen csendes, megejtő éjszaka volt,
amikor Farrier kissé még bicegve, de
egyébként makkegészségesen kinyitotta
kajütő ajtaját s mint a tolvaj, mac-
kaléptekkel felosont a fedélzetre.

Először Vascanis ajtajánál hallgató-
zott; a captain kabinjában azonban
csend volt; még az alvó ember egyen-
letes, mély lélekzetvétele sem hatolt át
a keskeny deszkán.

A másik kabinból azonban hirtelen
fojtott párbeszéd töredékei szűrődtek át.
Farrier hirtelen elhatározással le-
nyomta Vascanis kabinjának kilincsét.

Az ajtó nyitva volt s a vadász habo-
zás nélkül belépett a szűk, sötét helyi-
ségbe.

Először körültapogatótt a szobában s
amikor meggyőződött róla, hogy üres,
felvillantotta zslblampája fényét.

Két vaskos gerenda között a kifeszít-
ett függőágy érintetlen volt, Vascanis
tehát még nem feküdt le az este. Az
asztalon üres wiskis üveg és felborult
pohár hevert; mellette kiterített térkép,
az Átoksziget tengerpartjának vázla-
tával.

A térképen ceruzával meg volt jelöl-
ve a zátonyok helyzete és a hajózható
keskeny csatornák vonala; hosszukás
kereszt jelezte az a helyet, ahol a Need-
le horgonyzott s szinte méterről-méter-
re ellenőrizhető volt a buvárok mun-
kája és a víz mélysége.

31, 33, 35 és fél, 37, 40, 45 és 49 mé-
teres vízmélységek voltak láthatók; a
tenger tehát, a zátonyoktól eltekintve,
a sziget partjai felé fokozatosan mé-
lyült.

Farrier jól megjegyezte a térkép min-
den adatát s azután egész figyelmét a
falón áthangzó fojtott párbeszédre for-
ditotta.

Vascanis és Cardah ezúttal igen őszin-
ték voltak egymáshoz:

— ... és mit gondolsz, te kerge eurá-
ziai, hogy hozzák őszinték ...?

(Folytatása következik.)

— SÜLYOS TERMÉSZETŰ VASUTI
KARAMBOL EGYIPTOMBAN. Kairó-
ból jelentik: Szuez közelében egy vonat
elütött egy társasgépkocsit, amelyen
39 személy ült. Ezek közül 18 a szeren-
csétlenségénél életét veszítette, 15 pedig
súlyosan megsebesült.

Drága kincs a látás

Szemüveg or-
vosi rendelésre

M. GOLDNER

optikus Cluj, Calea Regele Ferdinand 24. sz. (Az udvarban.)

A lengyel kormány célja calolala Moszkvával szemben

(VARSÓ.) (Reuter.) A lengyel lapok azokkal a hírekkel kapcsolatosan, amelyek szerint a varsói kormány újabb összetűzési alapot keres Litvániával, utalnak a kormányzat hivatalos cáfolatra és megjegyzik, hogy ezeket a közléseket a III. Internacionálé részéről terjesztik, holott semmi alapjuk nincs. A Curier Poranny szerint

Moszkva, mely 20 éven át állandóan akadályozta a litván-lengyel megegyezést és amikor Kaunas a hozzáintézett ultimátum ellen nála keresett védelmet, egyszerűen kijelentette, hogy nem áll módjában segítyt nyújtani, nem tud beletörődni ez újabb diplomáciai vereségbe. Minden alkalmat megragad tehát arra, hogy Európa északi pontjain tartós zavarokat okozzon. A lengyel és litván kormány azonban tisztában vannak a mesterkedésekkel és visszautasítják a beavatkozást és a vizsgálatsítás e formáját. Varsónak nincsenek területi igényei Kaunassal szemben és mindenben állja a megkötött megállapodást.

Hatalmas tűzvész pusztított Hunedoaramegyében, Deva közelében

(DEVA.) A közeli Branisca községben hatalmas tűz pusztított. Betea Petre falusi gazdálkodó eddig még meg nem állapított okból felgyújtott egy szalmakazlat. A hatalmas szélben a lángok gyorsan terjedtek tovább és felgyújtották Ioan Boldora és Ioan Simion falusi gazdálkodók szomszédos házait is, amelyek földig leégtek. A Farcașiu Gavril parancsnoksága alatt gyorsan kivonult devai tűzoltóság a község lakosságának segítségével megakadályozni. Az anyagi kár közel negyedmillió lej. Rengliu ezredes vármegyei prefektus és dr. Draganu sub prefektus is kiszállottak a községbe és szigorú vizsgálatot rendeltek el a tűz keletkezési okának megállapítása érdekében.

Rendkívül súlyos sajtó- és nyomdai rendelet törvényeket adtak ki Bulgáriában

(SZÓFIA.) (Reuter.) A bulgár kormány tegnap rendelet-törvényt adott ki, amelyben teljesen új alapokra fekteti az eddigi sajtótörvényeket. Kiadótulajdonos és laptulajdonos csakis az lehet, aki ellen eddig semminemű politikai és társadalmi természetű vád nem hangzott el. Csak büntetlen előéletű egvének lehetnek újságírók. Ezek a szigorú intézkedések az utabban ismét felszínre került kommunista propaganda leküzdésére vannak szánva.

Közokirathamisítással és hivatalos pénzek hűtlen kezelésével vádolják a huedini községi főjegyzőt

(CLUJ.) Tegnapi számunkban megírtuk, hogy Căpusan Teodor huedini községi főjegyző ellen a fegyelmi bizottság előtt vizsgálat indult meg különböző visszaélések miatt. Căpusan ellen hivatalos pénzek elsikkasztása, közokirathamisítás és az állami vagyon kezelése szülő törvény elleni véttség a vád. A fegyelmi bizottság az ügy iratait a napokban áttette a helyi ügyészséghez, ahol dr. Pop Maxim bevezető vádirattal megindult ellene a eljárás. Az ügyben most dr. Breban a III. kabinet vizsgálóbírója irányítja a vizsgálatot.

Ellopták

a falusi gazda lovaszekerét, de rövid
nyomozás után elfogták a tetteseket

(CLUJ.) Szenzációs és a maga nemében páratlan lopás foglalkoztatja, a helybeli rendőrség bünygyi osztályát. Tegnap délután Jépure Vasile közeli Selicea községbeli gazdálkodó néhány percre az egyik Mihai Viteazul-téri üzlet előtt hagyta a lovaszekerét, mielőtt bent az üzletben bevásárolt. Amikor kijött, legnagyobb meglepetéssel vette észre, hogy lovaszekerére nyomtalanul eltűnt. Azonnal megjelent a rendőrségen, ahol bejelentette az esetet és az egyik irodafőnök tüzetes nyomozása során megállapítást nyert, hogy a nagyértékű lovas szekeret egy Miron Aurél nevű viharosmultu férfi vitte el. A továbbiak során mára virradólag után kiderítették, hogy a lótolvaj meseni felé vette útját. Négy detektív azonnal Apahida felé igyekezett, kocsin és utjuk eredménytelenségig is járt.

Someseni és Apahida között ugyanis megtalálták egy tanyán a lovaszekerét, ahova — az illető gazdálkodó személyleírása szerint — csakugyan Miron Aurél vitte el és hagyta ott néhány napra őrizetre. A detektívek a kocsival együtt visszajöttek Clujra és a tettes felkutatására más irányban folytatták a nyomozást. Ennek során azután az egyik Valea Chintoului korcsmában megtalálták Miron is és előállították a központi rendőrségre, ahol megkezdtek a kihallgatását. A jó családból származó, de néhány évvel ezelőtt rossz utra tért városunkban lakó férfi bünteljárásának összefoglalása céljából a rendőrség bünygyi osztálya nagy késéssel folytatja a nyomozást, mert az a feltevése, hogy több lopási esettel heli lelkiismeretét.

URANIA-MOZGÓ. SZENZÁCIÓS DUPLA MŰSOR:

Öfelsége táncol

Ascher operettje, fősz.: Agay Irén,
Járay Hans, rendezte: Max Neufeld.
Műsoros kívül

Jarkasok

egymás között

Izgalmas képmű, főszerepekben:
René Saint-Cyr, Jules Berry.
hangos hirdető.

Kemal Atatürk török államfő június 8-án ellátogat Bucurestibe

Előzőleg Krolia és Stojadinovics látogatnak el
a fővárosba. Julius elsejével megszüntetnek egész sereg tanító-
és tanítónőképző intézetet

(BUCURESTI.) A Curentul jelentése szerint Gelal Bayer török miniszterelnök és Tevfik Rustu külügyminiszter rövidesen Bucurestibe érkeznek, hogy előkészítsék Kemal Atatürk itteni látogatását, amelyre előreláthatólag június 8-án kerülne sor. Előzőleg május 4-6. napjain lesz a kisantant értekezlet, amelyen Csehszlovákiát Krolia külügyminiszter, Jugoszláviát pedig Stojadinovics miniszterelnök fogja képviselni.

A gazdasági bizottság ülése
A gazdasági bizottság tegnapi ülésén a fakivitel kérdését tanulmányozták és elhatározták, hogy a probléma megoldását bizottságra bízák, amelynek többek között Constantinescu, a romániai fatermelők képviselője, Tilea volt miniszter, Manolescu ezredes, Mihail Cioreanu, a Jegybank képviselője, A Smadu, a nemzetgazdasági minisztérium kiküldöttje és mások lesznek a tagjai. Elhatározták továbbá a kőolaj-kivitel és egyéb belföldi termékek kivitelének megfelelő rendezését. Ugyanakkor jelentik, hogy a pénzügyminisztérium jelentése alapján elhatározták, hogy a közadósságok második félévi törlesztésének módjait rövidesen letárgyalják.

Tanítóképzők sorozatos megszüntetése

A tegnapi hivatalos lapban törvényrendelet jelent meg, amely július elsejével megszünteti az abrudi, baltii, careii cetatealbai, fagarasi, ploestii, romanii r-valceai, targovistei és vaslui tanítóképzőket, továbbá a botosani, constanti, predealii, simleul-silvaniei, turnu-magureli és t-severini tanítóképzőket a nasaudi intézetét pedig alsófoku tanfolyammá szervezik át.

Kincs revolveres éjszakai bot- rányt rendezett az ittas vidéki adó főnök

(CLUJ.) Pohártörésekkel és revolveres fenyegetésekkel fűszerezett óriási éjszakai kőbotrány zavarta meg az elismert éjszaka a vasutállomás melletti lakosság éjeli nyugalomát. Az egyik Regele Ferdinand-ut végén levő vendéglőben Aron Ioan Bucerdea Venoasa Tarnava-Mica megye) községi adófőnök két barátjának társaságában nagyobbméretű mulatságot rendezett. A szomszéd asztalnál Blezu Apostol és Izsescu Ioan helybeli tisztviselők iddóztak. Italozás közben az adófőnök eddig ismeretlen okból kifolyólag összeszólalkozott Izsescuval. A vitából az asztaltársaság között veszekedés keletkezett. Az egyik clujai tisztviselő állítólag rá akart rohanni Aron Ioanra, mire az hirtelen előrántotta revolverét és azt Blezu melle felé szegezte. Szerencsére még nem sűrűtötte el, mert a zajra több rendőr rohant be a helyiségbe és az adófőnököt lefogták. Nagy küzdelem árán aztán a rendőrök helyre tudták állítani a rendet. Néhány perc múlva megérkezett a

helyszínre a központi ügyeletes rendőrkapitány, akinek intézkedésére az ittasságában

magáról erősen megfélemedezett, de lefegyverzett adófőnököt bekísérték a rendőrkészletre és később megkezdtek a kihallgatását. Az első percben az adófőnök nem is igen látszott hibásnak, de a helyiség személyzetének kihallgatása során megállapítást nyert, hogy a kőbotrányt tulajdonképpen maga Aron idézte elő azzal, hogy „jókedvében” több poharat vágott a földhöz.

melyeknek szilánkjai a clujai tisztviselők sörébe és arcába csaptak. Megállapították azt is, hogy Blezu Apostol tisztviselő udvariasan kérte az adófőnököt, hogy viselkedjék megfelelőbben, mire ő elővette a fogastra akasztott aktatászkájából revolverét és kiskabátjának jobb zsebébe tette jobb kezét az egész veszekedés során a fegyveren tartotta. Az ügyeletes rendőrkapitány ezek után az adófőnököt átadta a katonai ügyészségnek.

Ma délután feltehetően írják alá az angol-olasz megegyezést

(RÓMA.) A Stefani jelenti:

Az olasz—angol megegyezés jegyzőkönyvének hivatalos aláírási idejét szombaton délután fél 7 órában állapították meg a Chigi-palotában gróf Ciano és lord Perth jelenlétében.

A szöveget még az este folyamán továbbítják a sajtó számára, úgy, hogy az a vasárnapi lapokban megjelenhetik. Ezzel egyidőben Párisból jelentik, hogy Daladier és Bonnet londoni útjának időpontja még bizonytalan.

Előzőleg végleges elhatározásnak kell történnie egy új római francia nagykövet kinevezése ügyében. E kérdésben Páris és London között még bizonyos előzetes tisztázásokra van szükség. Páris egyébként meg akarja várni az angol-olasz egyezmény aláírását, mert azt a Földközi tengeren és az európai külpolitikában valószínűleg jelentős enyhülés fogja követni. A francia kormány ezeknek a szempontoknak figyelembevételével akarja azután majd Romával a francia—olasz megegyezés kérdését letárgyalni.

SPORTHIREK

Párisból jelentik, hogy Toma Aurel román boxolót, az Európa-bajnokság könnyebb súlycsoportjában az olasz Catenea Chalengerrel együtt a bajnoki címet nyeresére kijelölték.

Ma este Hamburgban két nagyfontosságú ökölvívőmérkőzés lesz Schmelting és Steve Dudás, illetve Ben Foord és Neusel között.

A nemzeti teniszbajnokságnak a Davis kupára szóló minősítőjében Schmidt 6:1, 6:3 arányban legyőzte Sandy Botetz. Ma a Caralis-Hamburg mérkőzésre kerül sor.

A válogatóbizottság a nemzeti bajnokság válogatott keretébe 21 játékost előlt ki és pedig. Szadowszky, Negru, David kapusokat, Sfera, Bürger, Feleban, Chiroiu hátvédeket, Vintila, Juhász, Dobra, Kotormány, Brandabura, Szaniszló fedezeteket és Bindea, Kovács, Barátky, Pop Vasile, Bodola, Gică Popescu és Dobai csatárokat.

— Újabb letartóztatások a vasúti jegyekkel tűzött csalások ügyében. A fővárosi rendőrség a vasúti jegy hamisításokkal és csalásokkal kapcsolatosan újabb letartóztatásokat eszközölt. A letartóztatottak között szerepel Hagiu Alexandru, Petre volt vasúti vonatvezető, akit szolgálatból lopásért és jegyhamisításért még régebben elbocsátottak. Lakásán nagymennyiségű lopott vasútijegyet találtak. Kihallgatásakor bevallotta, hogy Hasulescu Barbu nevű vonatvezető társával együtt hozták forgalomba az ellopott jegyek alapján készített újabb jegyeket. Továbbá letartóztatták még két társukat, Froteanu és egy Wilhelm Schmachter nevű egyént. A vizsgálat még folyik.

— Nagy tűz pusztított London munkásnegyedében. Londonból jelentik: Az angol főváros külvárosi munkásnegyedében nagy tűz pusztított. A tűz alkalmával egy hét éves kisgyermek életét veszítette, hat személy pedig súlyos égési sebeket szenvedett.

— Meghalt Hartig Vilmos. Hatvan-negyeven éves korában tegnap meghalt városunkban id. Hartig Vilmos, aki számos külföldi kereskedelmi vállalatnak volt a képviselője, a Sibiu Általános Takarékpénztárnak felügyelő bizottsági és a román kath. egyháznak pedig választmányi tagja. A német származású ember, aki egész tevékenységében közhasznú munkát végzett a megértő együttműködés szellemében, több évtizedes széleskörű közgazdasági munkásságával általános becsületet szerzett magának. Halála így nagy részvétet váltott ki. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a köztemető halottai kapujánál.

Husvét

A diadal ünnepe, mely ujonnan szült minket élő reménységre, hervadhatatlan örökségre, amint az Írás mondja.

A Husvét mindig azt a hitet tartja bennünk ébren, azt a reménységet teszi élővé, hogy vannak örökké érvényes igazságok, amelyek nem múlnak el soha. Ezek az igazságok Jézus életében és tanításaiban törtek felszínre és öltöttek alakot leghatározottabb formában. A társadalmi békének, a szeretetnek, a lélek végtelen értékének, a népek és nemzetek egymást megértésének halhatatlan igazságai ezek. A legnagyobbak valamennyi közt. Keresésük és megvalósításuk a legszentebb feladat.

A szeretet és a béke eszméje nem halhat meg soha, ha időnként eltűnnek az emberiség életéből, ha megszűnik a kutatás, a törekvés, amely feljűk vezet, ha kimerülnek a módszerek, amelyek megvalósulásukra irányulnak, akkor kiürül az emberi lélek a tartalmát és célját elveszítve hull le a semmiségbe. Mindenki érzi, hogy ezek nélkül élni nem lehet. A lélek életének ép úgy meg vannak az előfeltételei, mint a testnek, s ha nem jut el hozzájuk, megcsúsz, elpusztul bele. A lélek élete azonban nincs a testhez kötve. Tulélt az, s örök életéhez örökkévaló táplálékra van szüksége. Ezért keresi a béke és szeretet megvalósulását. Ezért küzd a lélek értékeinek elismeréséért évezredek kereszttűl, kimondhatatlan energiával, mérhetetlen szorgalommal. Ebben a nagy küzdelemben az ember sokszor szembe találja magát a célt, s a küzdelem és a harc öncéllá válik életében. De a kijózanodás áldott pillanatai mindig felébresztik ősi ösztönét, s visszavonja arra az utra, amelyről lemondani nem lehet, az élet kockáztatása nélkül.

A keresztfeszített Jézus halála mélyen megdöbbentette a tanítványokat. Tanácstalanul állottak nagy magukra hagyatottságukban. Már életében sokszor hallották a nagy mestertől a célzatokat, amelyek közeli halálára vonatkoztak. Megérezte, hogy utja előbb-utóbb a Golgothához vezet. A tanítványok azonban ezt soha sem tudták elhinni. Nem tudták megérteni, s távol tartották maguktól még a gondolatát is annak, hogy a nagypéntek bekövetkezhessen. Hiszen ő volt a reménységük, ő volt a megtestesítője mindannak, ami minden törekvésüknek erőt és tartalmat adhat. Amde a reménység az emberi lélek javainak hervadhatatlan öröksége nem halhat meg soha. Azért kellett a Husvét, hogy a lélek legmagasabb törekvése, életének legmélyebb gyökere új életbe szökkenjen, s megbizonyosodjék legszentebb eszményeinek halhatatlanságáról, örök életéről.

A Husvét eszméjének megvalósulásáért, a lélek örökkévaló igazságainak megmaradásáért még mindig küzd az emberiség. Soha annyit nem beszéltek a jobb jövőről, a szeretet és béke-állandóságáról, a nemzetek egyetértésének megszilárdításáról, mint napjainkban. Mégis sokszor úgy látjuk mintha a küzdelem hiábavaló volna, s az igaznak látszó jógyekezlet sem egyéb, mint a pusztaság szolam.

Vajon miért van ez így? Vajon miért nem tudja megvalósítani a lélek azt, ami nélkül élni nem lehet? Gyarló és gyönge az ember, a szeretet gyűlölet és a békét háborúra fordítja át, megfellelkezik a Husvét üzenetéről, amely minden változás között elszánt hitet, rendületlen bizakodást és reménykedést követel mindnyájunktól, hogy ne mondjunk le életünk lényegéről, isteni hívásunk betöltéséről, hanem szülessünk újra napról-napra, s mondassuk el az apostollal, hogy áldott az Isten, aki az ő irgalmassága szerint ujonnan szült minket élő reménységre és hervadhatatlan örökségre.

Ime ez a Husvét üzenete.

DR. VARGA BÉLA.

unit. egyh. főjegyző.

Emlékezés Thorma mesterről, a művészről és emberről

Thorma János, a hatalmas tölgy, a délcégjárásu, főúri megjelenésű mester, akitől néhány évvel ezelőtt is azt hittük, hogy hosszú ideig fogja csodálatos munkásságával gazdagítani a képzőművészetet, többé már nem alkot. Nemcsak mint nagy művész szerzett ő halhatatlanságot, hanem mint egész ember, tökéletes jellem is helyet kér magának a nagyok között. Jellegzetes magyar, uri egyénisége, mindenkit megayerő modora, örökké derűs hang-

Thorma, — az ember

Előző utolsó öt nyara bő alkalmat adott nekem arra, hogy az ő nemes lelkét, egyéni kiválóságát megismerjem. Thorma János és Baia-Mare már rég fogalommal váltak, mivel — amint ő gyakran hangzott, — el se tudja magát az életet, a művészetét Baia-Mare nélkül képzelni. Viszont, ha valaki erről a városról beszél, gondolata következetesen Thormára terelődik. Milyen átszellemült arccal monlotta: „Jól esik az a tudat, hogy az összes képeimet itt festettem, hol a motívumok kimeríthetetlen sokasága, a színek ragyogó skálája mindig újabb alkotásra készteti az embert.” És amennyire művészlelkét varázslat alatt tartotta Baia-Mare és környékének természeti szépsége, éppen annyira gyökeret vert énye a pátriárkális város talajában.

Műterme

Thorma mester teremtő képességét nagyban befolyásolta a vidék, de a festőtelep kapott nagyszabású műterme is kedvező lehetőséget nyújtott művészi elképzeléseinek megvalósításához. A telep festői részére épült két legnagyobb műterme közül az egyikben ő dolgozott és annak lakóházában szerény, csendes elvonultságban lakott művészlelkű fiatal feleségével. (A

A fogadónapok

Az idők rendjén a vasárnap alakult ki fogadónapjává, akkor szokták tisztelői felkeresni, valamint az a sok nyaraló, kiránduló, áttutató, akik nem akarták Baia-Mare-t addig elhagyni, míg a mestert meg nem ismerik, műtermét meg nem tekintik. Mindenkijt lebilincselő, közvetlen kedvességgel fogadtott és kimerítő magyarázat kíséretében mutogatta képeit; az allegorikus-tárgyú vásznaknál külön kiemelve elgondolását. Baráti köréhez sok, vezető állásban levő, előkelő román közéleti nagyság is tartozott, akik mindig tisztelték benne a nagy mestert, a nemeslelkű emberbarátot és bármikor készségesen adtak segítséget ügyeinek rendezésében.

Ha festő látogatója volt, azt legtöbbször az asztalához hívta. Ha kritikát kérünk, felejtethetetlen kedvességgel, barátságára való tekintet nélkül tárgyilagos szigorral adta meg. Sőt gyakran önmaga betegséggel nem törődve, számon kérte a munkákat. Most is fülemben csengenek szavai, amikor az 1936. év augusztusában képeim megtekintése alkalmával az akkor

A nagy kép

Igy szokta emlegetni utolsó nagy vásznát: „1848 március 15-ét”, amely méretében óriási kép (6 méter hosszú, négy és fél méter széles). Gondolata megvalósítására szinte egy élet energiáját áldozta. Csak nem 40 évig foglalkozott a kép festésével, míg a múlt év júliusában mint örömhírt ajándékozta, hogy befejezte. A hatóságok a kiszállítást is megengedték és Benczur műtermében rámaival már elő is készítették a téli tárlatra.

Ritkán jutott valakinek az a szerencse, hogy a készülő nagy képet megláthassa. Az Egyetem-tér korszerű látképe, a lucskos Március, a vörös bádorgedelen csurgó hó, a szitáló eső, a nagy tömeg mozgása, a márciusi ifjaktól körülvett Petőfi átszellemült alakja és az egész nagy kép döbbenetes erővel hat a szemlélőre. Első alkalommal észrevétlenül, titkon megszámláltam az előtér 56 életnagyságu alakját, azon kívül a középtérben érzékeltetett még ki tudja hányszor 56-ot. A következő évben meglepődött a mester, amint a nagy képe 56 alakjáról beszéltem, mert ő nem

gult, utólrhetetlen udvariassága kötelezte arra, hogy az életének utolsó éveiből néhány mozzanatot kiragadjak, hadd ismerje meg a közönség a nagy festőt közelebbről is. A művészettörténeti feljegyzések eléggé ismertették és meg fogják méltatni a mester nagyságát; örökbecsű alkotása és azok sokszorosított példányai hirdetőfogják zsenijét, én nagy veszteségünk sulyának érzetében Thorma mesterről, mint emberről fogok szólni.

Másikban Krizsán János a még javakorában levő, neves művész nyert otthont. Másik a külső környezet elárulta, hogy a festőtelepen csak kiválasztottak lakhatnak. A Zazar-parti kert fái hatalmas, mondhatni óriási nagyságukkal, csodálatos, dus élettel eláruló lombkoronájukkal a zöld szín megszámlálhatatlan fokozatával vették körül a műtermeket. A lombresek itt is, ott is kicsillan a baiamarei kék ég futó, színes felhőivel, a Kereszthegy érdekes kupja és Zazar szürkeségében is festői partja. Nemcsak a művészet tanyája volt ez — a madarak megszámlálhatatlan sokasága is ott bujkált, csiripelt, fűtyölt, énekel, mintegy isten adományaként abból a célból, hogy feleddessék a festőkkel a hétköznapiok túlekedését és az élet sok csalódását. — Ez a környezetet szerette rajongásig a mester, ez tartotta állandóan ébren alkotó zsenijét. Thorma műterme valósággal a nagy vásznakhoz is volt alkotva. Tágas, kényelmes világos. Északra tekintő hatalmas ablaka egyenesen világgosságot árasztott. A falakon rengeteg elkezdett, vagy bevezetett kép; állványokon, földön, falhoz támasztva ragyogó nyári napsütésben csillogó színekkel, bravuros rajztudással megalkotott művek: „Tavaszi ébredése, Cigány-idill, Rohanó faun, Majális” stb., stb.

még egészséges Thorma mester az egyik képekre mutatva mondotta: „Ezt őrizd meg az én emlékemre.” Mélységes lelki fájdalom is érzek, ha arra gondolok, hogy tán már akkor sejtette a közelgő véget. A múlt év nyarán már tele voltunk aggodalommal; sőt orvosai a munkától is eltilították, ereje pedig szemmel láthatólag hanyatlott.

A fiatalok mecénása

Emlékezetes, kedves órák voltak ezek. Vasárnapokon délelőtt 11-től 1-ig előlőgélünk a műterme előtti árnyékos padon, beszélgetve. Azaz inkább ő beszélt. Sokat emlegette a baiamarei dicsőség-teljes napokat, a nagynevű alapítókat, régi barátait; részletesen és nagy szeretettel beszélt híressé vált, muzeumokban őrzött képeiről, valamint az általa felnevelt festőnemekről.

Köztudomású dolog, hogy sok mai tehetséges fiatal piktort szellemiek mellett anyagi is segített. Hálát nem várt, de ha hálaadásra tapasztalt (... elég gyakran), azt nem hangoztatta.

számlolta meg soha. „Menjünk, számoljuk meg!” „Tényleg igazad van!” Valósággal gyermekies örömet érzett e „felfedezésnél.” Mindenkori melegt tekintete élete nagy művérdől való beszélgetése alkalmával még bensőségesebb lett, arca valósággal átszellemült, nemes, fenkolt érzéseinek nem tudott határt szabni, de nem is akart. Augusztusban érezte, hogy a halálát okozó kórt már nem lehet feltartóztatni, sokszor tett fájdalmas célzást arra, hogy a nagy kép ez évi tárlatán kiállításra kerül, de a sors nem fogja megadni neki, hogy a hatóságának szem- és fültanuja lehessen.

A magyarországi műcsarnokban ez év februárjában a mester utolsó nagy műve barátai, tisztelői ki is állították. Többen, akik az ő szűkebb környezetéhez tartozunk, várva-vártuk a sajtó-kritikákat, de ugyanakkor aggodalmaskodtunk, hogy majd a túlságosan lábrakapott „izmusok” és elfogulatlannak éppen nem nevezhető kritikák betyke kézlegységgel nem igyekeznek-e majd elsiklani a Mester hatalmas erejű alkotása mellett, virtuozitását pedig

aligha fogják figyelemre méltóan elismerni és örök emléket állítani nagyságának. Valahogy úgy is történt. Megdöbbentő volt az a közönyös nemtörődömség, amivel a magyar lapok kritikásainak nagy része a magyar Velasquez utolsó vásznát méltatta.

A számtalan díjjal kitüntetett Thorma János emlékének, festői nagyságának a „Szenvedők”, az „Aradi vértanúk”, „Békesség veletek”, „Október elején”, „Tavaszi”, „Frdőzők”, „Ibolyaszedés” és még sok számtalan nagy vászon, zseniális kompozíció művész-alkotójának; a baiamarei festőiskola évtizedekig dolgozó, fáradságot nem ismerő mesterének a vezető magyar lapok kritikusai 2—3 sorban általuk kielégítőnek vélt rövid megemlékezéssel áldoztak. Szégyelljük, egyben fájdalmat s csüggedést éreztünk a kritikák olvasása alkalmával.

A Thorma János emlékéhez, nagyságához nem méltó kritikák nyomán gróf Teleki Ralph, kiváló festőművész — aki baiamarei tartózkodása alatt lett és azóta a mester nagy tisztelője maradt — az egyik lapban tárgyilagos, hosszú cikkben egykezett apostoli szellemben pótolni és megadni az igazi festő-nagyság emlékének kijáró hódolatot, elismerést. Köszönet a nemes gesztusért!

A mester teste pihen már a baiamarei temetőben, de szelleme, művész-lelke ihlető és irányítói fogja továbbra is azokat, akiket az ő nemes művészetének gazdag kórházából megbecsülhetetlen utrautalókkal látott el.

Kovácsi Pál.

— Vallásszabadság. Nagy feltűnést keltett Angliában, hogy Worthing közelében Fewingben egy ház épül, amely be egy kis hindu templomot és egy római katolikus kápolnát építenek bele. Kiderült, hogy a furcsa kis kastélyt egy dúsgazdag indiai építteti magának, aki francia nőt vett feleségül. Az asszony nem tért át férje vallására és ma is hitű katolikus, úgy, hogy angliai otthonukban így gondoskodtak róla, hogy mindketten szabadon gyakorolhassák vallásukat.

— Keleten már jóval a Krisztus előtti korszakban is sakkoztak. Newyorkból jelentik: Az amerikai Pennsylvania Museum régészeti expedíciója északi Irakban folytatott ásátások során a régi Tepe Gawra helyén hat-ezeréves ház romjait fedezte fel. A romok között sokezeréves apró játékbábukat és ostáblát találtak, amelyek a mai sakkbábukra és táblákra emlékeztetnek. A lelet arra mutat, hogy Keleten már a Krisztus előtti negyedik évezredben ismerték a sakkjátékot.

— A világ legnagyobb tallérja. A világ legnagyobb tallérját 1659-ben Svédországban verték. A tallér egy láb magas és két láb széles. Tiszta rézből készült és mindkét oldalán a svéd királyi címer látható. A régipénzügytők között nagy érdeklődést keltett az egyedülálló pénzdarab, amely a napokban került Londonban nyilvános árverésre.

— Háromezer seprűt használ el Ford egy esztendőben. Detroitból jelentik: Bruce Barton szenátor a következő kijelentéseket tette Ford gépkocsigyárosról: Henry Ford Ford nagy szolgálatot tett az emberiségnek, mikor rávetette magát a gépkocsigyártásra. A régi gépkocsi ormótlán, rettentő sulyu és bonyolult alkotás volt. Ford nem tett mást, csak kidobálta alkatrészeinek háromnegyedét, csökkentette sulyát és árát, mert ha ezt nem tette volna, akkor ma egy gépkocsi tíz tonnát nyomna és ötezer dollárba kerülne. Jelenleg az a helyzet, hogy Ford évente kétféle gépkocsit állít elő és Ford River Rouge nevű telepén 700 hold területű ablakok vannak, ezek tisztítására évente 86 tonna szappant vásárol, évente 3000 seprűt használ el, tizenhátezer gallon festéket fogyaszt és huszezer embernek ad biztos kenyeret. Ilyen teljesítménnyel Fordot a világ első nagyiparosának kell kiáltani.

Hirdetést

lapunkra felvesz

Nova

könyvüzlet is. Memoranduliu 16.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvekre kiszolgálók. Rosner ékszerész. Cluj, Regele Ferdinand 114. (V T 491)

35 LEJERT tartós ondolás házilag készíthető. Készülékek „Viorel” drogériában P. Unirii 15. (P 8209)

OLCSÓ husvétii locsolók d'Or illatszer-tárban. Cluj, Piata Unirii 6. (T478)

2

ÓRA ALATT villanyondolástunk hullámosan 6 havi garancia mellett 150 lejért. Garantiált speciális hajfestés bármilyen színre. Tartós víz, vasondolás, hajvágás, manikűr. Regele Ferdinand 30. Apostol gyógytár mellett.

GAZDATISZTIKOLÁT végzett fiatalember házasság céljából megismerkedne 20-25 éves intelligens keresztény lánnyal. Leveleket „Aranyföld” jelíggel a kiadóba kér. (1987)

HÖLGYEK FIGYELMÉBE! Leggarantáltabb villany és villany nélküli ondolások. Mind első bevezetője és szaktanfolyamot végzett külföldön. Művészies hajfestés tizenhét árnyalattal. Inocaminnal csak nálam eszközölhető. Mussa, Piata Unirii 23. (T495)

ADÁS-VÉTEL

ÉKSZEREKET, fogakat (akár törött állapotban), gyémánt és briliáns köveket állandóan veszünk. Casa Orologelor Cluj, Piata Mihai Viteazul 11. (T 490)

STELLA paplan

720-AS Hoffher cséplő, 8-as Kállai motor teljesen jókarban olcsón eladó. Salamon Béla, Palatca, jud. Cluj. (V1226)

MINDEN vásárlónak adunk próbaképpen hajápoló shampont vagy kézkrémet. Heinrich, Str. Memoranduliu 4. (T411)

250-300 használt motorkerékpárt vennék. Ajánlatokat Frenkel sorsjegyirodába. Turda. (V T480)

TENYESZ fajgalembok (angol golyvás, német sirály, nemesített vetők) eladók páronként vagy az összes is. Cluj, Mănăsturelului 18. (Sörgyáron túl.) (P 8212)

ÉRTESITEM a t. közönséget, hogy Calea Marechal Foch 30. alatti „Electrofoto” fényképezetet átvettem és átrendeztem, új munkatérrel állok a t. közönség rendelkezésére, veszek, eladok használt fényképezőgépeket. (P 8265)

Eladó parcellák

szép fekvésű, lapályos helyen a Sfântul Gheorghe és Tache Ionescu ucca negyedben. Viz, villany, járdák. Előnyös fizetési feltételek. Ügyvédi iroda. Cal. Victoriei 45.

KANADAI ezüstroka eladó. Ugyanott egy szalagarnitúra eladó. Cal. Reg. Ferdinand 19. ajtó 2. (P8287)

ELADÓ két szép gyümölcsös parcella egybe vagy külön a méhészet mellett Str. Gradinilor 5. Értekezni Str. Săcuiașca No. 6. Szabados. (1780)

GYÖNYÖRŰ kanadai fajlibák, amelyek most tojnak, tojásokkal együtt eladók. Donat 78. (1850)

ALKALMI ajánlatok, komoly lehetőségek. Bérházak, családi házak, öröklások belvárosi és villatellék. **VÉTELE VAGY ELADÁSA ELŐTT** keresse fel Veres Lajos ingatlan közvetítőt, Str. Neculcea 2. szám. Telefon 17-96, délután 4-6-ig. (1857)

ELADÓ ebédőlkredenc, szalagarnitúra, tükör, ágy, asztal. Érdeklődni Str. N. Jorja 11, portánál a délutáni órákban. (1975)

TOPOLYA háló, mindenféle butorok olcsón eladók. Decebal. 3. Vezek használt butort. (8130)

FÜRDŐKÁDÁT kazánal és mosdót jó állapotban levőt keresek megvételre. Str. Episcop Ivan 5. (1891)

ELADÓ használt, de jókarban levő melegvíz Bojler. Cim a kiadóban. (1934)

MODERN dióhálók és konyhák eladók. Str. Paris 34, asztalosnál. (1935)

HUSVÉTRA! Női kalapmodellek nagy választékban megérkeztek Doina kalapszalombba. Str. Regina Maria 4. (P8293)

CIPÉSZEK figyelmébe. 1938. évre szóló tartalmas divatlap 200 lej plusz portó. Megrendelhető Librăria Grünfeld Brasov. (V 1051)

ÓCSKA ruhákat veszek, nagy választékban olcsón eladok. Grünfeld, Str. Regina Maria 6. (1063)

FIGYELEM. Fél használt ruhákat, felöltöket egész nagy választékban a legolcsóbban lehet vásárolni, használt ruhákat veszek. Grünfeld, Str. Regina Maria 14. 1822

FÉRFIKALAPOT, nyakkendőt, keztyűt, sapkát, inget, harisnyát, kombinét, salát, stb. mélyen leszállított árban vásárolhat most a „Carmen Sylva” üzletben. Cluj, Str. Regina Maria 12. (1674)

CSEPLŐGÉPEK és traktorok minden márkában és méretben legolcsóbban beszerezhetők, nagy választék, cserét is csinálók. Rosenbaum Pál, Reghin. (v T463)

ELADÓ vagy esetleg kiadó üzemből levő asztalosműhely 6 géppel Str. Moldovei 8 háztulajdonosnál. (1832)

ELADÓK félholdas és nagyobb kertek és szántók dr. Ciobanu-féle birtokokból. Dombul Rotund felett. Értekezni dr. Odes-tianu Alexandru ügyvédnél. Cluj, Str. Iuliu Maniu 24. (1776)

ÓCSKA ruhákat veszek és eladok. Grünfeld, Str. Dubălarilor 10. szám. (1856)

FIGYELEM. Elegáns kézimunka férficipőket féláron árusítjuk. Cal. Victoria 10. (P8281)

MÉLY gyermekkosci, majdnem új eladó Str. Oasau 97 szám. (1926)

ELADÓ egy 6 hengeres sport Oldsmobil Restaurant Radu, Uioara. (v T482)

ELADÓ ház hely szép helyen Str. Sep-timiu Albini 25-a. Viz, villany, csatorna, befűtve. Értekezni: Gazdák Takarékpénztáránál, Cal. Marechal Foch 22. (1937)

ELADÓ vendéglő és szálloda Ciucea-n állomással szemben. Érdeklődni: özvegy Schimmernénél. (V 1942)

BARZOI orosz agár 7 hónapos kölyök eladó. Gyönyörű példány. Cim a kiadóban. (P 8283)

KERTES házhelyek gyümölcsfákkal Regaló uccában. Asztalos ügyvédnél, Iuliu Maniu 43. (1902)

MARZESCU villanegyedben sürgősen eladó 874 négyzetméter házhely. Cim a kiadóban. (1946)

STELLA vászon

STELÁZSIT, mélyet, akár széjjelbontottat is, veszünk. Ajánlatokat 10-22 telefonon kérünk. (P 8298)

VÁROS központjában teljesen bevezetett nagyforgalmu étterem komplett felszereléssel betegség miatt átadó. Felvilágosítást ad Szabó, Savoy kávéház 1-4 között. (1963)

ELADÓ 2 szobás ház, gazdasági épületekkel, 10 hold földdel, gyümölcsösökkel. Str. Borhanciu 7. (1968)

FIGYELEM. Kinek nincsen házhelye most gondoskodjon, mert soha ilyen olcsón nem jut hozzá Calea Lungana Bogdan telepen 222 és 400 öles szépfekvésű gyümölcsös parcellák 20.000 lejtől. Érdeklődni Bogdan, Calea Reg. Ferd. 141. (1973)

TEGLAK, cserepek, deszkák, gerendák jó állapotban kerestetnek. Anca könyvkereskedése, Str. Regina Maria 43. (1974)

SZÉP félhold gyümölcsös sürgősen eladó Brétfűi hegyben. Ért. Str. Cantacuzino No. 3. Schultz kert mellett. (1980)

HÁZSÖNGÁRDBAN szép gyümölcsös házhelyek eladók. Cal. Motilor 45. (Dohánytözsde.) (P8276)

ZÖNGORASZÉK vascaváros (három színben), fekete, barna és mahagóni, külföldi mintára készíthető, kapható 600 lejért. Triška zongora raktárban Cluj, Strada Saguna 14. (P 8215)

SZÉP fűszerüzletberendezés és jég szekrény és portál eladók. Cim a kiadóban. (P8315)

MODERN kombinált hálósobabutor 2 recamierral 10.000 lejért eladó. Str. Matei Basarab 10., emelet. (1900)

CSUKOTT 4 hengeres Ford autó 1934 típus eladó. Str. Fabrica de Zahar 4. (1899)

HÁZHELYEK, parcellázva, eladók. Str. Take Ionescu és Str. Iuliu Cesar sarkok. (1731)

PARCELLÁK százezertől, viz, villany, járdával klinikák közelében eladók. Str. Hasdau 59. (1841)

ELADÓ 720 mm. Hoffer benzintoros cséplőgépgarnitúra üzemképes állapotban jutányos ártért külön is. Balogh István gépész. Cojocna. (Jud. Cluj.) (v 1855)

GYERMEKKOCSI, alig használt, sötét-kék, mély, eladó. Str. Horea 27. (1853)

1 vízmentes ponyvát megvételre keresek. Mózes, Str. Marasesti 25. (1984)

EGY fehér zománcos gyermekágy eladó. Str. Gh. Lazar 4. (1998)

ALLÁST KERES

40 éves urinő házvezetőnői állást keres 2 személy mellé vagy plébániára vidéken Cim a kiadóban. (1996)

ALLÁST KAPHAT

FÉNYKÉPÉSZSÉGEDET teljes szakképzettséggel felvesz Foto Kántor, Targumures Piata Reg. Ferdinand 62. (v T479)

SZAKÁCSNŐT vendéglői gyakorlatl keresek fürdő Pansióhoz. Str. Iuliu Maniu 39. (P 8216)

HÖLGYFODRÁSZSÉGEDET azonnali be lépésre keresek (nőt, vagy férfit). Cimeket „Hölgyfodrász” jelíggel a kiadóba kérünk. (1587)

ÜGYES mindenest keresek május 1-re szentgyörgyhegyi háztartásomhoz. Str. Sincai 19, d. e. 9-11. (P8262)

KÜLÖNFÉLÉK

HÖLGYEK FIGYELMÉBE Diáklányoknak kedvezmény. Speciális hajfestés, vas-, vizondolás. Ha tartós ondolást akar, keresse fel üzletemet bizalommal. Kétfarkas géppel dolgozom. Külföldi anyagokkal. Redukált árak. Papp férfi és női fodrász. Cal. Regele Ferdinand 37. (T389)

NŐI szabászati kurzus Gelth Edit v. ipariskolai tanárnőnél. Str. Regalá 38. (P 8274)

VÁLTOZATOS jó házi koszt kapható. Cal. Motilor 11. (P8303)

GYÜMÖLCS, szőlő, virág **PERMETEZO** gépeket 1-30 literig, legújabb keverő rendszerűt, a leg gazdaságosabb és legmodernebb kivitelben, gyári áron készit, érdeklődőknek bemutat: SZANISZLO, Cluj, Stefan cel Mare 17-18. Tel.: 13-24. (T 494)

JÖLMEÑO üzletbe, vállalatba 100-150 ezer lejell betársulnék. „Biztos” jelíggel a kiadóba. (1955)

MEGSZABADULHAT a ruhájára reálhulló kellemetlen fejkorpától, ha „HENRICH PETROL” szappant használ. Megszünteti a hajhullást és korpázást. (T 493)

ÉRETTSÉGI matematikából előkészit román liceumi tanár. Információ Prima-ria, dohánytözsde. (P 8282)

SÜRGŐS. Felkérjük mindazokat, akik tulajdonosai az 1923, 1925, 1926. évi kibocsátású osztrák építési kötvényeknek (Banloza), hogy címüket azonnal adják le továbbítás végett a kiadóhivatalba „Kötvény” jelíggel. (v T406)

STELLA maradék

KIRÁNDULÓK figyelmébe. 10 darab finom friss sütemény kivitelre csak 15 lej. Cal. Regele Ferdinand 3. Udvari cukrászdában. (T407)

ERZSÉBET fürdőben gőz és kádfürdő nyitva reggel 6-tól este 9-ig. (1903)

LAKÁST KAPHAT

KIADÓ májusra kétszobás, fürdőszobás külön ház kerttel. Str. Hasdau 59-a. (822)

KIADÓ május 1-re Str. Fântâneleban kertés, napos fekvésű házban két szoba, konyha, nagy üveges veranda lakás. Értekezni: Str. Bravilor 10. d. u. 3-fél 5-ig. (1307)

KIADÓ május 1-ére háromszobás összkomfortos lakás Cluj, Cal. Motilor 68. sz. (T 492)

BELVÁROSBAN 4 szobás összkomfortos lakás előnyös feltételek mellett kiadó. Dr. Peiella, Str. Cons. Național 10. (P8255)

3 szoba konyhás komfortos lakás kiadó, Calea Reg. Carol II. 65. Érdeklődni Dăneș ügyvédnél. Str. Wilson 1. (P8302)

GARZON lakás szoba, előszoba, fürdő, szoba május 1-ére kiadó. Str. Catedralei 11. (1901)

KIADÓ szép szuterin lakás, szoba, konyha, speiz, előszobával. Str. Elisabeta 48. szám. (1906)

KIADÓ 2 szoba, konyha, előszoba és fürdőszoba. Str. Moldovei 15. (391)

KÉTSZOBÁS komfortos villalaks Str. Elisabeta elején kiadó. Str. Măloasă 7. (T 464)

KIADÓ raktárhelyiség, műhelynek is alkalmas. Str. Iuliu Maniu 7. (1921)

KÉT napos szoba konyha fedett erkély májusra kiadó. Str. Matei Basarab 7, földszint. (1928)

KÜLÖNBEJÁRATU szép szoba üresen vagy butorozva kiadó. Str. Decebal 10. sz. (1945)

1 SZOBA, konyhás lakások kiadók május 1-ére. Calea Traian 14. (1949)

KIADÓ 2 ucai szoba irodának 2-szer 2 szoba konyha udvari. Str. Iuliu Maniu 24. (1970)

SZOBA konyha havi 600 és 800 lej, különbejáratu szoba 500, főuccákban május 1-ére kiadók. Értekezni Ancánál, Str. Regina Maria 43. (1975)

3 SZOBA, teljes komfort központi, napos, májusra kiadó. Piața Cuza Vodă 7, földszint jobbra. (1843)

MODERN 2 szobás összkomfortos lakás kiadó, kertben. Megtekinthető 1-4 óráig. Str. Episcop Ivan 43. (1983)

KIADÓ 2 szoba konyha egyetennél Str. Kogălniceanu 8. (1986)

KÜLÖNBEJÁRATU szoba butorozva vagy üresen május 1-re kiadó. Str. Andrei Muresan 46. (1987)

2 szoba konyha előszoba fürdőszoba cselédszobából álló világos napos lakás május 1-re vagy 15-re kiadó. Str. Duca 3. II. em. 6. (1930)

2 SZOBA, konyha, WC és mellékhelyiségekkel álló különbejáratu napos villalaks azonnal kiadó. Str. Grigorescu 89. (v T 301)

LAKÁST KERES

JUNIUS 1-re szoba konyha előszoba, speiz WC, lehetőleg kertben, déli napos lakást keresek. „Gyermeektelen házaspár” jelíggel. (1932)

FIATAL gyermektelen házaspár keres május 1-ére kertés, napos lakásban különbejáratu butorozott szobát, melyben pianinót vihet, fürdőszoba és konyha használatl. Ajánlatokat „Pontos fizető” jelíggel a kiadóba. (1932)

— Mongol törzseket telepít nyugati határszélekre a szovjet. Varsóból jelentik: Radziwilow lengyel határvároskából érkező jelentések szerint, az orosz határ mentén járó lengyeleknek feltűnt, hogy egyre nagyobb számban érkeznek a határvidékre nagy kétkerekű, ökörrrel vagy tevével vontatott kocsikaravánok. Megállapították, hogy ezekkel a karavánokkal nomád mongol törzsek érkeztek Szovjetoroszország nyugati határvidékeire, amelyet néhány hónappal ezelőtt a szovjetkormány teljesen kiűrtetett. Az évszázadok óta ott élő őslakosságot a szovjetkormány a birodalom belső részeiben telepítette le. Eddig azt hitték, hogy a szovjetkormány teljesen lakatlan területsávval akarja övezni a nyugati határvidéket, amely elválasztja az európai országoktól. Az új mongol telepek természetesen nem, hogy lengyelül nem tudnak, hanem a Kelet felé vele érintkező orosz lakosság nyelvét sem értik. Nyilván ezért tekintik őket a szovjetkormány különösen alkalmas köznek a nyugat felé eső országok és a saját népe között.

STELLA Reg. 24 udvar-ferd 24 ban

— Öt iker. San Antonio del Monte faluban (San Salvador, Dél-Amerika), Mercedes Escoban Andino, egy földműves felesége öt egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az anya és az ötös iker állapota kielégítő. A szegény család reméli, hogy ezek az ötös ikerk éppen olyan vagyont fognak szerezni, mint a kanadaiak.

A brit egyensúly-politika lényege

Irt: HALÁSZ JÓZSEF

1.

Egyszerű, inkább közgazdasági színvonalú híre: Anglia a legutóbbi napokban 1,400,000 tonna gabonát vett a londoni tőzsdén. A hármaskiráltság ellátását illetően még normálisabb körülmények között is bevitelre szorult. De amióta világ a világ, vagy pontosabban szólva: a brit világbirodalom meg-alapozása óta hasonló mennyiségű gabonát egy tételben nem rendeltek meg. Még a világháborút közvetlenül megelőző időkben és a világháború alatt sem. Bár a jelentékeny tőmeg megrendelések — különösen az utóbbi hónapokban — elég sűrűn követték egymást. Nagybritánia tehát nemcsak a fegyverkezés, de lakosainak élelmezésén sem akarja magát meglepetéseknek kitenni. Igen. Azt jelenti ez a roppant tömegű élelmiszerhalmozás, hogy az angolok mindenre el vannak szánva — még a háborúra is. A brit felelős tényezők nagyon jól emlékeznek még a világháború alatti német buvárhajótámadások következményeire. Igaz: ezek az óriási tengeralattjárók nem tudták megbénítani Anglia nyersanyagát és élelmiszertel való ellátását, de azért éppen elég gondot, bajt és kellemetlenséget okoztak. Azóta pedig még csak tökéletesedtek a tengeralatti harciszekők, nem is szólva a repülőgépek elképzelhetetlen technikai fejlődéséről. Anglia tehát ugyanakkor, amikor nem csekély áldozatok árán biztosítani akarja a békét — mert hiszen Chamberlain és Halifax szerint London és Róma egyezsége kizárólag ezt a célt szolgálja — a legvégsőbb lehetőséggel, vagyis a háborúval is számol. De ha Itáliával meg-egyezik, mégis ki, vagy kik ellen ez a roppant arányú és szívós következetes-ségű készülődés?

2.

A hagyományos brit politika évtizedek óta az egyensúly fenntartását célozta. Ezt az egyensúlyt természetesen mindig angol szemszögletről mérlegették. Vagyis: helyes és jó egyensúlyi politika az, ami a brit érdekeket szolgálja. Minden ezzel ellentétes magatartás vagy kísérlet kárhözvit és elvetendő. Ebből a szemszögletről kell tehát azokat a kijelentéseket is lemérni, amelyek felelős angol tényezők szájából az európai illetve világpolitika egyensúlya tekintetében elhangzottak és elhangzanak. Londonnak — mint a multban, úgy a jelenben sem — tetszik, hogy a különböző államok a különösen a brit érdekeket bármiféle formában veszélyeztető nagyhatalmak között békés egyetértés jöjjön létre. Már a XVIII. század eleji spanyol örökösödési háború során is úgy keverte a kártyákat, hogy az elsősorban érdekelt XIV. Lajos francia király és az akkori német-római birodalom, pontosabban szólva Ausztria trónján ülő Habsburgok ne egyezhesse-nek meg egymással. Igen bizony. A történelem nem egyszer megismétli önmagát: A most dúló és rémségeiben bővelkedő spanyol polgárháború nem az első és talán nem is az utolsó. És mint a jelenben, a multban is Anglia a hirdett benemavatkozás elvének alkalmazásával borította lángba az akkori Spanyolországot, mindaddig, amíg saját érdekeit nem biztosította. A többiek között ebben az időben szerezte meg a Földközi tenger egyik legfontosabb kulcsponyját: a Gibraltári szikla-fokot is.

3.

A napoleoni háborúk során is pontosan ezt a taktikát követte Nagybritánia. Bonaparte Napoleon kezdetől fogva Angliában és az angol egyensúlyi politikában látta Franciaország igazi veszedelemét. S mert felismerte Nagybritánia legsebezhetőbb pontját, vagyis Indiát birtoklásának fontosságát, arra törekedett, hogy ezen a ponton sebezhesse meg leginkább. De mint lángeszű stratégia, azt is tudta, hogy Egyiptom birtoklása nélkül semmit sem tehet e tekintetben. (Pedig hol volt akkor még a Szezi csatorna, amely erősen megrövidítette az Indiához vezető utakat?) A

történelemből tudjuk, hogy Anglia ismét szánolt a nagy veszedelemmel és rá-bírt az akkori spanyol kormányt, hogy hajóhadával segítse a Napoleont ellen-tengeri harcban. Ellenszolgáltatásként kilátásba helyezte Gibraltár vissza-adását is. Nos, a Nelson vezérlete alatt álló egyesült angol-spanyol flotta Trafalgarnál tönkre is verte Napoleon hajóhadát. A spanyolok azonban nem kap-tak vissza a Földközi tenger kulcsát. Sőt a további napoleoni háborúk során Spanyolország újabb és újabb véres áldozatokat hozott a brit érdekekért, anélkül, hogy csak a legcsekélyebb ellenszolgáltatásban, vagy kárpótlásban részesült volna. Anglia elnézte, sőt bizonyos jelek szerint elő is segítette, hogy a napoleoni háborúk után Spanyolországban a régi reakciós kormányzat rendelkezék be és az inkvizíciót is visz-szaállítsák. Mindez természetesen nem ment belső harcok nélkül, de a Földközi tengeri és Gibraltári érdekeire félté-keny Albionnak kapóra jött, hogy His-pánia egyre inkább gyöngül. Hiszen ezekben az években szakadtak el Spa-nyolországtól az amerikai és egyéb ten-gerentuli gyarmatok is.

4.

Miután a Földközi tenger medencéjében ekként egyidőre biztosította érde-keit — az akkori széttagolt Itália sem-niféle veszedelem nem jelentett a szá-mára — Európa egyéb részein igye-kezett az „egyensúlyt” helyreállítani. Újabb és újabb diplomáciai fogásokkal lazította Poroszországot és az orosz császárság közötti kapcsolatokat, de ugyan-így őket igyekezett verni. Ausztria és Oroszország közé is. Mindenesetre jó-szemmel vette a porosz-osztrák versen-gést is a hegemoniáért az egyelőre el-méletben létező német birodalom kere-kei között. Az azonban a legtávolabbról sem volt érdeke, hogy a német birodal-on egysége helyreálljon, mert ez komolyan befolyásolta volna gazdasági és politikai lehetőségeit. Az akkori török szultánság már sokkal betegesebb volt, semmint hogy bármilyen formában is zavarhatta volna az angolok közel-, vagy távolkeleti kéréit. Pedig Törökország ezekben az időkben még roppant kiter-jedésű olyan területek felett gyakorolt hatalmat, amelyek Anglia imperialista étvágya szempontjából sokat jelentet-tek. De egyelőre fontosabb volt a szá-mára, hogy ne bontsa meg az ozmán birodalom egységét, mert ezzel Orosz-ország malmára hajította volna a vizet, hogy az birtokba vehesse Konstan-tinápolyt. A roppant kiterjedésű orosz birodalomnak legfájdalmas sebé az volt, hogy nem rendelkezett megfelelő ten-gerpartokkal. A Balti tenger és a Finn

ből alig számított valamit. A minden-sori orosz kormányoknak tehát Nagy Péter óta az volt a legforróbb óhajuk, hogy Konstantinápolyt meghódíthas-sák és így a Dardanellákon át szabad utat kapjanak a Földközi tengerre. Ez azonban súlyosan befolyásolta volna az angol célkitűzéseket. Így tehát minden módon és minden eszközzel Törökország oldalára álltak az orosz követelésekkel szemben.

5.

A Krim háborúban a császári Orosz-ország keserves leckét kapott abban a tekintetben, hogy milyen következmé-nye lehet, ha Albion köréit zavarni me-részezi. Nagybritánia mindig is értette a módját, hogyan kell különböző álla-mok sérelmeit, illetve érdekeit úgy egy-nevezőre hozni, hogy az mindig az ő-javát szolgálja. A napoleoni háborúk során egész Európát mozgósította a kis-korzikai hódítóval szemben. Elnézte és elősegítette, hogy a francia császárság lehengerelése után Ausztria, Porosz-ország, Szardínia, az orosz császárság, sőt Törökország is az ugynevezett szentszö-vegség cégére alatt a legsötétebb reakció-béklyóit rakják Európa különböző né-peire. Az angol demokráciát nem bán-totta a többi népek könyörtelen testi és-lelki elnyomása. Mint tudjuk: a magyar szabadságharc idején is szemet hunytak az előtt, hogy Oroszország segítsé-gére siessen a bajba jutott Ausztriának. A magyar fegyverek győzelme esetle-g megbotlott volna a Habsburgi mo-narchia épségét és ez veszélyeztette az angolok egyensúlyi politikáját. Termé-szetesen felelőtlen angol politikusok ak-kor is nagy hűhóval szónokoltak sza-badságról, demokráciáról, népek ön-rendelkezési jogáról. A felelős miniszte-rek azonban hallgattak és semmi kifogást nem emeltek a magyar szabadság-harc vérbefojtása ellen. Oh, igen. Anglia a multban is szívósan ragaszkodott a „benemavatkozási” politikához. A XIX. század folyamán és a XX. században egész napjainkig is ezt a politikát al-kalmazta. Egy szava sem volt az 1870-71-es német-francia háború idején: a francia nemzet megalázása ellen. Igen mert III. Napoleon imperialista tervei károsak voltak az angol érdekekre.

6.

A németek győzelme után azonban a legsürgősebben gondoskodott róla, hogy a Versaillesben újra kiképzett német császárság ne bizhassa el tulságosan ma-gát. Mindenekelőtt azon mesterkedett, hogy őket verjen az új birodalom és Oroszország közé. Bismarck, a vaskan-cellár tudta, hogy Németország legter-mészetesebb barátja, illetve szövetséges-társa csak Oroszország lehet. Nemcsak

sok tekintetben azonos politikai szelle-miségükkel fogva, de gazdasági és im-perialista érdekeik közössége is ezt dik-tálta volna. Am Anglia ügyes sakkhu-zással elidegenítette egymástól a két birodalmat, mert ez így kedvezőbb volt egyensúlyi politikájára számára. Aligha-nem igazuk van azoknak, akik szerint a franciák revánsgondolatát is angol ke-zek tartották újra meg újra ébren. Páris és Berlin esetleges megegyezése ugyan-is nagyon súlyos teherrel lett volna a brit célkitűzések kivitele számára. Hogy a középeurópai hatalmak körül-kerítését célzó antant kordiale létreho-zatala körül mennyi része volt VII. Eduard angol királynak, azt most már mindenki tudja. A hatalmasan erősödő német birodalom, ugyanis gazdasági, politikai és gyarmati téren egyformán zavarta az angol köröket. London előbb szépszerével próbált megegyezni a né-metekkel, de mert gátat akart szabni tengeri és gyarmati terjeszkedésüknek. Berlin visszatámasztotta az egyezkedő aján-latot. A többi már annyira közelfekvő történelem, hogy annak háborzongató fordulatait valamennyien a bőrünkön érezhettük.

7.

A brit egyensúly-politika a folyton változó idők sodrában is változatlanul a régi maradt. Láthattuk, hogy a világ-háborút követő esztendőben miként igyekezett szembeállítani egymással a különböző európai államokat. Szovjet-Oroszország kezdetől fogva szálka volt a szemében. Moszkva — a napoleoni taktikához híven — Indiában próbálta halálisan megsebesíteni Nagybritániát. És bizony, sok borsot tört nemcsak Hin-dosztánban, de Közép- és Távolkelet Ázsiában is London orra alá. Ez részben érthető volt, mert hiszen Anglia szer-vezte és pénzelte leginkább azokat az ellenforradalmi alakulatokat, amelyek a huszas évek elején állandóan veszélyez-tették a szovjet létét. Az angol diplo-mácia mesterkedése volt nagyrészt, hogy a harmadik birodalom hatálytalanította a weimari német köztársaság és Szov-jet-Oroszország között létrejött politi-ka és gazdasági egyezségét. Egy kis hi-ba csuszott akkor az angolok számítá-sába, mert a francia köztársaság hala-déktalanul a németek helyére lépett. Anglia azonban nem maradt adós, amennyiben „elnézte”, hogy a fasiszta Itália és a nemzeti szocialista német bi-rodalom mind súlyosabban nehezedje-nek rá a franciák keleti, illetve délke-lei hatáira. Később a tuitengő olasz és német követelések hatása alatt Lon-don mégis megegyezett Páris-sal, de gondja volt rá, hogy csökkentse a fran-cia külpolitika mozgási lehetőségét. A többiek között már nemcsak „elnézte”, de egyenesen elő is segítette a spanyol-orzági Franco-seregek győzelmét.

8.

Ezzel egycsapásra két legyet is ütött: megegyezett Franco tábornokkal s így maradéktalanul biztosította a spanyol-orzági angol érdekek kihasználását, má-sodsorban pedig Franciaország déli ha-táira egy újabb fasiszta kormányzat került. Ez pedig azt jelenti, hogy há-rom oldalról is körül van véve veszé-lyes ellenfelekkel. Így tehát kényre-kedvre ki van szolgáltatva Nagybritá-niának. Az angol-olasz egyezség ki-buzza a London és Róma közötti ellen-tétek mérgefogat, viszont esetleg lazít-ja a Berlin-római tengely erejét. Ame-rikai és francia diplomáciai körök vé-leménye szerint azonban Angliának messzebb fekvő céljai vannak. A ha-gyományos egyensúly-politika azt kívánja, hogy valamilyen formában egy angol-francia-német-olasz négyhatalmi egyezményt hozzon létre — Szovjet-Oroszország ellen. Persze ennek első fel-tétele az volna, hogy Franciaország mondjon le a szovjettel való kapcsola-tairól. A baloldali néppárt-kormányok erre nem voltak hajlandók. Megérthető tehát, hogy London jó szemmel nézi a francia belpolitikai változásokat. Dala-diernek a középpártokra támaszkodó kormánya egyelőre még nem vallott színt a külpolitikai vonalvezetés tekin-tetében. A legközelebbi hetekben azon-ban nincs kizárva, hogy meglepetések fogják érni a világot etekintetben is.

Talita kumi

Ha jönne Valaki,
nem hadvezér, nem bölcs, nem diktátor,
Valaki, aki mégis hatalmas,
aki előtt leomlanának a hegyek
és csendben elülnének a tenger háborgó hullamai,
aki rámosol-vogna sápadt gyermekarcokra
és mondaná: tietek a boldog mennyország.
Ha Valaki jönne
a halott élet ravatalához
és ránézne a kínban, nyomorban
eltorzult arcra, csukott szemekre
és megfogná a hidegülő kezét,
aztán szólna haltnak, mégis parancsolón:
Talita kumi! Kelj föl!
Fölkelve és elindulna új,
tisztább, emberibb, üdvözítőbb
utakon a halott élet.
Jönne, de szemünk hamis fényekbe vakult,
fülünk földi zsivajba siketült.
Nem látunk és nem hallunk.
És hiába hív Valaki életünk
halottas ágyánál:
Talita Kumi! Kelj föl!
Mi tovább fekszünk élettelenül,
magunkat elítélt mozdulatlanul,
mint akik nem hisszük, hogy bennünk
feltámadhat a halott élet...

Mael Ferenc.

Mátrai Béla husvétii riportja:

3 év a szovjet karmaiban

Egy lengyel kereskedő útja a minszki szállodától Solovieczi szigetéig. Fekete kolostor a Fehér tengeren. Három év alatt 9000 halott

(CLUJ.) Nemrégiben zajlott le az egész kulturált világ feszült figyelmére és döbbenetére kíséretében az újabb nagy moszkvai pör. Találgatták a világ mind a négy sarkában, hogy mi volt az az erő, az a hatalom, mellyel kényszeríteni tudták vádlottakat arra, hogy átkozódva vádolják önmagukat és szó nélkül hallgassák végig a halálos ítéletet. A következőkben csak halvány vonalakban próbáljuk megmagyarázni ezt a rejtélyt.

egy szemtanú elbeszélése nyomán elvezetjük az olvasót a szovjet börtönbe, fegyvertelepeire, leírás adunk az ott uralkodó állapotokról.

Talán ez mégis csak meg fogja magyarázni, ha csak távolról is, hogy mi lehetett az oka a beismerő vallomásoknak.

Három év a Szolovieczi-szigeten

Magas, csillogó szemüvegű, papruhás férfi áll előttem: Páter Domby, jezsuita atya, az „Apostol” című katolikus folyóirat szerkesztője, aki a lengyelországi Krakóból jött városunkba, az itteni katolikus társadalom ügyeit vezeti. Csendesen, nyugodtan beszél:

— Mint a rendnek Krakóban levő intézetében működő tanár volt alkalmam beszélgetést folytatni

három menekülttel, akik hosszabb időt töltöttek el a szovjet egyik leghírhedtebb deportáló telepen, a Fehér-tengeri Szolovieczi szigeten.

Az egyik lengyel katolikus püspök, a második gör. kath. pap, a harmadik jóobbmódu lengyel nagykereskedő volt Cybulsky Mieczislaw. Ő volt az, akivel hosszabban elbeszélgettem. Két másik társának segítségével minden állítását ellenőrizhettem és így

meggyőződtem arról, hogy nem túloz

és valóban megtörténtek vele azok a szenvedések, amelyekről beszélt.

Munkába lép a GPU

— Rokonaim látogatására mentem Oroszországba — mondotta a kereskedő. — Az első város, ahol megállapodtam Minszk városka volt. De itt nem ülhettem sokáig zavartalanul. Az egyik nap belépett szállodai szobám ajtaján az ottani GPU főnöke és segédje

Anélkül, hogy egy szót is szóltak volna, felhánták szobámat, még a párnát is kihontották, majd rámparancsoltak, hogy kövessem őket.

Főhadiszállásukra vezettek és azzal vádolták meg, hogy kémkedtem. Természetesen nem ismertem be olyan bűnt, amit nem követtem el. Bezártak egy olyan cellába, amelyben térdig ért a víz. Itt tartottak három napig, majd egy Peterson nevű vizsgálóbíró elé vezettek azzal, hogy ismerjem be bűnemet. Hangoztattam, hogy ártatlan vagyok. Visszavitték a cellába. Másnap reggel hallom, hogy autó áll meg a börtön udvarán. Nemsokára

cellámba léptek kinzóm és közöl-

ték, hogy főbe fognak lőnni.

Egy Kruglanszky nevű másik gyanúsítottal együtt autóbába ültettek és a város szélére vittek, ahol várt bennünket már két megásott sirgödör. A gödör szélére állítottak, elénkbe lépett a vizsgálóbíró és közölte, hogy abban az esetben, ha bevalljuk bűneinket, nem ölnek meg, csak 10 évi kényszermunkára ítélnék.

— Egy szót sem szóltunk. Nem sokat teketóriáztak.

Két lövés dördült el. A fülem mellett süvített tova a golyó és a következő pillanatban bezuhantam a gödörbe.

A fájdalomtól, amit éreztem, csodálkozva állapítottam meg, hogy élek.

Az egész csak komédia volt. De társam fehér hajjal, reszketve került elő a gödörből.

A fekete kolostor

— Nem tudtak semmit sem rábizonytítani, de a moszkvai forradalmi törvényszék, amely ügyemben tárgyalást tartott, háromévi kényszermunkával sújtott.

Hetvenkét társammal begyömöszöl-

Bátyuska vágd le ujjaimat...

— A szigeten dolgozó rabok között drámai jelenetek folynak le. Egy alkalommal mikor együtt vágtuk a fát, egy volt báróval és Koralov nagykereskedővel az utóbbi hozzámfordult és így szólt:

— Bátyuska, vágd le az ujjaimat! Természetesen igyekeztünk őt lebeszélni tervéről, de ő ragaszkodott hozzá azzal, hogy ilyen módon akar innen megszabadulni és a kórházba kerülni, amely valamivel jobb dolog, mint a fát vágás.

— Nem tudtam rászánni magam, hogy kérését teljesítem. Koralov napról-napra jobban fogyott, sorvadott, míg végül az egyik napon megtörtént a tragédia

Eppen egy hatalmas fenyőfát döntöttünk ki, mikor Koralov hirtelen kiugrott a védett helyről, ahonnan a fa ledőlését vártuk és a zuhanó fa alá ugrott.

Halálra lapította a hatalmas törzs.

Fürdés a tengerben —37 fok alatt

— Egy másik alkalommal vihar ért bennünket, favigás közben. Gyufaszálként törtek ki a fák és mikor elvonult a vihar, 11 társunkat szedték ki halálra zúzva a fák alól.

— Egy izben előfordult, hogy megbetegedtem. Nem mentem ki a munkára, hanem a kórházba mentem, orvosi vizsgálat végett. Az orvos megállapította, hogy 39 fok lázam van és lefektetett. Egy órát sem feküdhettem az ágyban, amikor belépett a szobába a telep két príbékja: Remsiw és Iwanow felügyelők. Rámparancsoltak, hogy keljek fel. Kivitték a tenger partjára és megállítottak egy, a jégbevégtől lék előtt. Le-

tek 46 személynek készült vagonba és elindították a Szolovieczi szigetek felé.

A szigetet a Fehér tengerben fekszik, 30 kilométer hosszú és 15 kilométer széles. Három részből áll: Egy hatalmas régi kolostorból, amelyet Kremlnek neveztek el és a Salatjevo és Bárd hegy nevű épületsoportokból. A foglyok, akik 460-an élnek egy-egy barakban, utépítéssel, favágással foglalkoznak. Naponta sokszor 16 órát dolgoznak és bizony sűrűn hullottak az emberek.

— Ha a napi munkateljesítménnyel nem voltak megelégedve, akkor a rabot az ugynevezett Bárd-hegyre küldték, amely öreg, hatalmas régi épület volt, cement padozattal, ajtó és ablakok nélkül.

Itt csak egy ingben tartózkodhattak a megbüntettek, akik éjjelenként a szó szoros értelmében egymáson feküdtek és úgy melegedtek.

Mégis sokszor megtörtént, hogy az, aki felül aludt, megfagyott, az pedig, aki alól volt, megfulladt. Nagyon kevesen is kerültek onnan vissza.

vetköztettek és —37 hidegben meg kellett fürödnöm.

Sidorow feltámadása

— Nem sokkal ezután történt, hogy tifuszbajrány tört ki a foglyotábor lakói között. Én is beteg lettem, de szerencsére minden következmény nélkül megusztam a veszedelmes betegséget. De abból a teremből, ahol feküdtem, mindennap kivitték 10-15 embert a tömegsírokba.

— Felgyógyulásom után ápolónak neveztek ki. Társam egy Protopopov nevű érsek volt, aki ugyan nem sokat értett az ápoláshoz, de kénytelen-kelletlen elvégezte szolgálatát.

Az egyik nap megvizsgálók egy Sidorow nevű beteget, akiről megdöbbenve állapítottam meg, hogy már nem él.

Keze hideg volt, szíve nem dobogott. Felnyaláboltuk és kivittük a halottaskamrába.

— Éjjelre járt az idő, amikor valami dolgom akart kint a folyosón. A néptelen folyosón hirtelen neszt hallok. Megfordulok.

A halottaskamrából szörnyen eltorzult arccal négykézláb mászik Sidorow kifelé.

Bekiáltok az érseknek, aki kiroham, meglátja Sidorowot, szent képeket ránt elő és imádkozni kezd. Rémületünk nőtt, amikor Sidorow megszólalt:

— Ó, te püspök, én nem haltam meg, mégis bedugtatok a halottak közé. Megyek az irodába és panaszt teszek.

De a dolognak nem lett semmi következménye. Mi nem tehetünk róla, hogy helytelen volt „diagnózisunk”. Si-

dorow csendesesen feléptült és nem volt utána semmi komolyabb baja.

Pereg a film

Egy másik alkalommal meglepetve látjuk, hogy filmoperatőrt hoz a szigetre a hajó. Másnap aztán megtudtuk, hogy milyen céllal. Szovjet-filmet készítettek. Egy film kertében jeleneteket készítettek arról, hogy milyen szörnyű volt a rabok élete a cári uralkodás alatt és milyen most, mikor jött a mindent felszabadító forradalom. Ezt a következőképpen állították össze: Felöltöztettek bennünket jobb ruhákba, a hivatalnoki lakásokba rendelték, amelyek kényelmesek és tiszták voltak, valahonnan gramofont kerítettek, áthozták a női táborból a fiatal lányokat és nekünk vidám, boldog arccal táncolnunk kellett.

Kilencezer halott

— Végre, háromévi kín és szenvedés után megérkezett az értesítés, hogy büntetésem letelt és hazamehetek. Bu-csut vettem társaimtól, akik mind biztattak, hogy ha hazajövök, minél több embernek meséljem el szenvedéseinket, hajóra szálltam és gyanakodó, figyelő tekintetek között megindultam Moszkva felé. Előbb azonban alkalma volt egy pillantást vetni a büntetőtelep személyi kimutatására.

A foglyoknak száma 23 ezer volt, ezekből ezalatt a három év alatt, amíg én ott voltam, elpusztult 9000, szabadlábra került 5200.

— A kereskedő minden akadály nélkül került haza. Bejárta egész Lengyelországot, mindenütt előadásokat tartva a hírhedt Szolovieczi-szigetről. Így kerültem összeköttetésbe én is vele, — fejezte elbeszélését páter Domby.

És ezzel be is végződik a riport, amely nem akar vád lenni egy gondolat, vagy egy rendszer ellen. Mindössze töredék az emberiség történetének az „Emberi vadság” című fejezetéhez, amelyet még nem írt meg senki, de nem is fog megírni soha és amely egyformán sötét és egyformán gonosz úgy a sarló és kalapács, mint a horogkereszt ege alatt.

Börtönbe juttatták a buzaszemeket a csaló tudóst

(RÓMA.) Catanzara kalábriai városkában él hosszú idő óta egy Burgenstein nevű berlini származású tudós, aki a gabonaneműek életképességének szakértője és azt vizsgálja, hogy az egyes gabonaszemek csírázása mennyi időn belül lehetséges. Tavaly ásatásokat végeztek Pompéjben s egy fazékra való buzaszemek vizsgálat céljából Burgensteinnek ajándékoztak. A tudós elvetette a buzaszemeket és azt állította, hogy a majdnem kétezer éves buza gyönyörűen kihajtott a melegházban, pompás termést hozott és Burgenstein sokezer li- ráért adott el olyan kenyércipókat, melyeket a Vezuv által megsemmisült pompéji-i buzaszemek utódjaiból készített. Legutóbb azonban éles hírlapi harcba keveredett Bondo bolognai tanárral, aki azt állította, hogy a buzaszemek 15 évi pihenés után csírázásra képtelenné válnak. A szaklapokban folytatott csata becsületsértéshez vezetett, a hatóságok bizonyítást rendelték el s a római botanikus kert melegházai- ban megpróbálták csíráztatni a Pompéjiből hozott buzákat. Kiderült a család: Burgenstein közönséges buzát vetett el, abból süttetett kenyereket, egész kis vagyont szedett össze. Kiderült a bolognai tanár igaza is és a törvényszék most hathavi börtönnel sújtotta a csalót.

Javaszi

Electa

szövegek nagy választékban beérkeztek

Succ.

Schwartz Eugen

Strada Regina Maria No. 14.

Amikor „kiszerekszük” önmagunkat...

Kelyszini közvetítés

a „Jóestét!” szerkesztőségi

studiojából

(CLUJ.) Nem mind arany, ami fénylik. — Az újságíró élete sem fenékig tejfel. Az újságíró, amikor szerkesztőtől, riportertől, kritikusról hall, kilencvenkilenc százalékban arra gondol, hogy az újságíró mennyi előnyt élvez. Ugy véli, hogy a toll munkásának lakására nem megy ki a végrehajtó, mert neki nem kell adót fizetni, hiszen jó összeköttetéssel rendelkezik, vagy hogy milyen jó a kritikusként; potyára mehet színházba, továbbá: a sporttudósítót szabadjegygyel ülhet a tribünre, a rendőrségi riportert, ha például hajnalban elkurjantja magát az utcán, nem írja fel a rendőrt, amiért pedig más, „közönséges” halandót megbüntetnek, a szerkesztő ur csak asztala mellett firkál, másokat „kiszerekszi”, egyszóval az újságírónak angyalian megy sora. Husvét egyszer van egy évben, — ez alkalommal bepillantást engedünk olvasóinknak egy szerkesztőségi nap kulisszái mögé, hogy halvány sejtelmük legyen: milyen zajos és nem éppen sima a mi zökkenésmestesnek vélt életünk. A mikrofont tehát bekapcsoljuk:

„A rendelet betartása 6 hónaptól 1 évig tartó „pénzbüntetést” von maga után” — írja lapunk sajtóhibás száma

Vannak napok, amelyek egészen simán kezdődnek. Walter szerkesztőnk jellegzetes alakja már reggel 7 órakor megjelenik a szerkesztőségben. Közvetlenül utána befut a korrektor is, aki miatt néha reklamáló, vagy vicceshangú levelet kapunk. T. i. ő nagyon lojális gyerek, elnézi a hibákat... Kezdetét veszi a munka, sorra jönnek a fiúk. Legkésőbb rendszert Berczky kartárs érkezik meg. Berreg a telefon, kattognak az írógépek a japán-kinai háború áldozatainak véreben bokáig járunk a szerkesztőségben, ideáig hallatszik a Franco-ágyuk bombölése, vonatok ütköznek össze, hajók süllyednek, megnehtámadnak, benemavatkoznak, tűz pusztít, orkán tombol, betörök „dolgoznak”, stb. stb., szóval a világ eseményeinek atmoszférája terjeng a szobában és ilyenkor állít be Karsay tördelő, kezét tördelve, hogy:

— Halász szerkesztő ur, 20 sort kell kihuzni a külpolitikából, — amit viszont ő személy sérelemnek tekint, mert miért éppen az ő anyagából kell kidobni? Végül kettévágja a gordiusi csomót: 10 sor repül a külpolitikából, 10 valamelyik más cikkből. Hirtelen vita hangjai szűrődnek ki a nyomdából:

— Kérem, engem nem tartóztattak le, engem a vizsgalóbíró szabadlábra helyezett. Ezt nem érdemeltem meg, kérem, naponta olvasom lapjukat és ezt tették velem...

— Nézze, pattan fel Walter, — maga két napig ült a rendőrségen és ilyesmit állít?

— Na jó, az nem számít, — mondja elvörösödve a „delikvens.”

— Mi, mi? Nem számít? — folytatja a szerkesztő. — Mi nem is tudtuk, hogy maga a világon van, ha nem került volna a rendőrségre. Mi csak azt irtuk meg, ami a rendőrségi jegyzőkönyvben van. Mit akar tehát?

Végül az illető megnyugszik és bocsánatkéren távozik. Közben Karádi Nagy Lajos kögazdászunk örül, hogy felemelték az élesztő árát, mert lesz miről riportot írni a husvét számba. (Különbön nem ért egyet a kartellel.) Nagy durral és lobogó hajjal fut be Pap János, alias Kriminálul, a rendőrségi riportert.

— Csuda jó anyagom van: egy „magzatelhajtasom”, azonkívül meg kell írjam hová bujjanak az emberek a gáztámadás napján, amikor jönnek az ellenséges repülőgépek.

Mátrai Béla, (az „angol”) egy ketyegő fejű fiúcskával hozakodik elő. Serényen pereg a munka orsója. Már dübörög a rotációs a vidéki példánnyal, amiből (pechünkre), a mindent meglátó Tóni bácsi felelős szerkesztőnk megdöbbenéssel vegyes érzéssel állapítja meg, hogy sajtóhiba csuszott be a lapba. Idézzük:

„A rendelet betartása 6 hónaptól 1 évig tartó „pénzbüntetést” von maga után.”

Persze rögtön leállítják a gépet, kijavítják a hibát. Szerencsére csak néhány példány ment vidékre hibásan. A korrektor pedig fejmosást kap, mert a multkor, amikor Hlinka páter a tótok részére autonómiát követelt, ő „anatómiát” adott nekik.

De mit nekünk e csekélység. Máriscseng a telefon, Pap Jancsi jelenti:

— A Lupsában az a hír járja, hogy lemondott a francia kormány.

— Inkább a reszortodat végezd és ne üsd bele az orrod a külpolitikába, — bosszankodik Walter. Pedig nem volt igaza, mert néhány perc múlva jelentkezett a Dunaposta Budapestről telefonon és megerősítette a hírt. (Azóta nem lehet Pap Jancsival beszélni, ha Lupsáról van szó.)

Majd bejön egy szegény asszony, két kis rongyos gyermekével a karján, hogy segítsük valamivel, mert éhen halnak, megfagynak. Ezt is elintézzük. Berczky jelenti telefonon: tartsanak fenn neki helyet, mert egy érdekes feketeszusz-per tárgyalás van. Varga távbeszélő jelentése szerint a városházán

az az újság, hogy leszállítják a városi adót, kikövezik az évek óta jobbsorra érdemes uccákat. Érkeznek azonban még olyan hírek is, amelyeket nem lehet megírni 12 órakor jön Málnássy is egy-két érdekes hírrel, majd Gyalay Pap Sándor, a költő is „tisztelét teszi” redakciónkban és „megegyeztet” egy szívet-lelket megreszkettető írást. Dr. Pap Tibor méltatlankodik a földgáz cikk technikai hibája miatt, amiért Toczauernek, az egyik szedőnek, tesz szemrehányást, de aztán megbékül, mert Bandival ajánlatos jóba lenni, — birkozóbajnok...

Igy irnak Ők!

A szerkesztőség postája. Hát az aztán külön élmény. Költő-, író és tudósítójelöltek tömege árasztja el levéllel és irásokkal szerkesztőségünket, amiből néhány „személyvénny” alább adunk neveket és helységneveket megjelölése nélkül. Egy közeli községből egy ambiciózus fiatalember a következőket írta: „Mélyen tisztelt főszerkesztő úr! A jövőben történt... és vidéke eseményeiről szolgálatára álhatok tudósítani.

Mellékeltem küldök két (2) cikket, ha megfelel a valóságnak, úgy kérem kiköveztetni mivel hogy még kezdő vagyok. Ugy kérem küldjön utasításokat és szabályokat, hogy miről nem szabad írni. Egyben kérem írja meg mit hajlando díjazni?”

Szóval a jövőben megtörtént (a jövő, mint multidő) eseményekről akar minket tudósítani ez a jövőbelátó képességekkel megáldott fiatalember, ami „ha megfelel a valóságnak” közöljük le, mintha mi ellenőrizni tudnánk, hogy az ő esemény leírása helyes-e vagy sem, holott az éppen a tudósító kötelessége. És mellékelte is két „cikket.” Az egyik: „... községből III-ik osztályos diák torna közben le csuszott a nyulatóról

amely következtében a fejről teljesen le jött a bőre és a nagy zuhanásban le harapta a nyelvét, eszméletlen állapotban kórházba szállították. Az orvosok egyelőre agy rázkodást állapítottak meg. Felépülésére kevés a remény!”

Tessék ezt a stílust és helyesírást megfigyelni... Köve hiszem, hogy alkalmazzuk. Egy másik Petőfi-jelölt többszakaszos verset küldött be, amelynek első két sorát mély átérzéssel kell elolvasni.

„Nem ér ez a világ egy cik fokhagymát Nem érdemes élni benne egy órát”

Megható vers... A következők levélben egy illető 31 strófás verset küldött be. A kísérő levélből idézzük:

„En mind az élő Istenek egy szerető fia a hit szemmel mindent látok, mivel a mindennek a mestere (a szent Ige) meg tanított engem, és az „Élet” és a „Halál” kulcsait a birtokomba adta! És a melyeknek segítségével által eléneklem az Új Ének című Menyei költeményeim által mindazon titkokat, a melyek nélkül az emberiség a Romlandóság és a Mulandóság rabságából ki nem tud szabadulni!”

A 11. versszakasz így hangzik: „Hogy az új ének mán ma, Néktek az utat meg nyicsa A Jézus Krisztus Zászlájához Melj visz a Paradicsomba!”

Levele végén ezt írja: „bocsánatot kérek a csunya írásmórt, hisz örök életű az a bölcsesség a melyet ezen csunya írásmómagába rejt!”

Sorolhatnánk hajnalig ezeket az irásokat, amelyet Mária gépirókisszony tesz „ad acta” és amelyeket nem csufaságból közöltünk, hanem azzal a megjegyzéssel, hogy

a suszter maradjon a kaptafánál és senki se kezdjen olyan dologba, amely meghaladja képességeit s a drága idejét hiábavalóságokra pazarolja. Még azt jegyezzük meg ezekkel a levelekkel és irásokkal kapcsolatosan, hogy hiába sürgetnek, reklamálnak az illetők ezek miatt, nekik elfoglaltságunk miatt nem áll módunkban még válaszolni se, de leszögezzük, hogy a komoly tehetségeket felkaroljuk.

Hát körülbelül így fest egy munkanap részecskéje szerkesztőségünkben. Van öröm és szomoró hír egyaránt. Szenszáciohajhászás életünk és a létért nekünk is sokat küzdenünk. Talán még jobban, mint más földi halandónak...

Mayer Gyula

Urban Bethlen Gábor fejedelem udvara felé

Görgey Arthur az első colocnai alagut építője

Dílatatjelvételek egy háromórás személyvasúti utazásról

(CLUJ.) Tavasz hajnal. A föld nehéz párákat ereszt magából. A város ilyenkor rohan. Mindenki a kenyér után. Az állomáson mindössze néhány ember lézeng. A személyvonatra várunk. Pontosan érkezik. Tömeg száll ki belőle és az emberek csizmájukon hordják a Calot-sig agyagsarát. Utitársam, aki református lelkész, magyaráz:

— A városba jönnek. Tejet, vaját, tojást cipelnek és munkát keresnek. Agyagos csizmájuk ifjúkori emléket idéz. Bizony, már kerek negyven esztendeje annak, hogy én is sáros csizmával utaztam ezen a vonaton, mint kollégiumi diák. Azóta az egész emberiség megváltozott, da a calotasigi ugyanaz. Térdig süllyedő agyagban ereszkedik le a hegyről a vasúthoz...

7.12 óra. Indulunk. Három kocsiunk kások töltönek meg. Az alagutaknál dolgoznak. A hosszú szerelvény elsőlik az iszapfürdő mellett. Teljesen kihalt, hiszen várja a nyarat, a kánikulai hőseget. A repülőtéren néhány gép. A tiszták most szállanak be. A gépmadarak gyönyörű íveléssel emelkednek. Néhány perc s az egyiket már felhőszőnyeg borítja. Apahida. Sok az utas. Szegény, küzdő munkás emberek kapaszkodnak. Hátukon az átalvató, hajlított fűrés és pólyázott fejsze. Mind somesvölgyiek és hegyilakók. Évszázadok óta járják Er-délyt, de a biztos megélhetést hiába

keresik. A mezőn serény munka folyik. Az oldalakra váltókeke fordul. Dülnek a barázdák, készül a mag ágya. A gazda imával kezd a napot. Ki tudja, milyen lesz a termés? Mit hoz a nyár, szárazságot, állandó esőzéseket, jeget, vagy aranykalász buzatengert? A mozdony éles füttyjele megzavarja a természet nyugalmát. Alagut. Az utasok ijedten huzzák fel az ablakokat. De csak néhány percig tart az egész. Ismét világozás. Nagyjában már kész az új alagut. Egész munkáshad dolgozik. Kötőgépek, szivattyúk, óriás furók vannak üzemben. A kopár hegyoldalakra minden alagutnál falvak épültek. Mintha a földből nőttek volna ki. A négy új alagut építésének tagadhatatlan gazdasági jelentősége van. A munkást jól fizetik. Százaknak jelent kenyeret, megélhetést. A munka láza azonban még az ablakokon kitekintő utast is hatalmába keríti. Csodálatos látvány.

Kilenc óra felé már a Mures völgyébe ereszkedünk. Elhagyjuk a Ghirisi hatalmas agyagipari üzemét. Harastus állomás következik. A falu valamivel távolabb húzódik meg. Az utóbbi években sokat hallottunk magáról. Nagy pör kavarta fel a község nyugalmát. Az ítéletet jól ismerjük. A vonat most erősebb irtásban rohan. Néhány perc és Rázboienin vagyunk. A Mures együtt jön velünk. Balpartján kétágu reformá-

tus templom. Sokan csodálják. A nodelachi gazdák imádkoznak benne. Uioara is lebilincselő látvány. A végtelen méretű Solvay-művek szakadatlanul dolgoznak. Az évben csak egyszer nemul el a gép. Karácsony estéjén Felső-Uioaran főúri kastély tekint a völgybe. Gróf Teleki Ádám háza. Parkjában Árpád-korabeli templom. A ház ura nemrégiben elhatározta, hogy saját költségén restauráltatja az utókor számára. Ebben a kastélyban lakott gr. Mikó Imre, Transilvania multszázadbeli nagy építő szelleme. Ő alkotta meg a Muzeum Egyletet és az EGE „Irányszeméit” ma is irányszemének tekinthetjük.

A történelmi visszaemlékezés még az alagutépítést is bekapcsolja. Kevesen tudják, hogy a Cluj-Rázboieni vasútvonal négy első alagutépítője, illetve munkavezetője Görgey Arthur, az 1848-49-es szabadságharc utolsó hadseregparancsnoka volt. A világosi tragédia után Görgey a belső számkivetettek közé tartozott. Olyan anyagi nehézségekkel küzdött, hogy napi megélhetése sem volt biztosítva. Ekkor lépett közbe gróf Mikó Imre és hosszú ideig látta vendégül a ma gróf Teleki Ádám tulajdonában levő házában. Innen járt ki az alagut furásokhoz. Már Vintet is elhagytuk, de szemem előtt most is a Teleki-kastély áll merev komorsággal, Transilvania történelmi hagyományai és szelleme fölött örködve...

A végállomás Bethlen Gábor fejedelem városa... Aiud.

(—ec.)

100:1

-- a sport javára

Képiállítás és labdarugómerközés... A kettőt aligha lehetne egy nevezőre hozni. Mégis: különös gondolatársítás révén úgy adódott, hogy párhuzamot vonhatunk a két társadalmi jelenség között. S mondjuk meg mindjárt: Az összehasonlítás, — szakszerűen fejezve ki magunkat: — 100:1 arányban mindenképpen a futballmérkőzés javára dől el. De beszéljenek a tények: Városunkban éppen a napokban rendezett kiállítást Szopos Sándor, a transilvániai festőművészek egyik legjelesebb képviselője. Nemrég a „Joestét!” kellő értéke szerint már méltatta Szopos művésztét. Ez a méltatás nem szokvány baráti kritika volt, hanem egy nagylehetségű s már jelentős sikereket aratott vérbeli művészember legújabb munkálkodásának pártatlan és tárgyilagos ismertetése. Ott voltunk mi is a kiállításon s megilletődve tapasztaltuk: Szopos Sándor alkotó készsége töretlen lendülettel fejezi ki egy sokrétű művészlelek színes elgondolásait. Nem tudjuk, mit csodáljunk inkább: a témák változatoságát, a kompozíciók határozott kézzel valló biztonságát, vagy a színek pompáját? ... Ott voltunk, s velünk együtt nyolcan-tizen lézengtek a Minerva kiállítási termében. Egy-két céhbeli s a többi jóbarát vagy közeli ismerős. Fáj látni a részvétlenségnek ezt az érthetetlen nagy fokát. Meggondolkoztató jelenség... De egy-két órával később láttuk, hogy nem elhatárolt véletlen esetről, hanem, sajnos: keserű kortünetről van szó. A kiállítás megtekintése után ugyanis a park felé haladtunk. A hatalmas gesztenyefákkal szegélyezett főt közepé táján hirtelen menydörgésszerű rivalgást hömpölygetett felénk a kőszál szél. Mennél tovább lépdeltünk, annál harsányabban hangzott a tömeg rivalgása. Ahá: a futballpálya közönsége. A körülkerített roppant térségen kívüli karhatalmi közegek ügyeltek, hogy a szépszámu ingyenközönség a kerítés résein át ne lehessen be az éppen folyó játékra. Odabent pedig ezer és ezer ember szorongott és drukolt kedvenceinek... És ebben a pillanatban lelki szemünk elé villant Szopos Sándor képeinek kiállítása. A falakon lélekhez szóló alkotások s egy ürességtől tátongó terem! Igen: ez kortünet. A lélek és a társadalom válságának tünete. Mert hiszen kétségtelen tény, hogy nemcsak a Szopos Sándor művészetével szembeni közömbösségről van itt szó. Annál jóval, de jóval többről: a Művészetéről. Helyesebben szólva, a művészet egyetemes válságáról. Európai, sőt, bátran mondhatjuk: világjelenség ez. A kemény és rideg kor nem kedvez a lelkieknak. Háború idején elhallgatnak a muzsák! — s bizony, ha még közvetlenül nem is robbannak gránátok és srappellek a fejünk felett s mérges gázok sem fojtogatnak halálra bennünket, a légkör mégis már gyűlöletektől és elfogultságuktól fülledt... Nem véletlen, hogy napjainkban a különböző sportágak annál inkább virulnak s különösképpen azok, amelyek bizonyos fokig a nyers erő megnyilvánulásai. A mindennapi tények ezerszeres bizonyítékot szolgáltathatnak e tekintetben, s a kétségeskedők könnyűszerrel meggyőződhetnek ezen állítás valóságáról. Csak úgy kapásból kérdezzenek meg, mondjuk, száz átlag műveltségű embert: ha egyidőben képi kiállítást vagy egy futballmérkőzést nézhetnének meg, melyiknek a megtekintésére vállalkoznának? A feleletek bizony nem igen hagynának kétségei maguk mögött...

Művészet és sport egyformán tükrökei a mindenkori kultúrtársadalomnak. Akár az egyik, akár a másik tengely: beteges jelenségre vall. Decadens, hanyatló korszakokban tulinomodik a művészet s különleges tünetei a hozzáértők számára csatlakoztatlanul megmutatják a társadalmi bajok kezdődő, vagy pláne előrehaladott jelenségeit. De ugyanakkor a különböző sportágak tulméréteződése s az erőszak-megnyilvánulás sok különös szeretete is rávall a hanyatló kor lelkére. Nem véletlen az sem, hogy a hellén szellem legtündöklőbb

napjában lelki és testi kultúra harmónikus kiegyensúlyozása egymást. A négyévenként megismétlődő olimpiai versenyeken nemcsak a sport hősei, de a szellem kiválóságai is mérkőztek a babérkoszorúért. Viszont magától értetődő jelenség az is, hogy a római birodalom hanyatlása idején a képzőművészeti és egyéb szellemi alkotások elcségyesedtek, de annál inkább virultak a szörnyűséges gladiátor mérkőzések...

Mint annyi más egyébben, sajnos ebben is meglepően sok a hasonlóság a kései római idők és napjaink társadalmi és szellemi hívója között. Figyeljük csak meg: a rádió és a világsajtó százszoros nézőközönségről számol be, ha egy-egy ökölvívó vagy futballmérkőzésről ad hírt. Am ugyanakkor konga-

nak a kiállítási termek s vérbeli irodalmi alkotások még viszonylag is kevés méltatásra találhatnak.

„Korszellem” — mondjuk, de ez a megjelölés nem fedti teljesen a lényegét. A XIV., XV. és XVI. századokat se nevezhetjük éppen a szelidség és békeesség korszakának. S lám, a renaissance, a szellemi alkotások és a művészetek ujjászületése éppen ezekben a vértől gőzölő, erőszakban fogant időkben virult ki teljes pompájában. Pápák, uralkodók és főpapok, fő- és köznemesek, de polgárok is versengtek a művészetek és tudományok támogatása terén. V. Károly spanyol király és német-római császár nem tartotta méltatlannak magához, hogy felemelje Tizian leejtett ecsetjét, mert az alkotó művész fölényét

tisztelte benne. És VIII. Henrik angol király, — akit pedig különös nyersség jellemzett — mondotta udvari festőjéről, Van Dyckről az őt bevádoló udvaroncoknak: „Olyanokat, mint ti vagytok, ezerszámra nevezhetek ki, de ha ezer évig élnek, se tudnék egyetlen Van Dyck-et hatalmi szóval kinevezni.”

Ez a királyi mondás és a mostani ürességtől kongó kiállítási termek egyformán kortünetek. De mekkora a jellemző különbség közöttük! A renaissance s szellemi alkotások új és csodálatos lehetőségeit hozta az egész emberiségnek. Vajjon a mai napjaink erőszakos és művészetellenes szelleme mit fog eredményezni a jövőendő nemzedékek számára? (h.)

Gyallay Pap Sándor:

Egy szál sárga rózsza...

Ezelőtt nyolc évvel a Húsvét előtti hetekben még hópelyhek hullottak, még hópárnáján aludt a föld és a hegyek is dermedten szunnyadoztak a télutó nyomaszó csendben. A havas, mint mogorva fehér lidérc, nyujtogatta karjait a borult bus égre. A tavasz hirnöke, az ibolya, még aludt és a vad madarak is unottan köröztek a csipős légtérben.

Az öregek kálvária mellé húzódva di-dergő csontokkal és hűledező ajakkal sopánkodtak:

— Isten unja, ezt a rosszaságba tévedt, fekete világot és azért késlelteti a fecskehozó, nevető tavaszt.

Nagyhét keddeje szomorúan köszöntött reánk. Apám kezét tördelve sóhajtozva járkált az udvaron. Elszomorodott lélekben hét pecsét alatt őrizte a szomorú hírt. De mi másoktól mégis megtudtuk.

Szerdán árverezni fogják minden birtokunkat, az ősi házzal együtt. A Hold a felhők rosja alól úgy nézett reánk, mint halottakra, akik ugyan élnek, de holnap már bánattá dermednek a koporsós fájdalomban, a nagy bucsuzásban, mindattól, ami életet jelent.

Nagypénteken már semmink se volt. A nyomoruság keresztjére úgy szegzett fel a balsors, mint hajdanán a latrok Krisztust.

Apám nemcsak szenvedő, szakállas

arcánál fogva hasonlított Krisztusra, hanem lelke révén is. Jót akart mindenkinek. Fűnek-fának váltót írt alá, szánt minden siránkozót és vagyona árán vigasztalt minden kesergő szegényt. Nagy jószágának vagyonunk teljes eluszása lett az eredménye. Anyám mint hü hitvestárs, nem zugalódott, meghajolt alázattal a sors csapásai alatt és imádkozó csendességben vigasztalga sajtó lelkét.

Húsvét vasárnapján már csak egy tálat került nagy-nehezen asztalunkra. Panasz, szitok még se ült ki ajkunkra. Belenyugodva a változhatatlan történetekbe, esendő életünket a Mindenhatóra bíztuk, aki mindig segédkezett szokott nyujtani a pusztulás örvényébe került fuldoklóknak. Hajdani örömtől hangos házunk, néma lett, mint a temető és mi benne, sirkövei egy eltemetett szép világnak.

En, hogy ne lássam szenvedő szüleim sápadt arcát, kimentem a hegyekbe. A nap már szórta virágot kicsaló sugarait. A fákban is sistergett már a feltámadás nedve. A hegyek is élemedni kezdtek és a vizekben vidáman fickándoztak a halak. A nyomott csend és a szürke kigyóként hanykolódó köd is megszakadozott és a napsugárzás dél-éltébe vidám madarak énekelték bele az ébredő természet dalát.

Lent az erdő déli oldalán már a rü-

gyek is kiszöktek a meghasadt faháncsból. A pásztorok tilinkóiba meleg, szerelmes dalokat sugtak. Nagy és szomorú lelki zajlásomban még se tudott megvizsgálni az ébredő vidék babonája. Szüleimre gondoltam, akik összetört szívvel, gyógyíthatatlan némaságba hullva siratták földjeinket, az ezután másnak kalászosodó buzát.

Utramartadt, nyomorra rongyosodott „senkik” lettünk az emberek szemében az árverezés után. Akik házuknál jókat ettek és élveztek kályhánk melegét, azok begombolkoztak fásultságukba és ajkuk alól kárörvendően mosolyogtak reánk. Összeomlott életünk romjain tátongó sebként véreztünk, érezve a holnap bizonytalanságát és sötétjét. Anyám lelki zaklatottságában nem merté éjjel lehunyni szemét, mondása szerint, ha lekoppant szemhéjja, a következő rémképek ugrándoztak előtte:

Akaszott emberek, földigérő, fekete haja hurkot dobott apám nyakára és kegyetlenül fojtogatta. Minket koporsóba zárva látott. A koporsó rövid volt és a ráncukodott fedél koponyánk csontjába vésődve kinezott.

Apám ezek hallatára kiegyenesedett lelki összetörtségéből, megtapogatta izmait, domboru mellkasát és érces hangon reánk kiáltott:

— Elég a nyöszörgésből! Ami elveszett, elveszett! Elárverezett barázdáinkból kiemeljük ekenket és új földbe szegjük. Mit gondoltok, meg lehet minket ölni? Nem! És nem!

Az idő telt, bérbe vett földeken feltámadtunk. Alélt lelkünkön új hitünk erejével levakartuk a kesergés vastag fekete kérgét. Új életfogó erőnkkel újból meghódítottuk a sorsot. En sem maradtam keserveim kopárnáin sokáig halott. Az Isten reám is gondolt.

Jól emlékszem, az elárveresést követő második esztendő Húsvét napján „valaki” a nyitvahagyott szoba ablakán egy szál sárga rózsát dobott be. A rózsából szerelem illatozott. A rózsát szívemre fontam és reahulló örömkönyveimből megszületett, jobban mondva a szirmokból belém lényegült az a lány aki ma feleségem.

Bár az élet ma sem hint elébem szerencse-rózsákat és ma se ölelget jómódú aranykarjaival, de boldog vagyok mert hü asszonyom letörli fáradt életem verejtékeit és segít a sorsemelésben. Ma nyolc év eltelté után fülemben zsong a húsvéti harang. Küzdő életem rongyai megszépülnek, megselymesednek ebben a harangzugásban, mert Isten feltámasztotta megsebzett lelkemet egy asszony hü szívében.

Ma, Húsvét napján, visszagondolok arra a halvány sárga rózsára, amely elhozta nekem az élet asszonyát, hogy sajtó sebeim begyógyuljanak az ő szeretetének fényében, ami nekem temő világosság, hogy sugárkörében örökkön lássam minden ember, minden fajta gyötrelmét, hirdetve: Isten feltámasztó erejét minden lelki szenvedés felett!

Lámpás vagyok az Ur kezében

Lámpás vagyok az Ur kezében, fénylámpa, égi-tiszta mécses, világítok fekete éjben, telkem sugára mindig fényes.

Lámpás vagyok az Ur kezében, szent, pirosfényű oltárlámpa, s megyek az Igazság nevében fel-fel az örök magasságba.

Testvérül fénykörükbe vesznek a csillagok, mint tiszta lángok, s mert a mélységek eleresztnek, befogadnak a magasságok.

WALTER GYULA

Kun Mátyás Fia R. T.

Cluj, Calea Maraschal Foch No. 2.

Négy nemzedék évszázados tapasztalatait egyesítve modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagyrabecsült megrendelőink szolgálatára. — Szpecialisták vagyunk: acélárúban, látszerészben, borotvakészítésben, orvosi műszerek javításában.

Prima alpaca
evőeszközök feltűnő olcsó áron!

Sap János husvétii riportja:

Sulycs vádák a vidéki pénztárnok ellen, vagy Mózsi esete az ötletes gazdálkodóval

(CLUJ.) Komarek Mózsi salajmegyei Motis községbeli származású és városunkban a Regele Ferdinand ut 201. szám alatt lakó ügynök, még tavaly december elején bűnvádi feljelentést tett a rendőrségen egy vidéki pénztárnok ellen. A szenzációs és a maga nemében páratlan érdekességű feljelentésnek rendkívüli bonyolult előzményei vannak. Ime, beszéljenek a tények:

Rossz álom — ami még rosszabbra vezet

A fiatal ügynök néhány héttel tavaly Karácsony előtt, három vagy négy éjszaka egymásután azt álmodta, horpadt diványán aludva, hogy tengeren utazik luxushajón és a tajtékzó hullámok erősen csapkodják hajója oldalát. Az első reggel, amikor szokatlan álmát elmesélte, fiatal felesége még nem nagyon csodálkozott, mert hiszen szegény férje pontosan a csatornacső alatt aludt és esős napokon úgy ömlött a járdáról a pincelakásba az eső, mint a Niagara vizesése. De amikor negyedszer is előadta zavaros álmát, a fiatalasszony már rosszat sejtett és figyelmeztette: „Vigyázz Mózsika, nehogy valami kellemetlen séged történjék, mert az utazás visszamaradást, a víz pedig nagy gondot jelent álomban.”

— Fenét — legyintett a férje — nem vagyok én babonás, mint te.

Néhány nap múlva a cluji kézelőgomb-ügynök az egyik közeli városkából gyalogosan igyekezett hazafelé, egy erdőn keresztül és a nála levő 1501 lejt biztonsági okokból a városka egyik pénztárnokánál kényszerült letétbe helyezni azzal, hogy majd amikor jelentkezik érte, visszakapja. Amikor azonban Mózsi megjelent a pénztárnoknál a pénzéért, az emígy fogadta:

— Mi-cso-daaa? Hogy maga pénzt adott nekem? Álmodik? Vagy talán elmebeteg? Hordja el magát innen rögtön, amíg ki nem dobatom!

Szegény Mózsi szíve legmélyén megdöbbenve, távozott a pénztárnoki irodából, miközben azt gondolta, hogy olyan szomorú az élete, mint egy kisvárosi korcsolyapálya nyáron.

A csendőrség előtt

A csúnyán becsapott ügynök egyenesen a csendőrséghez rohant, ahol elpanaszolta keserves esetét. Azonnal beidézték a pénztárnokot, aki itt már elismerte az összeg átvételét, de azt mondogta, hogy a pénz közben elköltötte és csak a legközelebbi ünnepeken tudja visszatéríteni. Mózsi ebbe is beleegyezett és Karácsony másodnapján újból betoppant a pénztárnokhoz:

— Kérem a pénzemet!

— Várjon! — felelte az — husvétig, mert még mindig nincs pénzem.

— Komarek felbőszült.

— Miket beszél? Maga közönséges szélhámos.

— Na, na, ne sértgessen. Sokkal okosabb lesz a maga részéről, ha beleegyezik és a pénzt majd Husvét szombatján adjam vissza.

Mit tehetett volna Mózsi mást? Ebbe is csak belement.

„Majd a román Husvétkor — az a hivatalos...”

Amde a pénztárnok Husvétkor is csak eképpen fogadta az elkeseredett Mózsit:

— De türelmetlen maga! Hiszen a pénz a román Husvét szombatjára esedékes, mert ez a hivatalos ünnep.

Az elkeseredett ügynök ekkor visszautazott Clujra és rögtön felkereste Camplan bűnügyi főnököt, ahol megtette a

pénztárnok ellen a bűnvádi feljelentést. Alig lépett ki a rendőrség épületéből, mindjárt eszébe jutott megboldogult jó apja, aki annakidején így bucsuzott tőle, mielőtt szeméit örök álmra hunyta volna:

— Drága Mózsikám. Sajnos, semmi néven nevezendő ingó, vagy ingatlan vagyont nem örökölshz tőlem, de egy jó tanáccsal megajándékozlak. Bármilyen nagy bajod is lesz az életben, ne menj te se ügyvédhez, se Mocian detektívhez, hanem tüstént keresd fel tanács végett Gyuri bátyát, a szomszédodat.

Mózsai arca erre a gondolatra kisugárzott a reménységtől. Hazafelé bandukolva, a tüzőlkaszárnya előtt legnagyobb örömeire éppen Gyuri szomszédot pillantotta meg, akinek előadta baját. A szomszéd azután eképpen biztatta:

— Meg fogja kapni a pénzt. Holnap reggel pontosan 9 órakor legyen a pénztárnok irodájában és amikor majd én is be fogok oda lépni, csak annyit mond

Dr. Ciugudeanu Marius, az ügyvédi

pályára állított ügyész mondja:

Ügyésznek és ügyvédnek egyaránt csak egy szerepe van: rámutatni az igazságra

(CLUJ.) Gyakran történnek az életben váratlan dolgok. Ez is meglepetés volt.

Dr. Ciugudeanu Marius még jónéhány nappal ezelőtt ott láttuk a törvényszék tárgyalótermének ügyészi székében.

amint ismert tekintélyt parancsoló fellépésével, biztonságával, szónoki képességével, jól alátámasztott jogi érveivel és a vád logikus felépítésével ráolvasa a bűnököt a vádlottak fejére. A helyi ügyészség egyik legképzettebb és legelismertebb ügyésze volt. Azután

egyhónapi betegszabadságot kért és ennek letelte után bejelentette az igazságügyi miniszternek magas tiszttségétől való visszavonulását, nyugdíjazását kérve.

És most a rettegett ügyészből — ügyvéd lett.

Látogatás a „kezdő” ügyvéd irodájában

A napokban meglátogattam Ciugudeanu Marius dr.-t, a „kezdő” ügyvédel Regele Carol II. ut 5. szám alatti irodájában. De ahogy beléptem az izléselesen berendezett városbába, azonnal megállapíthattam, hogy itt nem mutatkoznak a kezdet nehézségeinek tünetei. Volt időm gondolkozni a felteendő kérdéseken, amíg rám került a sor. Az ügyvédi iroda alig néhány hetes és

máris bőven akadnak ügyfelei. Végül szemben ülhettem dr. Ciugudeanu Mariussal, a volt közbíróval,

aki ezentúl a vádlottak védelmére vállalkozik.

Csak egyetlen kérdés, ügyész ur... — Csak egyetlen kérdést kívánok feltenni, ügyész ur, — fordultam hozzá, majd kérdő pillantására folytattam: —

Hogyan egyeztetik meg az ügyészi hivatás az ügyvédi foglalkozással?

Dr. Ciugudeanu válasza azonnal kész is:

— Nagyon könnyen, — mondta. — Mindenek előtt igaz, hogy az ügyész főszerepe a vádolás. De az sem kevésbé igaz, hogy

a bírónak tárgyilagosságnak kell lennie. Én ügyészi minőségemben is mindig erre törekedtem.

jon: „Kérem a pénzemet.”

Az ügynök reggel pontosan 9 órakor felkereste az illető pénztárnokot és így szólt, midőn Gyuri is belépett:

— Kérem a pénzemet, pénztárnok ur!

— Pénztárnok ur kérem — vágott közbe az okos Gyuri, és jobbkezevel a nadrágja hátsó zsebében kotorászott — ötezer lejt akarok letétbe helyezni holnap reggelig

— Hja igen, először magát fizessem ki — szólalt meg a pénztárnok — tessék, 1501 lejt... Ugy-e, hogy ennyi volt?

— Igen.

— Nohát... Nem szoktam én becsapni senkit — mondta hízog hangon s aztán Gyurira nézett.

— Ön, kérem, mennyi pénzt akar tehát letétbe helyezni?

Gyuri azonban megint visszatette zsebébe a pénztárcáját és a boldogan távozó ügynökkel együtt gyorsan kiosont az irodából, anélkül, hogy köszönt volna.

na is a pénztárnoknak Kint az uccán az ügynök Gyuri nyakába ugrott.

Majdnem elfelejtettem megírni, hogy Mózsika, a néhány hét alatt, amíg keservesen megtakarított kis összege a csaló pénztárnoknál volt, bánatában jóformán alig evett. Csak emésztette magát és buskomorságában csontra soványodott. De miután ügye kedvező elintézkést nyert, hirtelen jobban érezte magát és — ha hinni lehet Craian, a kiváló, derék bűnügyi nyomozó állításának, — olyan egyszerű étvágya lett, hogy töltött káposztát reggelizik s szerény vacsorája három csésze kávé, habbal, vagy föllel és 12 tojásból rántotta, a félkiló kolbászból és a másfélkiló kenyérről sem feledkezve meg.

Hasonló étvágyat kíván most e sorok írója a kedves olvasóknak is a husvétii ünnepekre

Nagyarányu selyem csempészést leplezték le Cernautiban

(CERNAUTI.) A rendőrség és a vámhatóság nagyarányú selyemcsempészést leplezték le. Theodorescu hattárrendőrségi tiszt megállapította, hogy ismeretlen tettesek Csehszlovákiából és Lengyelországból állandóan nagymennyiségű selyemárut csempésznek be Romániába. A megszigorított határvizsgálat során megállapítást nyert, hogy az egyik gyorsvonat II. osztályú fülkéjében két súlyos bőrönd van, melyeknek tulajdonosa a rendőrség közegének felszállítására nem jelentkezett. Amikor azonban a vonat Cernautiba ért, Leon Heiger cernauti lakos magához akarta venni a két bőröndöt. A rendőrtisztek letartóztatták Heigert, aki bevallotta, hogy a selymeket Lengyelországból csempészte be egy állítólagos Thau nevű cernauti kereskedő részére. A rendőrség széles körben folytatja a nyomozást.

Leleményes módon károsította meg a kincstárt egy lengyelországi csempész

(VARSO.) A rendőrség letartóztatta Daniel Studaczot, aki rendkívül leleményes módon károsította meg a lengyel kincstárt. Studacz sűrűn utazgatott Varsóból Párisba és Lengyelországba való érkezésekor mindig közölte, hogy 10—15 ezer dollárt hoz magával. Amikor Lengyelországot elhagyta a vámhivatalnál, mindig 8—10 ezer dollárt hagyott ott az országba való visszatérése érdekében, szóval jóval kisebb összeget, mint amennyit magával hozott. A dollárokat a határállomáson mindig zlotyra, tehát hivatalos lengyel pénzre váltotta át. A hatóságoknak azonban feltűnt Studacz gyakori utazása és közben azt a kellemetlen felfedezést is tették, hogy a kincstár birtokába hamis dollárok kerülnek. Kiderült, hogy Studacz, aki régebben a híres Stavizki bűntársai közé tartozott, mindig hamis dollárokkal hagyta el az országot, visszatérésekor pedig kisebb végösszeget valódi dollárt hozott magával, hogy a maga iránti bizalmat növelje, viszont a hamisított dollárok és a kivitt-behozott amerikai bankjegyek közötti különbségetek révén ötletes módon hatalmas összegekkel károsította meg a kincstárt. A ritka leleményességű pénzcsempész ügyében a vizsgálat teljes erővel folyik.

— Ujabb halálítéletek Oroszországban. Moszkvából közlik: Arhangelszken tegnap halálraítélték egy traktorállomás öt tagját a föld megművelése terén elkövetett állítólagos károkozások miatt. Északkaukázusban Ordszonikidze városban egy mérnököt halálra, öt társát életfogytiglani kényszermunkára ítélték Fehéroroszországban Budogoselev kerület négy kommunista párttisztviselőjét és Greszk kerület nyolc tisztviselőjét husz évig terjedő kényszermunkára ítélték. Az ítéletek ellen nincs felelősség.

Dr. Ciugudeanu Marius ügyészből ügyvéd lett, hogy tárgyilagossággal így is az igazságszolgáltatást szolgálja. Ilyenformán

a szerepcseré nem is nagy: Csak minősítési csere, de a cél ugyanaz maradt: rámutatni az igazságra...

Remélhetően dr. Ciugudeanu Mariusnak ez gyakran sikerülni is fog... (h. v.)

Női táskák
legolcsóbban

WEINERNÉL

vehei Siroda
Reg. Maria 32

Aramvonal

Amikor valaki a társadalmi sűrítés gondolatával foglalkozik, az egymást taposó világnézeti rendszerek kristályosodási folyamatát önkéntelenül is a saját életéhez méretezi. Elfogadja azt, ami egyénileg kedvezőnek mutatkozik, de visszautasít minden olyan újítást, ami — ha csak tudat alatt is — kárt jelenthet szűkreszbott életének.

Általában azt szokták mondani, hogy az egyén mindig konzervatív, vagyis tartja magát a régi, a meglevő formákhoz. Mindenki megalkotott magának, vagy környezetének bizonyos szellemi és anyagi javakat és ezekhez szívósan, csökönyösen ragaszkodik. Egy butor-darab, ruházati cikk, talpalatti föld, vagy eszmei érték — még ha csak képzelte érték is — annyira tulajdonomat jelent, hogy a legmesszebbmenő erőfeszítést sem sajnálom megvédésükre. Míg az egyéni szokások bizarr változata is olyan kincs, amihez szeretünk ragaszkodni és pacyon megnehezítelnénk arra, aki a megváltoztatásukra törekszik. Ha nekem úgy tetszik, hogy hupikék ruhát hordjak és ebben a parancs, vagy megszólás megakadályoz, nemcsak veszteséget érzek a lelkemben, de kifejlődik bennem valamelyes ellenszenv is azzal szemben, aki bele mert nyulni az én magánéletem szentségeibe. Mindegy, hogy ezt luciferi tagadásnak, vagy csak egyéni bogarasságnak minősítjük, tény az, hogy lázadunk jogaink megcsorbitása ellen, bármely oldalról is történjék kísérlet megszorításukra.

Milyen óriási ellentétet jelent a legtöbb ember lelkében az a törekvés, ami az egyéni körre vonatkozik és az az irány, amely a társadalmi sűrítést hirdeti. A különböző népművelési folyamatok csak annyiban vannak tekintettel a szerzett jogokra, amennyiben a gyengéket és a szegényeket érinti. De ez a törekvés sem teljes. Sokszor a szegény ember szívósabban védelmezi életének megcsontosodott formáit, mint a gazdag. Hányszor látjuk azt, hogy a szegény ember nem akar jobb viszonyok közé jutni, csak azért, mert szegénységének kereteit megszokta. A kőbor cigányokat szerette a világban mindenütt megpróbálták röghöz kötni és még ma sem sikerült ez a folyamat. Örülnek a háznak, amit a községtől kapnak, megköszönik a földet is, a legelőrészt is, de mihielyt megszokott életük kereteit túllépik, visszasírják a múltat és — megszöknek a civilizáció elől. Visszatérnek a sátorba és a kolduláshoz.

Láttunk kollektív kísérleteket, nevezzük őket szövetkezésnek, vagy egyesülésnek, amelyeknél az egységbe tömörülők ösztöne akarattal teremtették meg közös üzemüket, vagy jog- és érdekvédelmi intézetüket. Egy ideig meggy a dolog. Aztán valami csekélység miatt megkezdődnek a viták, az összezőrdülések, az egyéni sértődöttség és mindebből kifejlődik az ádáz ellenségeskedés magával az intézettel szemben éppen azoknak lelkében, akik annakidején a leghangosabban hirdették és vallották az egyesülést, szövetkezést gondolatát.

Hiábavaló minden: az ember ösztönös marakodási vágyát még csak tompítani sem tudta a kulturidők néhány ezer esztendeje. Magunkban hordjuk sorsunk tragikumát, amely örök harcból áll minden és mindenki ellen. Az egyetlen reménysugár az a hit nyújtja, amelynek fénye halványodik és ismét fellobban, mint örök és szent mécse az egész világnak. Enélkül még az alapját is elvesztenék délibábos, csalóka életünknek, amelytől mindent várunk, semmit sem kapunk és amely azért olyan keserves, rossz — jó és szép, mert olyan, amilyen.

(b. j.)

Kellemetlen husvétai ajándékkal „kedveskedett” az élesztőkartell a fogyasztóknak

96 lejre emelték fel az élesztő eddigi kilónkénti 56 lejes árát. Mivel indokolja az élesztőkartell az árak felemelését? Kormányvédelmet kérnek a fogyasztók

(CLUJ.) A legfontosabb közszükségleti cikkek általános megdrágulásával kapcsolatosan rendkívül kellemetlenül lepte meg a vásárlóképességükben meggyengült fogyasztókat, hogy a romániai élesztőgyárak, illetve az élesztő-kartell eladói április 11-ikétől kezdve az eddigi 56 lejről 96 lejre emelték fel az élesztő kilójának árát.

A közel 80 százalékos áremelést az

Mit mondanak a pékek?

Az élesztő megdrágulása elsősorban a sütőipart érintette váratlanul és súlyosan.

A cluji pékek szerint az élesztő megdrágításának nincsen semmi komoly indoka és alapja.

Egyedül a gyárak, illetve a kartell haszoncszerzési törekvése idézte elő a nagy arányú emelést, amely súlyosan befolyásolja az összes pékek üzleti költségeit és végeredményében a fogyasztók nagy tömegének védtelen helyzetét hasznosítja a maga részére. A pékek tehetetlenek az élesztőgyárak kartelljével szemben. A sütőiparos attól a gyártól kénytelen vásárolni és olyan áron, amilyent a kartell kijelöl, illetve megállapít, mert

mástól készpénzért sem tudja beszerezni az üzem fenntartásához elengedhetetlenül szükséges, nélkülözhetetlen élesztőt.

— Mi egyelőre nem emeljük a kenyér és péksütemények árát, — mondotta munkatársunknak az egyik előkelő pék üzlet tulajdonosa, — mert tekintetbe vesszük a fogyasztók közönség teherbíró képességét, bár súlyos áldozatot jelent részünkre az a teher, amely az élesztő

Szakértői vélemény

Az élesztőipar és kereskedelem egyik alapos szakértője a következő nyilatkozattal ismertette a helyzetet:

— Ismerni kell a nagytőke, de különösen az élesztőgyárakban érdekelt lelkületét és gondolkodásmódját. Ezeknek az üzemeknek a tulajdonosai kiváltságos előjogokat élvező helyzetükben,

hosszu évek során át hozzászóltak a milliós keresethez.

Ha tehát keresetük csak 100.000 lejre olvadt le, már ráfizetésről és arról panaszkodnak, hogy üzemük nem használható. Ezzel a mentalitással magyarázható csak az élesztő árának 80 százalékos felemelése...

Eles üzleti verseny az élesztőgyárak között

A romániai élesztőgyárak között — mint közismert — évek hosszú sora óta ádáz harc, éles üzleti verseny tombol. A nagyüzemek valóságosan megfojtották a kisebb termelőket. Közegészségügyi rendszabályokkal árudumpinggal győnygítették és benitották meg a kisebb anyagi felkészültséggel rendelkező üzemeket, hogy azután a nagyok tőkeerősek monopolizálják a fogyasztópiacot. Az éles üzleti versenynek az lett az eredménye, hogy az aradi br. Neumann-féle az oradeai Moskovits Ipartelepek, a régi királyságban pedig a Brăgadiru-féle nagy élesztőgyárak mellett a kisebb üzemek, mint például a sibiui Vita-gyár a brasovi, a seini kisebb gyárak csak a saját körzetük szükségletét láthatták el.

Amikor megkezdte működését Lu-

élesztőgyárak azzal indokolják, hogy a részükről fizetett magas állami adók és illetékek lehetetlenné tették a régi árak mellett történő árusítást. A kilónkénti 56 lejes ár mellett, — hangsúlyozza az élesztő-kartell — a szakmai gyárak 8 lejt fizettek rá kilónként az élesztőre, ez a körülmény kényszerítette a vállalatokat az élesztő árának jelentős felemelésére.

árának indokolatlan megdrágításával iparunkra nehezedik.

— Az én műhelyem napi hat kiló élesztőt dolgozik fel. Kilónként 40 lej árkülönbözetet számítva, napi 240 lej-jel emelkedett tehát az üzleti rezsim, vagyis havonta 7200 lejjel. Olyan összeggel, amely többtagu család tisztességes polgári megélhetését biztosítja és ezt az összeget kénytelen vagyok, — minden komoly ellenszolgáltatás nélkül, — az élesztő-kartellnek megfizetni.

Mivel védekeznek az élesztőgyárak?

Az élesztőgyárak a következő számmal és indoklással világítják meg a kérdést: Egy kiló élesztő fogyasztási adója 25 lej, a forgalmi adó az érték 7 százaléka, tehát kilónként kb. 5 lej, az élesztő minden kilóját 30 lej kincstári illeték terheli, nem számítva a drága vasuti fuvarköltséget, az áru gyors romlásával járó kockázatot és az előállítás költségeit. A kilónkénti 56 lejes ár tehát a 30 lejes adóval súlyosítva egyenes ráfizetést jelentett részünkre. Ilyen körülmények között kénytelenek voltunk az élesztő árát felemelni.

duson a Timoteiu Moldovanu-féle élesztőgyár és betört a cluji piacra, az élesztő olcsóbb lett,

a nagy gyárak azonban megkezdtek a gyár letörésére irányuló mozgalmakat, amelynek az lett a végső eredménye, hogy megállapodást létesítettek a ludusi élesztőgyárral és ujólag körzetükbe osztották be egymás között a fogyasztási piacot. A megállapodás értelmében a Moldoveanu-féle ludusi gyár csak Cluj, Turda és Targumures fogyasztói részére szállíthat élesztőt, míg a többi nagyobb központokat a Neumann-féle és az oradeai Moskovits-féle élesztőgyárak látják el áruval. A megállapodás értelmében a brasovi gyár közelebről megszünteti működését, hogy ne zavarja a többi gyárak üzleti köréit. Az üzem leállításáért természetesen megfelelő összegű kártalanítást kap a brasovi élesztőgyár a kartelltől.

Mennyi élesztőt fogyaszt havonta Cluj lakossága?

Az élesztőkartell és gyárak üzleti forgalmára jellemző, hogy

egyedül Transilvania fővárosa havonta 50—55 mázsa élesztőt fogyaszt,

vagyis naponta 170-180 kilót. Ennek a tekintélyes mennyiségnek jelentős részét szállította a Moldoveanu-féle ludusi gyár, amely széleskörű üzleti hálózatot épített ki és éppen ez az előretörő bevezettség készítette megállapodásra a kartell többi tagjait.

A fogyasztók pedig alrnak

Az élesztőkartell és a gyárak eljárása a jelentős áremeléssel kapcsolatosan annál kínosabban érintette a fogyasztókat, mert

az áremelést éppen a husvétai ünnepek előtt, amikor az élesztőfogyasztás fokozódik, léptették életbe.

Az árdragítás a legjobban a szegény családi lakosságot sújtja, amelynek nélkülözhetetlen cikke az élesztő. A fogyasztók joggal remélik, hogy a kormány, amely állandóan kihangsúlyozza az élet megolcsóbbítására irányuló törekvéseit,

megfelelő rendszabályokkal fogja megfékezni az élesztőkartell tevékenységét

és megkíméli az ország lakosságát attól, hogy ilyen kellemetlen husvétai ajándékban legyen része, mint amilyen az élesztőgyárak, illetve az élesztőkartell kedveskedett most a fogyasztók hatalmas tömegének.

Nagy Lajos.

Utlevél és vizum nélkül

mehet Francia és angol

cipőket vásárolni heti 30 lejjel való részletfizetésre.

Arco

cipőkereskedelmi vállalat, Str. Memorandului 25. Telefon: 18-25.

— Hegyet robbantottak a gyermekek.

Athénből jelentik: A görögországi Philippiades közelében felrobbantottak egy 250 méteres hegyet egy kőbányatulajdonos gyermekei. A bányatulajdonos két kislánya, az egyik 12, a másik 14 éves — apjuk távollétében behatoltak a rak-tárba és ott robbanó-anyagot talált. A gyermekek berakták a robbanó-anyagot az előre megfúrt lyukakba és szerencsére hosszú vezetékekkel begyújtották a robbanó-anyagot, amely azután explodált. A gyermekek a szükségesnél tízszer nagyobb robbanó-anyag mennyiséget használtak „játékuknál”, aminek az lett az eredménye, hogy a 250 méteres hegy a szó szoros értelmében eltűnt a föld színéről. A szétrobbant hegy darabjai szanaszét repültek és bevették több ház tetejét a környéken, de szerencsére senkisé sem sebesült meg.

— Anglia a Népszövetség elé akarja vinni az osztrák és német politikai menekültek ügyét. Londonból jelentik: Buttler államtitkár az alsóházban bejelentette, hogy az angol kormány javaslata fogja a legközelebbi népszövetségi ülésen, hogy vizsgálja felül, miképpen lehet kiterjeszteni az illetékes ügyosztály hatáskörét az osztrák és német politikai menekültek megsegítésére és elhelyezésére nézve is.

HUSVÉTRA

Megint tavasz van, lüktető élet, Fris-
sebb és elevenebb szívünknek vérke-
ringése. Ujból jelentkezik a hajnal
gyönyörű pirkadása és bár a szelek és
viharak is feltámadtak Aeolus barlang-
jából, mégis érezzük, hogy a tavasz le-
hellete nem a pusztítás, hanem az épí-
tés és teremtes szellemének éltető
eleme.

Dörögni kezdett a menny és nemso-
kára megszületnek a cikázó villámok
is, de mégis úgy tetszik nekünk, hogy
a vihar csak arra való, hogy a világ-
örből elkeresse a betegség bacillusait
és a levegőt képessé tegye arra, hogy
az hívásának élve, abban egészsége-
sebb élet jöhessen létre.

Egy pillanatig a Golgothára gondo-
lunk és lelki szemünk előtt megvilan-
a keresztre feszített Jézus szelid arc-
latával a haláltusa után a megbékélés
világában. Hányszor feszíthették eddig
keresztre a földön az emberek az igaz-
ságot, hány Golgotha emelkedett a két-
milliárd ember lelke közepében! Hány
ember, Istennek gyermeke szorul el ma
is szívével, az élet nehézségeire gondol-
va és mennyien lehetnek, akik magu-
kat az élet mártírjainak érzik és gondo-
lják!

Testvéreim és szeretteim a Jézusban!
Nem lehetne-e nekünk is mindannyiunk
nak rövidke időre odahagynunk bána-
tunk tengerét, kinjaink árját, gyötrel-
meink világát, amint az isteni Gond-
viselésben való bizalomra tanított a
názáreti Mester. Nem tudánk-e mi is
vigasztalást találni valamiben, ahogyan
megvigasztalódtak volt Jézus közvetlen
tanítványai a gondolatban, hogy az ő
szeretett Mesterük nem enyészett el,
hanem nemcsak lelke örökké él és vigasz-
talja az igazi hívő embereket, Isten
gyermekét életével, tanításával, sőt a
kereszt kinjainak fenséges türével is.

Koromnak fia! Te hitetlen féreg!
Nem érzed lelkedben, hogy beteg vagy
testestől-lelkestől, hogy minél hittele-
nebb vagy s büszkébb gyenge tudomá-
nyodra, annál biztosabban sorvadsz és
sorvadd benned a fejlődésre hivatott lé-
lek ereje? Hol vannak teremő lelked-
nek merész és felemelő várai, hol van-
nak egészséges álmaid?! Miért gyötör-
nek veszedelmes rémképek, aminők
sak romlott idegzetű, egészségtelen
lényeknek torzszülöttei?

Ó eszmélj, eszmélj testvérem és
emeld fel homlokod, szíved és lelked és
bizzál abban, hogy amint tél után ta-
vasz következik és a fehér, fagyos le-
pel után táncos báránykák ugrálnak a
szép zöld gyepon: eljön a te számodra
is lelkednek-testednek felszabadulása a
nyomasztó betegség kínos birodalmából
és benned és általad megvalósul és
megdicsőül az igazi élet.

Miért kell éppen neked reményte-
lenségbe süllyedned és miért tavasszal,
amikor mindenfelé új élet támad a
természet világában? Miért kell elher-
vadnia reményeidnek, amikor a re-
mény nélkül a lélek csak beteg lehet?
Miért látsz pusztulást s halált ott, ahol
valóban új és szebb élet támad? Miért
ontasz bánatos könnyeket, amikor el-
enyészik az, ami az enyészet világához
tartozik, de ugyanakkor megdicsőül és
állandósul az, ami az örökélet honába
tartozik?

A test megtörhetik, de a lélek meg
nem hal, el nem pusztul soha. Az érték
amelyet lelked termel örökéletű és test-
vérem termel ilyen drága értékeket
Ne helyezd a muló világba hited az
örökéletet illetően, mert a mulandó
nem lehet örök soha! Sokan hirdetik
muló öröknek és az örököt mulandó-
nak, de te keresztény testvérem, ne
higgy a hamis tanításoknak, a hamis
profétáknak!

Semmi sem örök, csak az Isten s az
Istennek minden igazsága. Minden igaz-
ság és semmi hazugság, minden jóaka-
rat és semmi rosszakarát.

Tavasz van és Husvét van. Testvérem
ne félj, él az Isten, él az igazság és élni
fog az örök isteni és emberi lélek min-
den jótéteménye mindig. Ez a Husvét
biztató ígérete.

DR. KISS ELEK

A japán-kinai háború legendás
hőse: CSANG-KAI-SEK

Kereskedő fia. Kadett Tokióban. Utazás Moszkvába. A titokzatos „Galen”. Politikai pályafutása

Híradókban gyakran lehet látni egy
ferdeszemű, apró termetű, egyszerű ru-
hába öltözött katonát, aki vagy a kina-
i lövészárkokban tart szemlét, vagy a
kórházakban levő katonákat látogatja
meg, vagy pedig külföldi diplomaták-
kal tárgyal. Ez a kis ember Csang-Kai-
Sek, a kínai birodalom nagy vezére.
Ezekben a napokban, bár az európai
események elterelik a figyelmet a vére-
kínai harcmezőkről, a csata tovább düh-
öng és Csang-Kai-Sek csodálatos kar-
rierje vagy felfelé, vagy lefelé ível.

1888 október 29-én született Csekiang
tartomány Fenghua nevű falujában
Apja, jómódu kereskedő, már gyermek-
korában elhunyt. Anyja irányítása mel-
lett tradicionális kínai nevelésben re-
szesült. 14 éves korában katonai isko-
lába iratkozik be. Itt annyira magára
irányítja tanárainak figyelmét, hogy a
potingfui katonai akadémiára küldik
Peking, a főváros közelébe. Sun-Yat-
Sen nevelte. 1906-ban hadnaggyá avat-
ják, a következő évben Tokióba megy
tanulmányának folytatása miatt. Négy
évet tölt Japánban, megtanul folyéko-
nyan japánul s ami körülötte történik
mindent nagy figyelemmel szemlél. Kü-
lönösen a politikai és közgazdasági kér-
désekre foglalkozik, de igyekszik be-
hatolni a japán hadsereg szellemébe is.
1924-ig nem történik semmi különö-
sebb esemény életében. Ebben az évben
Sun-Yat-Sen, aki a kínai csapatok leg-
főbb vezére volt, fontos katonai meg-
bizatással Moszkvába küldi. A szovjet
fővárosban behatóan tanulmányozza a
modern szovjet hadsereg szervezetét.
Négyheti tartózkodás után száll fel a
transz-szibériai expresszre. A vonaton
megismerkedik egy titokzatos személy-
lyel, aki neki „Galen” név alatt mu-
tatkozik be. Hosszu beszélgetés követ-
kezik, melynek eredménye, hogy „Ga-
len” vele együtt Kantonba utazik, ahol
foglalkozik a kínai katonaság kiképzé-
sével, de a kommunista propagandáról
sem feledkezik meg. Ez a titokzatos
utas nem volt más, mint Blücher, aki
ma vagy a szibériai szovjet hadsereg
főparancsnoka, vagy a moszkvai állam-
ügyész foglya.

Első győzelmét a wampoai katonai
akadémia lázadó csapatai felett aratja.
Az elfogott foglyok között egy régi jó
barátját ismeri fel. De Csang-Kai-Sek
elsősorban katona és nem barát. Más-
nap keserű könnyeket hullat az általa
kivéteztelt barátja sírja felett.

1924 után a belső zavarok kora kö-
vetkezik Kínában. A harc a nemzetiek

és a kommunisták között folyik. A nem-
zetiek székhelye Nanking, a kommu-
nistáké Wuhan. Gyakori és véres csa-
ták dülnek a két párt között és ezek
során a nemzetiek oldalán Csang-Kai-
Sek sokszor bebizonyítja kivételes ka-
tonai tehetségét és nem egyszer szemé-
lyes bátorságát is. 1926-ban tábor-
nok, majd 1927-ben a „Kuomintang tá-
borszernagya” címet veszi fel. 1928-ban
házasságot köt a Sung család harmadik
leánygyermekével, aki révén rokonság-
ba kerül a nankingi kormány két tag-
jával. Csang-Kai-Sek politikai pályá-
futása ekkor kezdődik.

Északon lázadás üti fel a fejét. A lá-
zadók vezére Csang-Tso-Lin. Az ellene
induló Csang-Kai-Sek programot ad a
kínai népek Programjának főbb pont-
jai: Kína függetlensége, egyenlőség
Kína és a világ többi államai között,
az igazságtalan szerződések megszegése,
a honvédelem megszervezése, társadal-
mi bajok orvoslása. A lázadás leverése
után megkezdődik a kínai-japán kon-
fliktus. Japán segítséget nyújtott a
mandzsuriai lázadó tábornoknak. Ez
ellen Csang-Kai-Sek tiltakozott, amely-
nek az lett az eredménye, hogy a japán
kormány 5000 katonát küldött a San-
tungi Csintauba a 150 millió yenes ja-
pán vállalatok megvédésére. Csang-Kai-
Sek megtámadja Csintaut. „Ugy röpi-
tünk, mint az orkán” — írja Nanking-
ba. A várost elfoglalja, behatol a japán
koncesszióba és azt földig égeti. Tokió
ultimátumot küld, majd mikor ez ered-
ménytelen marad, hadsereget indít ut-
nak. A kommunista lázadók is akcióba
kezdenek. Csang-Kai-Sek csapata kicsi
hátrálást kénytelen. A fővezérségtől
megfosztják. Mestere Sun-Yen-Sen
sírja felett sírni látják...

Az új fővezér tehetetlennek bizonyult
és a kormány megbukik. 1928 augusz-
tus 14-én Csang-Kai-Sek elnökletével
új kormány alakul. Az intrika nem
nyugszik. Különösen a kommunisták
gördítenek akadályokat a zavartalan
államélet útjába. 1931 május 31-én győ-
zedelmeskedik a Nemzeti Tanácsban
javaslatait egyhangulag fogadják el.
Egész sor új törvényt szavazott meg a
Nemzeti Tanács: eltörölte a területen-
kivüliség kiváltságát, a birodalmat 70
autonom kerületre osztotta és egy ideg-
lenes alkotmányt hozott. Az ezután tör-
tént eseményekkel a közvélemény má-
jörézt tisztában van. 1931. szeptember
18-án a japánok ismét támadnak. Ki-
na előbb bojkottálja a japán árukat,
majd a Népszövetséghez fordul jogor-

oslásért. A Népszövetség részvételről
biztosítja Kínát, segítséget azonban
nem küld. A fokozódó veszedelem lát-
ára a kínai nép lassan öntudatra éb-
red. Az öntudatra-ébredésben nagy
része van Csang-Kai-Seknek. A japán
csapatok már elárastották egész Kelet-
Kínát. A helyzet reménytelen. Csang-
Kai-Sek 1933 május 29-én a japánok-
kal megkötö a békét. Ebben az évben
kezdődik meg a kínai hadsereg modern
alapokra való fektetése. Német tisztek
a szárazföldi, az olaszok a léghadsere-
get képezik ki. Amerikai és angol mér-
nökök nagy ipar telepeket és árzená-
lokat létesítenek. A mezőgazdaság is
hatalmas változáson esik át. 1936 au-
gusztus 25-én a kommunisták is beol-
vadnak a Kuomintangba. Csang-Kai-
Sek kezdeményezésére Kína 1937 au-
gusztus 21-én megemlékezési szer-
ződést köt a Szovjettel. 1938 elején bi-
zálmásából új nemzeti kormányt ala-
kit, ő maga pedig átveszi a modern ki-
nai hadsereg legfőbb parancsnokságát.
Ezt a nyilvánvaló japánellenes politikát
Nippon nem tűri és az ezután történt
eseményeknek mi is tanui vagyunk. A
„Nicsi-nicsi” lapban egy japán tiszt
így jellemzi Csang-Kai-Seket: „A mo-
dern Kína tipikus katonája, csodálatos
katonai és közigazgatási szervező erő-

**KISKERESKEDŐK és KISIPARO-
SOK!** Üzleti könyveket kötelesek hi-
telesíteni és 200 lej évi átalány ösz-
szeglet a pénzügyi igazgatóságnál be-
fizetni. A könyvek hitelesítve be-
szerezhetők **BOROS papirkereskedé-
sében**, ahol az átalány lefizetését
is elintézik.

vel felette áll mindannak, ami csak Ki-
nában történik.” Szónoklatai, újságcik-
kei más tulajdonságait világítják meg:
bölcs, udvarias, ravasz, mint egy öreg
kínai. Keresztény lett annélkül, hogy
megtagadná ősi hitét. A családmeg-
bontó, erkölcsromboló, kommunizmus-
nak esküdt ellensége, de tudja csodálni
Szovjetországnak hatalmas fejlődé-
sét. Öszinte és humanista, családi élete
mintaszerű.

A „Daily Telegraph” munkatársának
adott nyilatkozatában kijelenteli, hogy
Kínát csak felesége nevének jelentése
mentheti meg: „Li (udvariasság) I. (kö-
telesség) Lien (becsületesség) Csih tisz-
tesség)”

Ürmösi Nagy József

Scherg

TAVASZI UJDONSÁGOK
ÉS KÜLÖNLEGESSÉGEKFérfiöltöny,
felöltők, női
kabát,
kosztüm
és ruhaszövegek

PLAIDEK, TAKARÓK, SZÖNYEGEK!

Scherg

CLUJ,
PIAȚA UNIRII 22. SZ.

Husvétí visszaemlékezés a régi Wienre két pár frankfurti és egy porció kvárgli között ...

Ki hitte volna, hogy a kis Ausztria bekebelezi a Harmadik Birodalmat? Hja, citromlevet facsac a sziklából a durva erőszak. Csokor a Dajli Nyuz, Vincseszter Gvárdian, Hingriff, Hasamonbum, Aztánblöder stb. cikkeiből. Mondja kedves Bimzensteinné hol dolgoztat ön?

(WIEN.) (Saját hallomás, saját valóság.)

— Herr Ober, noch e Krigl! Körülnéztem ...

A florisdorfi önkéntes gau-tüzoltóze-nekar éppen egy weaner-valzert játszott és a Gustlok és Lieschenek önfel-lekten táncoltak a Hansl és a Sepplek karjai között. Ifjabb Swoboda, a lo-káltulajdonos hatlövetű tokájával, po-cakjával és óraláncával kedélyesen le-geltette szeméit a terem felett, Ungar-gassei régi bajtársam: Voperschalek pe-dig éppen a tizenharmadik krigli ta-vaszi sört rendelte meg.

Felejtethetetlenül szép husvétí délután volt ...

A Kahlenberg felől jókedvű tavaszi szellő borzongatta végig a jó öreg Du-nát és a Práter smaragd zöld lombkoro-nái nevetve borzolgatták napfényben csillogó ütöküket.

Az épületek ormán horogkeresztek lobogtak ...

— Ezt csak mi értjük meg igazán, — mondotta Voperschalek, — csak mi, akik a nagy változást előkészítettük.

— No, no, mi semleges harmadikok sem vagyunk vakok, — ellenkeztem, — és ami azt illeti a sajtó ...

— A sajtó? — dörögte Voperschalek — mit tudhat a sajtó?

— Mit? Mindent.

— Ne mondja. Hm ... Lehet, én nem olvasok újságot soha.

— Én sem, — vallottam be őszin-tén, mert tizenharmadik krigli sör után az ember bizonyos mértékben hajlamos lesz az őszinteségre.

— Pedig újságíró.

— Az igaz, de az újságíró csak ír és nem olvas.

— Szóval nem is kíváncsi a dolgok menetére?

— Nem, mert ugyis mindent tudok.

— He-he-he.

— Csak ne nevessem, — mondottam bosszusan, — ez így van.

— Így? Nos, kíváncsi vagyok hogyan fog beszámolni olvasóinak a mai Wien-ről?

— Hogyan? Beképelem magam ab-ba, hogy hogyan írná meg a jelenlegi helyzetet egy jobb, egy jobbszélső, egy jobbközép, egy semleges, egy radikális, egy bal, egy balközép, egy szélsőbal és egy legszélsőbb baloldali újság meg-győződéses újságírója és úgy regisztrálnám az eseményeket. Természetesen a legtisztább tárgyilagosság hangján, mert a sajtó ... a sajtó, barátom az izé ... Igen.

— És?

— És azután odaadnám a cikket a főszerkesztőnek, aki tisztában van az-zal, hogy pillanatnyilag merről fuj a szél. A főszerkesztők ezzel ugyanis min-dig tisztában vannak. Ő azután azt vá-lasztja ki, amelyik az igazságnak a leg-jobban megfelel és a nyomdába adja.

— Himmelsakrament! Ez már igen.

Nos, lássuk. Erre kíváncsi vagyok. — Herr Ober, zwei paar Frankfurter und e Portion Kvargl!

— Mi az? Eladta a malmot?

— Nem, de most már van pénz bará-tom, van élet, van forgalom, van ...

— Tudom, — bölintottam, — hall-gasson tehát ide:

Az Anschluss és a brit sajtó

(LONDON.) (Weiter.) Az angol sajtót a legutóbbi ausztriai események fog-lalkoztatják. A régi Wien és a mai Wien, a változás, amely azonnal a zemebe ötlük mindenkinek, aki valaha Ausztriában járt. A Dajli Nyuz így ír:

A brit külpolitikát sok igaztalan tá-madás érte az Anschlusssal kapcsolat-

ban. Teljesen tárgyilagosan megítélve a helyzetet, igazságtalanul. Mert mi történt? Semmi ... A koncentrációs táborokban ma is ugyanannyi ember ül mint azelőtt, egy nemzet életében pe-dig a személycserék semmit sem szá-mítanak. Az önrendelkezési jog érvé-nyesült. Az emberek koplaltak eddig a nincstelenség, ma pedig a „van“ miatt. Ausztria köztársaság volt, most közös-társaság. De miköze mindehhez az Union Jacknek? A fő a béke. Az meg-van. Jobban, mint valaha. Ez fontos. A Vincseszter Gvárdian szerint:

Ami Ausztriában végbement, előre látható volt. A brit politika már 20 évvel ezelőtt látta és csak azon csodál-kozik, hogy most történt meg és nem hamarabb. A munkáspárt is tudta és most igazolták az események. Hja, a brit politika, a brit demokrácia, a brit előrelátás ...

Az Elvennénk Mindig véleménye:

Külön hálásnak kell lenni a sors-nak a budget érdekében. Hogyne, meg-lehet takarítani a wieni követségi költségeket. Ez egy év alatt 125 fontot, tíz év alatt 1250 fontot, száz év alatt 12.500 fontot jelent, ezzel pedig már lehet egy bombavetőt leelőlegezni. A Downing-Street ezt előre tudta. Legjobban tudta Eden, aki e pillanatban toronymaga-san a legkiemelkedőbb politikusa az United Kingdomnak.

— No?

— Hm, — felelte Voperschalek, — megjárja.

— Ez semmi, most jönnek a fran-ciák.

Páris és az osztrák diadal

(PÁRIS.) (Avas.) A Quai d'Orsayt

felkelő nap országának. Az olimpiai stadionban már nem kell megépíteni az osztrák pavillont. A költségmegtakarítás fegyvertöbbletet, a fegyvertöbbletet, az erő diadalt, a diadal banzájt, a banzájt stb.-t jelent. Sajnálunk Csang Kai-Sek, ki most Ausztria részéről is megkapod, amit megérdemeltél.

A középafrikai Masszakassza is üdvözlí az eseményt.

Berlin egyelőre békét fog hagyni nekünk, — írja, — és ez jó, mert a mi égővünk alatt az állandó felvonulások sok izzadságra kerülnek. Harcosaink pedig szívesebben fekszenek az illatos izék tövében ... Mi szeretjük a sok le-velen sült csigákat és irtózunk az egy leveles csiga-napoktól.

— Pfui Teufel, — hördült fel Voper-schalek barátom, — tényleg sült csigá-kat esznek ott?

— Azt is, de szeretik a kutyahúst is és a többi eféléket. Nem kellemes gyar-mattulajdonosnak lenni.

— No hallja, ha nem is kellemes, de az kell, sagich Ihnen, kell, már csak azért is, mert ami a mienk, az nem a másé. De lássuk tovább.

Az U. S. S. R. lapjai

(MOSZKVA.) (Vass.) A szovjet köz-vélemény igyekszik az Anschluss okait kutatni. A Kicsikarja-avda így ír:

Elvtársainkat első pillanatban meg-döbbenették az események, de azután a hangulat megnyugodott. Ennek így kellett lennie, mert Wien abban a pil-lanatban elvesztette a csatát, amikor megengedte, hogy Trotszkij álnok röpi-ratát Ausztria területén kiadják. Aho-vá ez az ember a lábát beteszi, ott vé-ge a boldogságnak. Norvégiában, ahol utoljára tartózkodott, tegnap olyan vi-har volt, hogy no. Mexikóban bedugul-tak az olajforrások, persze mert Trotsz-kijnak menedéket adott. Szovjet diplo-

matikának megelégedéssel tölti el az Anschluss. Általános vélemény az, hogy a nyugati államok által támoga-tott Ausztria hatalmas diadalt aratott. A Támp szerint

ki hitte volna, hogy a kis Ausztria bekebelezi a Harmadik Birodal-mat? Mi hittük. Nemcsak hittük, tudtuk ezt. A demokráciának győ-znie kellett, mint ahogy Robespierre óta állandó győzelmi szériában van. Csak gratulálhatunk.

A Propellaire vezércikkét irt Wien-ről:

Husvétí Wienben, — kezdődik a cikk. — Valóban husvétí, a feltá-madás ünnepe. Az elnyomott Ausz-tria a kollektív biztonság nevében kiterjesztette uralmát az egész né-met birodalom felett. Most már mindenki biztonságban van ott, ahol eddig citromlevet facsart a sziklából a durva erőszak. A ger-mán trombiták harsogását a valce-rek lágy muzsikája váltotta fel. Wiener gemütlícheit ül diadalt Berlin felett. Hallatlan ünnepe ez a demokráciának és ezért sietett Francois Poncet berlini követünk elismerni az Anschlusst. Nem, pol-gártársak ne féljete. Ezt nem le-het már visszacsinálni.

— Grossartig, — tört ki Voperscha-lekből a lelkesedés. — Hát ezt nem hittem volna. Eddig úgy tudtam, hogy Páris, hm ...

— Rosszul tudta.

— Ugy látom. Holnaptól kezdve újság olvasó leszek.

Hazai sajtó

(BERLIN.) (Déenbé.) A Harmadik Birodalom még mindig az események lenyűgöző sulya alatt áll. Már most megállapítható, hogy sokáig alatta fog állani. A Hingriff ritkított nagy be-tűkkel írta meg husvétí cikkét, amely-ből néhány mondatot kiragadunk.

Visszaemlékezni a ködös multra már nem lehet. Ezt nem engedi meg az öntudatosan felfelé ívelő kolofenopiramidális gondolat. Attól a perctől kezdve, ahogy az első ár-ja megszületett, tarsolyában hord-ta az Anschlusst. Tudta, amikor Vindobonát felépítette, amikor Wienné változtatta, amikor Biro-dalmat rakott köréje és csak arra várt, hogy a nemzeti szocializmus megszülessék. Igen csakis erre várt, hogy megvalósíthassa. Toll nem képes leírni a hőmpölygő milliók tütemes lelkesedését, szem és torok nem marad szárazon a mai napon, amikor a sörgyarak terme-lése már 60 százalékkal emelkedett.

Nem folytathattam, mert barátom dör-gő hangon vezényelt új sört az asztalra és ebben benne volt az elismerés.

Az exotikusok

(TOKIÓ.) (Dumáj.) A kínai győze-lmekről ittas Nippon is figyelmet szen-tel az Anschlussnak, mely a Tokió-Róma-Berlin háromszög legnagyobb diadala. A Nasivasi így ír:

Amikor Matsui tábornokot, Sanghai bevezetőjét leváltották, nyilatkozott az európai sajtótudósítók előtt. Szó szerint ezt mondotta: Nem állanak meg az ese-mények. A hőles tábornok, szemünk fényre, ezzel elsőnek jósolta meg a tá-volnyugat szenzációját.

A Hasamonbumm szerint:

Az Anschlusst külön üdvözölni kell, mert a jelenlegi háborus kiadások mellett nagy megtakarítást jelent

No. 3

No. 3

Szép, jó, olcsó

finom és tartós paplan, törül-köző, férfi és női fehérnemű-anyagok nagy választékban ...

MAGAZIN DE PLAPOME
CAL. REG. FERDINAND
az udvarban.

No. 3

No. 3

máciánk most mindent elkövet, hogy Trotszkijt egy Salamanca, Róma, Tokió London és berlini körutra hívják meg. A Nyuzvesztja szerint

Ausztria kiválása a Népszövetség-ből hallatlan nyereség. Elvtársak, ott maholnap egyedül mi mara-dunk és akkor megkezdhetjük a tisztogatást az álnok trotszkijista hazaárulók, kémek, szabotőrök és stb.-iktől.

A semlegesek (OSLÓ.) (Nur-wenig.) A semleges sajtó higgadtan és fölünyesen ítéli meg a helyzetet. Minden sorból kicsendül az a nyugalom, melyet a földrajzi tá-volságok kölcsönöznek ezeknek a de-mokrácia emlőin naggyá fejlődött nem-zeteknek. Az Aztánblöder valameny-nyük nevében beszél, amikor így ír:

Egy államot letöröltek Európa térké-péről ... Esemény, amelyet nem le-hetett megakadályozni, valójában nem is akarta senki. A dolgoknak ki kell futniok magukat. A fontos, hogy ben-nünket semlegeseket bántalom ne ér-jen. Ehhez jó helyen fekszünk. Pozí-ciónk szilárd, mert nem vagyunk a né-peks országutjában. Igaz, hogy legutóbb nagy a „drang“ az északi sark felé, de a tudósok nem katonák és a nem kato-nák nem tüzelnek. Egyezzünk bele min-denbe. Igaz? Beleegyezzünk!

— Ez igaz, mindig irtóztam a hal-zsirtól. Oda nem megyünk, — bölített barátom. — Eltalálta, de most még az is szeretném tudni, hogy irnak a do-logról az, hm ... az izék ... no?

— A nem árják.

— Igen. Így is mondhatjuk

— Nos, ennél mi sem könnyebb Hallgasson ide.

— És a nem árják ...

(JERUZSÁLEM.) (Jewish Ágonstí)

A jeruzsálemi zsidó közvéleményt hal-latlan izgalomba hozták az Anschlus-sal kapcsolatos, várható következmé-nyek. Az egyik vezérlap így aggodal-maskodik:

Abban a városban, ahol a Budapest-ről importált „Mondja kedves Bim-zensteinné, hol dolgoztat ön?“ dalt évődődőkön keresztül énekeltek, most lázasan csomagolnak. Az ön-állóság és függetlenség vezérharco-sai ott hagyják a földet, amely fe-llett a szabadság lélekharangja meg-kondult. Igen. A vándorbotot ... az évezredes csapás ... Ahogy írva van ... De nem csüggedünk, mert azt is mondja az írás, hogy egy-szer mindennek vége lesz. Addig is várjuk őket. Várunk, amíg min-denki megszerzi azt a csekély ezer fontot, amely mellett ideköltözhe-tik a brit előrelátás és gondosko-dás nevében. Ó, London, ó, Páris, de nagy a ti hatalmatok.

— No?

— Hehehe. Igen. Ez jó, — helyeselte barátom, — de mondja, — kérdezte azután, — hogy is van az a dal, az az Einsteiné?

— Bimzensteinné, — javítottam ki.

— Igen, az.

Halkan elénekelttem.

— Nagyszerű. Herr Swoboda!

A tulajdonos oda lépett.

— Nézze, ez a barátom tud egy régi dalt a régi Wienről, taníttassa be a schrammellel, nagy hatása lesz.

— A Bimzensteinné dalt?

— Igen. Elvégre nekünk szabad ezt is énekelteni, vagy mi? Nem bekebelez-tük az egész Németországot?

A délutáni nap e pillanatban csuklott le a Cobenzl mögött ...

Málnásy Tivadar

Levél Mandzsuriából

(HAIBURY.) (Mandzsuri.) Misszió latin szó és azt jelenti: küldetés. „Ami- képpen Te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra” — mondja Jézus az Ő főpapi imájában. Amikor tehát misszióról beszélünk, akkor ne gondoljunk mindjárt azokra, akik mint Jézus követői mennek a világba, engedelmeskedve az Ő parancsának: „Tegyetek tanítványokká minden népeket...” hanem gondoljunk arra, hogy Jézusnak már előbb meg volt a maga missziója az Istentől. A mi misszióink, a mi küldetésünk tehát csak az Ő betöltött küldetésén keresztül lehetséges és nyer alapot. Jézus küldetésének a tartalma pedig ez volt: „Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak.” Ez volt az Ő missziója. Ami- képpen az Atya küldött engem, én is úgy küldelek titeket... Ezzel Jézus azt mondja nekünk: menjetek ti is, vegyék az én tüzet, a Lélek tüzét és vigyék bele ebbe a világba és gyújt- satok és romboljatok, ahol szárazság és alvás van, világítsatok, ahol sötétség van, hogy a megmentő kegyelem által megszabaduljanak a bűntől azok, akik én bennem hisznek; menjetek lélekről lélekre és „tegyetek tanítványokká minden népeket” tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek... mert nekem ada tott minden hatalom mennyen és földön.

A misszióba tehát van küldő és küldött. A misszióknak van parancsoló- ja, Ura és szolgálója. Ezért küldte- s, ezért „misszió.”

A misszió tehát elválaszthatatlanul össze van forrva a Jézus nevével.

Az Ő hívása ez: menjetek... És erre a hívásra mindenkinek, aki egy- szer az Övé lett, felelnie kell. A feleletadás nem egyéb, mint a mi felelőssé- günk az Ur missziói parancsával szem- ben. Aki egyszer kereszténynek vallja magát, az nem bujhat ki ez alól a kö- telezettség alól, ez alól a feleletadás, ez alól a felelősség alól.

A mi feleletünk csak egy lehet: enge- delmeskedni. A misszió Ura csakis ezt kívánja tőlünk, ezt a lelkületet. A misszió, illetve a misszió Ura nem a pénzünket, nem az időnket, nem a ké- peségeinket, nem az erőnket, nem az érdeklődésünket, nem a megmondolá- sunkat akarja, az Ur Jézus minket akar, teljesen, maradék nélkül, a misszió Ura alázatos, teljes szolgálai engedelmes séget akar.

Ezért a misszió nem más, mint Jézus Krisztusról szóló örömméret engedel- mes hirdetése azok között, akik még nem ismerik az Ő nevét. „Hogy Jézus nevére meghajoljon minden térd...” és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Ur, az Atya Isten dicsőségé- re.

Ha te keresztény vagy, akkor te fe- lelősséggel tartozol a misszió iránt. Missziói lelkület nélkül egy keresztény ember sem „keresztény” a szó igazi ér- telmében. Mert lelkek vannak ezen a világon, akik a föld messzi részén él- nek és meghalnak a bűnben, anélkül, hogy Krisztusról és az Ő szabadításá- ról valamit is hallottak volna. És te tudnál hallgatni, nemtörődömséggel to- vább folytatni az u. n. „keresztény” életedet? Ezért van külmiszió, amely az evangéliumot a Krisztus parancsa iránti engedelmeségből a pogányokhoz viszi.

Krisztus azért küld, hogy tanítvá- nyokká tegyünk minden népeket. Kép- zeljük csak el magunkat Krisztus nél- kül? Nemde borzasztó és kétségbees- tő volna a mi állapotunk? Ez a Krisztus nélküliség, ez a világosságnélküliség, ez a szabadulásnélküliség, ez a pogány- ság. Krisztus meg azt akarja, hogy min- denki az Övé legyen, hogy növekedjék az Ő hadserege, amellyel harcol a Sátán ellen és munkálja az Isten országának a beteljesedését. Az Ő akaratának ez a végcélja: az Isten uralma.

Te keresztény vagy, te tudod, mit je- lent Krisztusé lenni, megváltozott len- ni, békében lenni, az Isten kegyelme alatt érezve magadat és tudsz nem tö-

ródni azokkal, akik fény nélkül a ba- bona, a varázslás, a kuruzslás, az er- kölcstelenség szolgálatában sirnylődnak és vágnak fény és szabadság után? Tudsz szeretet nélkül lenni azok iránt, akiket az alkohol, az ópium, a parázna- ság minden betegsége, belpoklossága, stb. kinez és nincs, aki testi gyógyulás lehetőségeit közel vigye hozzájuk? Olyan mindegy neked, hogy a pogá- nyok lelkük szabadulását a bálványok- ban vagy tévtanokban keresik? Vagy hagyjuk e lelkeket? Vajon Krisz- tus nemde érettük is meghalt? A po- gányok szíve is nyugtalan, amíg el nem nyugszik az Istenben. Jézus pedig azt mondja: „Ti vagytok a földnek sava!... ti vagytok a világ világossága...”

A pogányok még nagy számban van- nak, még mindig kétszer annyian van- nak, mint a magukat keresztényeknek vallók. Kétségbe kellene esni a bűn ha- talmának a láttára, a pogányság láttára ha nem bírnánk Krisztus ama ígérését, amelyet az övéinek adott, hogy „ime

én titeket vagyok mindennap a világ végzetéig.” És mivel a külmiszió az Ő ügye, azért az tönkre sohasem me- het.

Ez a külmiszió. A pogányok közé menni és gyújtogató lenni, bizonyoságot tevő lenni, testtel és lélekkel, engedel- mes szolgáló lenni, aki Ura parancsáért vállat teszi és lelki szenvedést, tudván azt, hogy az Ő ura sokkal többet szen- vedett, nem csak ő érte, de az egész világért. Ez a magunk feladása, meg- tagadása, ez az odaadás, ez a teljes meghajlás Isten előtt, ez a külmiszió. Hogy aztán te, hogy engedelmeskedel az Ur parancsának, idehaza imádság- ban és adományban segített elő Jézus ügyét, vagy életeddel adoként a pogá- nyok között engedelmeskedsz a parancs- nak, az teljesen mindegy, mert Krisz- tus csak a te szolgálatodat várja, a te feleletedet az Ő felhívására.

Babos Sándor

transilvániai ref. missziói lelkész

A világháború egy régi ujság tükrében

(TIMISOARA.) Ócska folyóiratok és könyvek között tallóztam a multkorib- ban, amikor váratlanul a hajdani száz- ezres példányszámban elterjedt „Erde- kes Ujság” című képes hetilapnak egy háború példánya került a kezembe. A lap fején a dátum: 1915. december 20. 1915. december! A háború második esz- tendője és immár második karácsonya! A lap maga is karácsonyi szám. Az első oldalon hatalmas Pólya Tibor- rajz: Mária, karján az isteni gyermek- kel és előtte az új három királyok tér- delnek. Miklós, a minden oroszok cája, Péter szerb király és a frakkos Poincaré. Tömjén és mirrha helyett stilsze- rűen gránátokat, gépfegyvereket és gáz bombákat ajánlanak fel a világ megvál- tójának.

Idézet a lap „Karácsony” című vezér- cikkéből: „Most egy éve nem vártunk ilyen Karácsonyt és hogy ilyen kap- tunk, ilyen verekedtek ki nekünk a hős harcosok, ez a mi legnagyobb és legragyogóbb Karácsonyunk. De mához egy évre még szebbet akarunk, még boldogabbat óhajtunk. Ma már minden- felé békegalambok röpködnek a leve- gőben, még nem a pozitív béke ígére- tei, de reményadók annyira, hogy egy esztendőre a teljes béke nyugalomban ünnepezhessünk.”

Új rajz: Hőlepte erdő, szálas fa tövé- ben apró fenyőfácska, égő gyertyákkal megrakva, előtte katonák ülnek és me- reven a lobogó lángocskákat nézik. A lap tulsó oldalán levő kép szegényes szobát ábrázol, a sarokban karácsonyfa

áll, az asztal mellett fejkendő nő a fronton küzdő férjének levelét olvassa fennhangon, vele szemben bámesz- tekintetű kisfiúcska figyel. A két rajz alatt nincs kommentár. Nem is szüksé- ges, mert ezer nyomatott oldalnál töb- bet fejeznek ki.

„Isten vigyázz aránk vigyázókra.” Mondja a következő két oldal felirata. Alatta fényképek, melyek kopár he- gyen, rommá lőtt faluban és lomhán hömpölygő folyónál őrtálló katonákat ábrázol.

„Eleven katonák a karácsonyfa alatt” a címe annak a fényképnek (Beén Jó- zsef hadnagy felvétele), mely régi k. u. k. katonákat harc idején mutat be, amint hatalmas, többszáz méter magas fenyőfák széles ágai mögül tüzelnek az ellenségre. Hótömbök alatt roskadozó rozzant, összeeszkábált viskó látható a nyolcadik oldalon. Szövege: A harctéri Károlyi-palota. Ez a ruthén kaliba a szállása gróf Károlyi Mihálynak, a füg- getlenségi párt elnökének, a front mö- gött. Most, hogy a gróf a parlamenti ülésre hazajött, a gazdaasszonya nagy- takarítást végez. Hadizászlószögben gyönyörködhetünk ezután, melyet a hadsegélyző bizottság bocsátott ki, hogy az otthon maradt zászlókat diszítsuk vele.

18-ik oldal. A sarokban fenn Keller- mann Bernhardt, az Alagut szerzője, mint haditudósító a nyugati harctéren. A tulsó oldalon három férfi, nagyapa, apa és unoka. Mindhármán katonák. Alattuk cáfolat és fénykép. Nem igaz.

Afrikai testvéremnek

Isac Emil verse

Drága testvérem, ki forró homokban pihensz
És szomoru puszták terhét hordozod hátadon.
Engedd, hogy irigylek téged,
— En, a zugó Expressz utasa —
És bámuljam furcsa fővededet.

Bárgyu nyugalmat, — mint sziklát — csodálom
És irigylem a te végtelen Szaharát.
Mi haszna a nap izzó ölelésének ésa rózsák minden illatának,
Ha a mi kezünk vérben ázik?

Nálunk büszke szobrok állanak
És sok-sok emléke a multnak.
S az ész az égbe nyújtja karjait.
Uccáinkon a fény és a pompa virágzanak,
De Európa sir és jajgatása az ő éneke.

Afrika, te vad és hallgatag, de jó
És te homoklakó:
Add nekem a te békés álmodat,
Néger pálmáid alatt.
És add feléid édességét, a tiszta holdat,
Hogy felejtssem — mig az angyalok éneke zeng az égből —
A tegnapi Európa vérzivatarát

Flórián Tibor fordítása

hogy Láng Antal, az oberammergau passziójátékoknak Krisztusa elesett. Mindössze megsebesült. A Dunát is láthatjuk fényképről, melyen egy oro- szoktól zsákmányolt gőzös látható. A kép a „Szabad Duna” büszke címet vi- seli.

Most három teljes oldalon a „Hősök galériája” következik. Hősi halált hal- tak cím alatt megtudjuk és tulajdon szemünkkel láthatjuk, hogy a Kará- csony előtti napokban kik estek el a harc mezején. Érdekes és minden ellen- kező híreszteléssel szemben meg kell mondanom, hogy számos zsidót is ta- láltam a hősi halottak között. Például Freund Mór népfelkelő Ostrownál esett el, míg Klein Miklós önkéntes képlár Dzsidiłow közelében. Biró Lajos harc- téri levelei során most Topoláról, Pé- ter szerb király kedvenc kisvárosáról ír. Flatt Zsóka költőnő versében kedvesét várja, akit sohasem jön és azzal fejezi be: Jó lenne nem lenni.

Az igazi meglepetés azonban csak most következik. Az „Erdekes Ujság” háborús novellapályázatának eredmény kihirdetése során leközik a nyertes el- beszéléseket. Az első díjat „Lajcsi hu- szár” című novellájával Rudi Rudolf nyerte meg. 500 korona volt pályadíj- kitűzve. A második díjat, 200 koronát, egy 17 éves diák, Fodor László, a most Bécsben élő világhírű vígjátékiró kap- ta. „Napkeleti bölcsek” című elbeszélé- séért. A negyedik díjat Bónyi Adorján író vitte el. Az igazi meglepetést azon- ban a harmadik díj nyertese okozta: Po- gány József, a későbbi magyar tanács- köztársaság hadügyi népbiztosa.

Novellája az „Álmosság” címet viseli és kevés döbbenetesebb erejű, lélekbe- markolóbb, háború ellen agitó irása van a pacifista irodalomnak, mint az a remekbe készült írás az álmoságról szól, arról a gyilkos, pokoli, testet-lel- ket ölé kinről fest képet, amitől a ka- tonák legtöbbet szenvednek. A katona mindig álmos. A katona soha nincsen kialudva. A katonaélet állandó megfe- szített tevékenység. Napokon át marsol- ni, hidat építeni, ha pihenni akar, lövész árkot kell ásni, a lövészárkokba nem le- het kiegyenesedni, a gubbasztás farsz- több, mint a menetelés. Rettentő harc a katona harca az álmosággal. Velőt- rázó, amikor a poszton álló katona küz- delmét írja le, aki az álmosággal har- col. Hason fekve kell figyelni. De már napok óta nem aludt. Fél. Saját magá- tól fél. Ha elalszik az ellenség elfogja, ha az őráját alvósnak csípi, föbe lövik. Rohamra mennek. Harmadszor indul- nak a keresztshely ellen. Kétszer már visszaverték a támadást. Kusznak előre. Zsibbadás ül a fejébe. Elbóbiskol. El- szundit. Elalszik. Fölriad. Fölrázza ma- gát. Megint előre! Meg kell állniok. Ör- mestere ölébe hajtja fejét. Tetszhalot- tak. Képtelenek mozogni. Riadó. Men- nek. Egyszerre csak állva, menetelés közben elalszik az ötödik, a tizedik, a huszadik, századik. Elfelejtettek min- dent, mindenkit, az álom győzött. És rajtuk ült, szivta agyveleijüket, ólommal töltötte meg lábukat a legrettenetesebb rém: az álmoság. A novella alatt hosz- szu, keskeny fénykép (Szeghalmi Gyu- la katona kényképe). Halott, összelőtt orosz katonák.

Szép Ernő, Heltai Jenő tréfás ver- sekkel szerepelnek. Nagy Endre, a vi- lághírű konferanszié tréfás képeket kö- zöl és viccel a háborúval. Emőd Tamás „Ha visszajönnek” címel verset is. Szó- szerint közlöm, későbbi híres kupléjá- nak utolsó szakaszát: „Boldogabb, szebb és jobb lesz a világ, Embert az ember többé sohasem öl meg Nem lesznek rongyok, koldus kalibák Nem lesz a földön több bánat, meg átok, Szakadt kendők, amikre hull a könny Bizony minden másképp lesz meglátsátok Ha majd egyszer mindenki hazajön.”

Huszonhárom évvel ezelőtt írta ezt a verset a költő. A háború elmúlt, de az emberek mégsem lettek jobbak, sőt, a viszonyok oda fajultak, hogy még a munkanélküliséggel is meg kellett ismer- kednünk.

Emőd, a költő, örök békéről ábrán- dozott és az Ur 1938. esztendőjének áp- rilisában éppen olyan jól tudja, mint mindannyian, hogy csak egy parányi szikrára van szükség és fellobbbanhat az új világháború. Ifjabb Kubán Endre.

Diktátorok

Érdekes és egyúttal természetes is, hogy a történelemnek egymástól legtávolabb eső korszakát fekete sűrű köd fedi: a legtávolabb, az őstörténelmi korszakot és a legközelebb, a jelent. Talán helyes megállapítás az is, hogy a történelemnek a jelene, amely lazán összefügg, de egymásra ható és természetes folyamatot alkotó történések szakadatlan láncolatából áll, az az időben élők részére még homályosabb, mint az őstörténelem. A jövő új Paleologueja lesz majd hivatva a diplomácia titkainak muzeális megfigyeltése után megrajzolni a jelenkor diktátorainak arcképét. Aki most akarná ábrázolni, ha saját ideológiai felfogásán szerencsésen felülemelkedne is, csupán egyes vonásokat rajzolhat papírára, amelyek nem lehetnek teljesek. Nem csak a nagy közelségtől nem láthatunk tisztán, hanem attól a mesterséges ködtől sem, amelyet a titkosnak nevezett diplomácia és annak irányított sajtója fojtó fellegek alakjában eregetnek az amugy is gyengeszemű emberiségre. Így a diktátorokat is fellekködnön keresztül látjuk. A maguk igazi valóságában csak a jövő történelmíróinak szemüvegén át ismerhetnők meg, feltéve, hogy a történelem nem lesz továbbra is színpadi világitás.

Ludwig Emil, a legújabb kor leghíresebb életrajzírója, azt is mondhatnók, hogy életrajza, egyik francia lapban, tehát semleges talajon érdeklődést lekötő módon foglalkozik a háború utáni világ két legnagyobb személyiségével: Mussolinivel és Hitlerrel. Érdekes, hogy amíg a német író Mussolinit személyesen ismeri, egy hétig minden nap tárgyalt vele és kiismerni igyekezett rendkívüli egyéniségét, addig a német Hitlerrel csak könyveiből és beszédeiből ismeri. De abból a célból, hogy a diktatura lélektanát jobban áértse, a két nép jellemét tanulmányozta.

A közelmúlt eseményei Hitler sikerét Mussolini sikerei felé emelték. És ha kutatjuk, mi az oka ennek, feleletet csak úgy adhatunk, hogy a két diktátor egyéniségének háttérbe szorításával a történelmi és nemzeti tényezőket vesszük figyelembe, amelyek segítségével a két diktátor sikere kirajzolódott és alakot öltött. Ha a két nemzet lelkiéletét nézzük a diktátorok fellépése idején, megállapíthatjuk, hogy Hitlernek sokkal könnyebb volt a győzelme 1933-ban, mint Mussolininek 1922-ben. Németország legyőzött, megtéptáztott, kizsákmányolt és bizonyos mértékben megalkalmazott ország volt, amelyben a nincstelenségből fakadó elkeseredés évente 40.000 embert kergetett az öngyilkosságba. A megalkalmazás, üldözés, nyomor, béklyóba-érés érinti az egyesek és az azokból álló nemzet idegrendszerét, amelynek beteges megnyilvánulásait a viszonyokkal számoló jóhiszemű Ebertek igyekeztek levezetni Németország megundorodott megalkuvásokat hirdető eredménytelen demokráciától, amely nem tudta kiharcolni az engedékenységet egy hajszálát sem Poincaré és Clemenceau engesztelhetetlensége könnyítette, sőt elősegítette Hitler utját a hatalomhoz. Mindössze az történt, hogy az osztrák kislembert, Hitler megérezte: hi kell a német népnek. Fanatikusan hitte a német nép felemelésének lehetőségében és hízelt a nép nemzeti hűségének, amikor hitte, hirdette és népével elfogadtatta, hogy a veszített háborút nem az ellenfelek nyerték meg, hanem belső árulás okozta a veszítést, az árulást pedig a demokrácia követte el. Segítségére jött a Ruhr és Saar vidék megszállása, a hadikárpótlás könyörtelen behajtása és a fegyverkezés betiltása folytán a guzsbakötöttség érzete. Mussolini kezét a győztes, de a békeszerződésben kijátszott Itália érverésén tartotta. Megérezte, hogy itt a történelmi pillanat, amikor különben is fokozott képzelőerővel bíró népébe belelekesítheti az új római birodalom gondolatát. Mussolinit valóságismerete sohasem ragadta el annyira, hogy a világ vezetésében népének és magának követelje az első helyet. Nagyon jól ismeri népének katonai erejének és erényeinek határait és csak akkor kezdte fölényesen és ére-

lyesen csörgetni a kardját az egyre gyengülő Angliával szemben, amikor hátá mögött tudta a Führer által vezetett harmadik birodalmat. Ellenben Hitler meg van győződve fájának felsőbbrendűségéről, népének követeli és kiköveteli a vezéri pálcát, visszaadta és meg sokszorozta népének faji öntudatát és felbecsüli, esetleg tulbecsüli a német nép katonai erejét és erényeit. Szerencsésen használja ki háborús fenyegeté-

seinek keretében a franciák és angolok békevágyát, illetve görcsös irtózását a háborútól. A két diktátor között Hitler a rajongóbb és vakmerőbb, Mussolini a meggondoltabb és kritikusabb szellem.

A harmadik diktátor Sztalin, külön fejezetet érdemelne, de egyéniségét jórészt annyira homály fedi, hogy jóformán hozzá se lehet még szólni.

Dr. Polcz Radó.

Nagy Zoltán: A Modern Anglia

Földművelés, vagy ipar?

„Every time
Serves for the matter that is then
born in it.”

(Minden idő azért az ügyért szolgál, mely benne akkor született.)

(MANCHESTER.) A modern Angliának legéletbevágóbb problémái egy alapkérdésben gyökereznek: mennyiben képes az ipar foglalkozást adni a népnek?

Nincs a világon állam, ahol a modern kultúra haladását és kicserélődését jobban lehetne tanulmányozni, mint Angliában.

A földművelésnek az iparral való kicserélése az elmúlt egy-két évtized alatt sehol sem tapasztalt gyorsasággal és tervvel történt meg. A majdnem egyik napról a másikra történt foglalkozás és az ezzel kapcsolatos életmódváltoztatás a tömegekre felmérhetetlen következményeket rejtgetett magában.

Ma itt a földművelés inkább az életnek egyik módját alkotja, mint foglalkozást;

inkább egy művészet, mint tudomány; inkább hitvallás, mint üzlet.

Az angol földműves Ha valaki képet akar alkotni az angol földművesről, szükséges, hogy őt munkában lássa.

Az angolok a földművest „farm-worker”-nek, farm-munkásnak nevezik.

Csak nemrég egy napot töltöttem Derbyshire egyik falujában, ahol gyönyörű példáját láttam az angol farmoknak.

A mai farm-munkás sokat változott a változott időkkel. Sokkal élénkebb, mint volt az apja, vagy nagyapja az előbbi nemzedékekben. A mai időkben csodálatos, forradalmi változás megy végbe az angol falusi életében.

A bicikli, az autóbuzs, a rádió és a mozik azok az erők, amelyek főszerepet játszanak a faluk átalakításában. Az angol falusi nép elszigeteltségéről már csak mint múlt időben beszélnek.

A különbség a falu és város között hihetetlen gyorsasággal tűnik el.

Mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy az angol földművesre más szemmel nézzenek most, mint ötven évvel ezelőtt.

A farm-munkás a modern gépek nagy változatosságával végzi mindennapi munkáját.

Nincsen iparág, amelyben a munkások hamarabb hozzáalkalmazkodtak volna a különböző találmányokhoz, mint a földművelés.

Ez az oka annak, hogy a modern, angol földműves mindinkább nyugtalanabb természetűvé válik. Nem érzi magát annyira a földhöz kötve, mint apja.

vagy nagyapja. A kalandvágy arra bírja, hogy elhagyja a falut és a farmot. Ez a jelenség napról-napra megismétlődik.

Mi az oka a falusiak kivonulásának? Az okot nem a munkában kell keresni. Az ok, hogy a farm-munkás magasabb fizetési lehetőséget keres. Összehasonlítást végez saját bevétele és az ipari-munkás bevétele között. Másik dolog, ami izgatja az angol földművest, az a házkérdés. Az utóbbi években

a földműves nézete a modern házépítés kérdésében egészen átalakult. Az utazás lehetősége odaszigetelte a faluk lakóját, hogy kényelmes, új házakat lásson mindenfelé, ahol megfordul. Így ébredt fel benne a vágy a vízvezeték és villany iránt.

A földműves-anya nem bírja már az elszigeteltség gondolatát.

Idegessé lesz arra a gondolatra, hogy gyermekei nagy távolságokat tesznek meg a farmról az iskoláig a hosszú, forgalmas, mindenféle járművekkel teli modern utakon.

Ezen okok mellé sorakoznak a farm-munkás szociális vágyai intézmények és klubok iránt, amelyeket csak a sűrűn lakott területeken találhat meg és melyek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy otthagyja őseitől örökölt farmját.

Igy ürülnek ki Angliában a farmok és lesznek lakatlanok a nyílt területek.

Összehasonlítva az 1928-ik évet az 1938-ik évvel, a statisztikák azt mutatják, hogy ma már 1.000.000 holddal kevesebb szántóföld van eke alatt és 100.000 munkással kevesebb dolgozik a földön, mint tíz esztendővel ezelőtt.

A földművesek száma 1938-ban alig haladja meg az egymillió munkást. (Anglia összlakossága 46 millió.) Ez a helyzet oda vezetett, hogy

ma Anglia élelmiszereinek 70 százalékát külföldről kénytelen behozatni.

A földművelés problémája ma a Szigetország egyik legnehezebb kérdését alkotja a kormány számára. Nem csoda, hogy

naponta kiáltványok hangzanak el a „vidék” megmentése érdekében és hogy a kormány mindent elkövet, hogy a városi munkákból kikerült munkanélkülieket minden elképzelhető áron, a földhöz visszavigye.

Az ipari fejlődés és Anglia földje Az elhagyott farmok helyébe megszületnek az „alvárosok.”

Ezek a legsűrűbben lakott területek mint amilyen London és alvárosai és a Manchestertől Liverpoolig terjedő terület,

nagy kéményrengetegeket alkotnak az ország szívében.

A füst, amely ezekből a kéményekből

kikerül és a por, ami a gyárak környékéről felszáll, nemcsak az eget sötétíti el, de lecsapódásukkal megfertőzött levegőrétegbe borítják a házakat, kerteket és az uccákat. Az ipari fejlődés rohamát milliónyi plakát jelzi a falakon és az uttestek mentén. Ott, ahol kis térség jutott a „kirándulók” (ramblers) számára, a kilátást, mindenfelé, hatalmas betűkkel és nyomtatványokkal telerakott fatáblák zárják el a „week-endező” szeméi elől.

Az angol „industrializmus” és a terv nélkül, mentésszerűen megindult „urbanizáció” így

valósággal kitörölte, az utóbbi két évtized alatt, a régi, angol farmok báját Anglia földjéről.

Erre a tényre csak az utóbbi évek alatt ébredt rá a kormány és most mindent elkövet, hogy ott, ahol valami még megmenthető a falusi életből, megállítsa a gyárak építését.

Mint minden problémának a megoldására, úgy erre a célra is

bizottság alakult Angliában, melyet „Nemzeti füst-csökkentő társaságnak” (National Smoke Abatement Society) neveztek el.

A társaság munkája az, hogy tudományos eszközökkel birkózzék meg a városok felett terjedő füstfellegek gyilkos hatásával. A ködös zónák között London szenved a legtöbbet.

Kimutatták, hogy Londonban négyzetkilométerenként 400 tonna korom halmozódik fel és hull le minden évben.

A kénnel vegyült füst okozza azt a sűrű ködöt, mely Londont, minden várost elönt, oly rendkívül romantikusá teszi, de ugyanaz a köd óriási veszedelmeket rejt magában a lakosság számára.

mert az mindenféle rákbetegségnek és az angolkórnak legjobb melegágyát alkotja.

Az ipar fejlődésével, mellyel Anglia minden nemzet előtt vezető helyre tett szert, a lakosság két életbevágóan fontos dolog megoldása elé került. Az egyik kérdés az, hogy

az ipar mennyiben lesz képes pótolni a földművelést. A másik ez: mi fog történni az elhagyott, munkátlanul maradt területekkel?

Egy dolog világosan áll a szakértők előtt: hogy az angol föld, a jövőben, nem a kenyérkereső farm-munkások szolgálatában fog állani, hanem az „agricultura” tudományos eszközeinek kipróbálására, laboratóriumképen, fogják felhasználni arra, hogy a rajta végzett kísérleteket, majd India, Kanada és Afrika szántóföldjein hasznosítsák.

FLAMMA MUNDI

— Octavian Goga —

Te, zúr mélyén aluvó fergeteg,
Ki erjedsz a halott múlt alatt,
S századok nyugalmát töröd meg,
Ha heved egyszer elragad:

Te felséges, örök, nagy lángolás,
Ki lobogó, vörös áradat
És tengernyi könnyön tűzelsz más
Világ alá a föld alatt;

Te, ki lángot szítsz az ormokon,
S a mesgyét halállal ülteted,
Ki váltod a szerencsét vakon,
S váltod a határköveket;

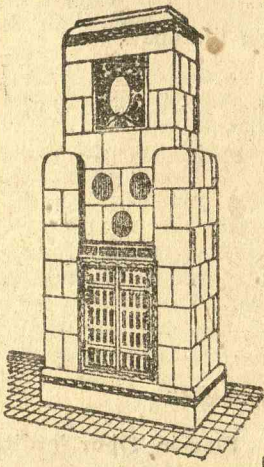
Te szentséges, rettentő fergeteg:
Már érzem forró lehelleted, —
S kérlek, minket is látogass meg,
Öntsön el látás tömeged ...

S mi oltáromon annyi sok sötét
Esztendőn át volt fényes ének:
A rémes átkok vad keservét
Szórjad majd szíjjel a szélnek ...

Hogy a napon, mikor a gyűlölet
Szennye a földön már nem tapad,
És testén újul az öltözet,
S nem fedi szenvedés, salak;

Mondhassak én is majd az ünnepen
Egy új imát, s hallgassák egek,
A Nap felé hogyan száll szívemen
A rejtett szó: Béke veletek!

Fordította: KIBÉDI SÁNDOR

Bistriai cserépkályhák nagy választékban, legújabb modellekben, színekben kaphatók

Adorján Dezső

kályhámesternél, Cluj, Str. Rudeanu (v. Surdă) 13. Tel.: 19-55. Elvállalok átalakításokat, javításokat, legolcsóbb árak mellett. TEKINTSE MEG MINTARAKTÁRUNKAT VÉTEL KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL.

Helyszini riport a Szent Antal kenyérének osztásáról, ahol nem ismernek vallási és faji különbségeket

(CLUJ.) A mai anyagi kornak, a társadalmi bajok, lelki bánatok, anyagi nélkülözések és földi szenvedések enyhítésének nagy segítje: Pádai Szent Antal, aki csodás segítséget nyújt ezerféle apró-cseprő bajokban. És a hűvek hálából, — a Szentnek tett fogadalmak teljesítéséhez híven, mert könyörgésük meghallgatására talált — kenyert, pénzt juttatnak a szegényeknek. A Szent Antal kenyér-ajándékozási szokás így lassan tért hódított az egész világon.

Ez az intézmény nem ellenkezik az egyház törvényeivel sem, mert XIII. Léo pápa 1898 március 1-én kelt brévéjével maga is üdvösnek találta és helyben hagyta.

De hogyan is jutnak városunkban a szegények Szent Antal kenyéréhez?

Kedden, — Szent Antal napján Szent Antal napján: kedden a kora délután órákban a ferencrendiek temploma előtt gyengeruházatu rossz felépítésű, vagy mezitláb, ványadt, sápadt gyermekek játszadoznak. Kis szomorú leányka magában áll az ajtó közelében s egy, a templomból kijövő urtól pénzt csusztat a kezébe. A többi gyermek észreveszi, köréserglenek.

— Mit veszel vele? — hangzik a kérdés több oldalról.

— Kenyert szeretnék, mert nagyon éhes vagyok.

— Ne vegyél kenyeret, hiszen mindjárt kapunk — válaszolja az egyik.

— Talán a Szent Antal kenyérére várakoztok — érdeklődöm a kis sápadt leánykától.

— Igen, mi nyolcan vagyunk testvérek, — mi meg haton — vág közbe egy fiúcska, s minden héten kapunk egy kenyeret.

Percek alatt a távolabbállók, a gyenge nap melegében reszkető, botra támaszkodó görnyedthátú öregasszonyok is körbe gyűlnek.

— En már 32 éve kapok kenyeret, amióta özvegy lettem, — mondja Cs. Józsefné, — most 85 éves vagyok, 12 gyermeket temettem el és már csak egy nagybeteget lányom van.

— En is már 20 év óta eszem Szent Antal kenyerét, — válaszol egy másik, botra támaszkodó öreg néni Nincs senkim, de már 8 év óta beteg vagyok. Most is alig tudtam az ágyból felkelni, de az éhséget már nem bírtam tűrni.

— Hány éves a néni? — kérdezem egy hófehérhajú, derűsarcu öregtől.

— Nos, mit gondolsz, mennyi vagyok?

— Ugy hetvennek nézem.

— O, ha csak 70 volnék, akkor még dolgoznék is, — mosolyogja el magát, — bizony elmúltam már 80 is.

— Nagyon kérem engem is feljegyezni valami segélyre, — huzódik közelebb hozzám egy könnyelábadt szemű, fiatalabb, de a nélkülözések és bánat nyomait viselő nő. — Itt állok négy apró gyermekkel és a férjem gyógyíthatatlan beteg.

Mind többen és többen gyülekeznek, fejkendő asszonyok, gyermekek s egy-egy férfi. Férfi? ... Ember-roncsok. Eljárt, de reszketőskezű, ideg-sokkos, kézre-lábra nyomorék, öreg bűna, vagy vak emberek.

De van itt szegény magyar és román asszony egyaránt, kis gyermekkel a karjukon, cigányasszonyok, sőt: zsidó gyermekek is.

És jönnek, jönnek Szent Antal kenyéréért, a szomorú sorsban levő szegény emberek.

Heti 180-200 ingyenkenyér

— Hány kenyeret osztanak ki? — érdeklődöm a szétosztás fárasztó munkáját szerető megértéssel végző Severin frátertől. Ő készségesen válaszol kérdéseimre.

— 180-200 darab kilós félbarna kenyert sütetünk — és a nagy kosár friss kenyérre mutat. — Ezenkívül szétosztjuk azokat a vekniket, amelyeket a hívők hoznak és a Szent Antal oltárá-

ra helyeznek. Százötven családot tartunk nyilván, akik rendszeresen megkapják heti adagjaikat, de van még körülbelül ugyanannyi, akik csak így jönnek ide, akiket nem ismerünk, csak látjuk, hogy öregek, betegek, nyomorékok és — éhesek. Nem tesszük különbséget vallási vagy faji szempontból a szegények között, hisz mindnyájan Isten gyermekei. A fehér veknit a puhábbakat az öregek és a betegek részére tartjuk. No meg a gyermekeknek. — És jó darab fehér veknit ad, egy mezitláb kisfiúcska kezébe. A talán a napok óta éhező gyermekek szeme felcsillan a kapott fehér falnivaló láttára.

— De vannak intellektuel szegényeink is, a szegény szegények, akikhez eljuttatjuk a kenyeret. — Intel-

lektuellek, állás nélküli beteg emberek, akik talán keserű könnyekkel öntözik az alamizsna-kenyeret. — De tessék látni, kénytelen voltam a kenyereket felébe vágni, hogy mindenkinek jusson — folytatja Severin fráter, — mert a szegényeink mind gyűlnek, gyűlnek s bizony az adakozók nem nagyon szaporodnak.

Az adakozók bizony nem szaporodnak — ismételiük a testvér szavait, — de most a Feltámadás szent ünnepén, támadjon a mi lelkünkben is a krisztusi szeretet és gondoljunk adakozó szívvvel a szegényekre a Szent Antal kenyérére rászoruló, nyomorban selymő emberekre.

Zattler Mária

Amikor Majláth püspök még gimnázista volt

(CLUJ.) A magyar főváros egyik szanatóriumában áll súlyos betegen gyógykezelés alatt gróf Majláth Gusztáv Károly, a transilvániai róm. kath. egyházmegye apostolilelkü, népszerű püspöke. Nemrégiben ünnepelték főpapi működésének negyvenedik, felszentelésének pedig félszázados jubileumát. Az aranymisés főpap a hosszú évtizedek alatti önfeláldozó nagy munkában, amelyben hatalmas vagyonát is feláldozta a jótékony szolgálatában, most testileg összeroppanva gyógykezelés alatt áll. De hűveinek figyelme gyakran fordul feléje és az iránta érzett mélyes tisztelet és szeretet kiolthatatlan maradt a lelkekben.

Mindez abból az alkalomból jut a riporterszövegbe, hogy a véletlen kezébe sodort egy régi könyvet. A budapesti Szent István Társulat 1882-ből származó évkönyvéről van szó, amely ennek a nagymúltú egyesületnek 29-ik rendes közgyűléséről számol be. Csak egy találatomra kinyitottuk a könyvet, amelyben valóságos hemzsegek az akkori híres egyházi és világi nagyságainak nevei. Így találkozunk Haynald Lajos bíbornok kalocsai érsek, a neves költő Tárkányi Béla apát, egri kanonok, Majláth György országbíró, gróf Apponyi Albert, Bubicz Zsigmond akkor oradeai apátkanonok, Császka György szepesi püspök, dr. Fraknói Vilmos, Szulik József prépost, a jónevű egyházi író és mások neveivel.

De az illusztris névsorban találkozunk ezzel a névvel is: Majláth Gusztáv főgimnáziumi tanuló. És érdekes és jellemző arra a korra, hogy

amikor a közgyűlésre meghívott Haynald Lajos bíbornok elnöki székének elfoglalására való felkérésére küldöttséget menesztettek, amelyet Bubicz apát-kanonok vezetett, gróf Apponyi Albert és mások között az ifjúság iránti figyelemmel jellel Majláth Gusztáv főgimnáziumi tanuló is kijelölték a bizottságha.

Azt persze az akkori közgyűlés krónikása nem is sejtette, hogy milyen fényes egyházi karrier áll ennek a fiatal diáknak a személyében,

aki 56 évvel ezelőtt így már tulajdonképpen belépett a magyarság nagy eseménykönyvének lapjai közé feljegyeztette oda a maga nevét.

Az elmúlt több mint félszázad aztán ennek a névnek olyan fényt és ragyogást adott, amely sohasem múlhat el többé.

És ha már ezt a kis érdekes könyvecskét kezünkbe sodorta a sors, talán lapozgassunk kissé benne és

öröksíunk meg még néhány jellemző adatot annak a homályba merült kornak történetéből.

Nevek bukkannak fel, amelyek azóta szinte feledésbe merültek, de akik annak az időszaknak kiemelkedő egyéniségei voltak. Említhetjük a híres történetíróvá lett Ipolyi Arnold püspököt, az igazgató-választmányban szereplő Bogisich Mihályt, a neves egyházi muzsikust, dr. Kautz Gyulát, a híres historikust, dr. Pauler Tivadart, aki későbbi igazságügyministersége nagyjelentőségű volt, dr. Vajda Gyula egyetemi magántanárt, a clujai egyetem későbbi művelődés-professzorát, Rómer Floris apátot, a szintén ismert nevű műtörténészt és másokat. Az évkönyv tanúsága szerint a Szent István Társulat akkori naggyűlésén Haynald bíbornok tartott disznóki beszédet, majd gróf Cziráky János, az akkori kir. tárnokmester társulati elnök és mások beszéltek. Ha pedig transilvániai vonatkozások után kutatunk a könyvecskében, ki kiderül, hogy

Majláth püspök édesapja, a később tragikus módon kegyetlen büntény következtében elpusztult, illetve meggyilkolt Majláth György országbíró, kuriai és főrendiházi elnök, akkoriban még nem volt gróf, de mégis kegyelmes cím illette meg mint val. bel. titkos tanácsost.

Az igazgató választmányban van Transilvániából dr. Vajda Gyula, Rómer Floris apát, oradeai kanonok, a tiszteleti tagok között az itteni egyházmegyéből Alba-Iuliáról Balogh Ignác ottani díceumi tanár, Brasovból Rojdl Ferenc r. k. főelemi iskolai igazgató-tanító, Ciuc-Sumuleuból Fáraó Simon plébános, Ciuc-Sanmartinból Buzás Mihály plébános, Dejéről Lener János kereskedő, Deváról Pap Dániel sz. f. f. zárdafőnök, Elisabetopolról Avedik Lukács lelkész, Ghergheniből Kricsa Péter könyvkereskedő, San-Paulról Veres Lajos r. k. lelkész, Clujról Éltés Károly kath. plébános, Sibiuból Jancsó Ernő ottani plébános, Gherláról Szongott Kristóf gim-

tanár, Odorheiről Kovács József nőnevelői tanító képviselő. Az oradeai egyházmegyenek képviselői Radnai Farkas püspöki titkár, a későbbi bistrítányai püspök, illetve Márkus Miklós g. kath. lelkész, Ludvig János c. kanonok-plébános, Göndöcs Benedek apátplébános és Schiefner Ede prépost-plébános, képviselői.

A névsort olvasva egyébként olyan érzés fogja el az embert, mintha temetőben járna. Csupa halottak között visz el itt az út és a szereplők legtöbbje már régen csöndes, békés lakója a földnek. De az akkori kis gimnazista, akiből később tiszteleltű, nagy apostoli egyéniség és püspök lett, ha nagybeteget is, még mindig az élők sorában van.

Talán az isteni kegyelem még megadhatja számára azt is, hogy egyszer kisére erőre kapva ellátogasson újra hűvei közé, akik mindig a régi szeretettel fogják fogadni.

Talán

(t. g.)

Alacsonyabbakká és nőiesebbé válnak a nők

(LONDON.) Egy angol magántudós, ki régóta tanulmányozza a női testet és figyelemmel kíséri az átlagos női test változásait, azt az érdekes megállapítást tette, hogy napjaink asszonya kisebb, de nőiesebb lett. „Miss 1938.” átlagban 3 centiméterrel kisebb, mint „Miss 1935.” és ötezer esztendő alatt öt fontot veszített a testsúlyából. Ezzel szemben mellkasának és csípőjének átmérője 2—3 centiméterrel nagvobbodott. Az angol magántudós a fokozódó nőieség jelének mondja azt is, hogy napjaink nőjének nagyobb a lába, mint öt esztendő előtti elődjének és csípőjének száma egy felszámmal nagvobbodott.

Meddig tarthat egy csók?

Londonban történt:

Miss Stickland feljelentette Arthur Sprake autóbusszofőrt, mert a sofför akarata ellenére megcsókolta. Miss Stickland azt állította, hogy a sofför öt perccel később csókolt.

Sprake védője: Ön el akarja hitetni, hogy a csók öt percig tartott? Vagy azt állítja, hogy Sprake öt percig többször csókolt meg.

Miss Stickland: A csók öt percig tartott.

A védő: Veri a filmek rekordját. Kétkedem benne, hogy egy csók öt percig tarthat.

A jegyző: Magam is kétkedem benne.

Védő: Ötperces folytatolagos csók ez a lehetetlenséggel határos.

A bíróság elítelte Spraket, mert nem tudta bebizonyítani, hogy a csók öt percig tartott.

— Otto G. Schneider, Berezina (Ofic. Tarutino, Jud. Ctatea-Alba) többek között következőket írja nekünk f. évi március 18-i levelében: „Feleségem hosszú évek óta szenvedett rettenetes epe-görccsei miatt, majdnem állandó beteges kedés után egy rövid Gastro D. kúra után Istennek hála ma teljesen egészségesnek érzi magát. Fájdalmaim nincsenek már, jókedvű, ismét munkaképes, ehett mindent. Szívvel köszönöm Önöknek a Gastro D.-t, mely családom boldogságát hozta vissza és kérek címemre utánvétellel még 5 üveget küldeni barátaim részére, kik látva a nagyszerű eredményt, maguk is használni akarják emésztési zavarai miatt.” Fenti elismerő sorokhoz még csak annyit fűzünk hozzá, hogy a Gastro D. kezelés ajánlatos az összes gyomor- és bélbántalmak, székrekedés, valamint epe- vese- és májbetegedések, emésztési zavarok ellen. Orvosok is ajánlják. — Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógy-szertárban, Bucuresti, C. Victoriá 124.

Szabó Jeno:

Kezdiék el a harcot a kuruzslás ellen az orvosok!

(TARGUMURES.) Nincs olyan gonoszság, amely annyi áldozatot követelne, mint az emberi butaság. A butaság egy magában véve még nem jelent veszedelmet!

A veszedelem ott következik, ahol és amikor a butaság párosul a mindenne elszánt bátorsággal, amely ott rug fel minden „történelmi” vívmányt, ahol éppen kedve tartja.

A butaság bátorsága felette áll minden szörnyűségnek és bátran ideirhatjuk, hogy

ha generációk zuhantak az örök hazárdirozás fertőjébe, akkor ezek a zuhanások a butaság bátorságának természetes következményei voltak.

Egy, csak félig értelmes könyv felépítésére nagyobb, sőt kardinálisabb munkatjesítmény kell, mint egy épület-monstrum kivitelezéséhez.

Ahhoz, hogy egy újságicikk csak megközelítse is a tényleges színvonalat, a dolgokban való bennelésen túl ösztönös megérzés és határozott irányítókvetés szükségeltetik

s mégis, — könyveket olvas el a szives, sőt, nyájas olvasó, amelyeknek a rendületlen elvtelenségben túl egyetlen életrehívója a butaság bátorsága volt a végzettség, ott ütközik ki ezekben a megnyilatkozásokban, hogy

az emberi korlátoltságnak mindenre elszánt elharcosai ott és akkor győznek, ahol és amikor kedvük tartja.

Amin felépül a kuruzslás szelleme Most itt van ez a dr. Julius Kacsó Gyula, ideg-, elme- és belgyógyász esete a kuruzslással.

Egy huszadrangu szabómester, 4 elemén inneni értelemmel és intelligenciával a félvárost a talpa alá gyűrte, gyógyított, operált, analizált gyógyszerkedett, tudott róla mindenki, egymásnak adták a szót a megkárosított emberek, az életét mindenki félti... — igaza van, az orvosok nem tudnak semmit... az én gyermekemet is ők tették el... lelkesmeretlenség, csak a pénzt nézik, még az is gazember, aki doktorhoz megy... és már is benne kovályog a levegőben az az adottság, amely a kuruzslásnak létfeltételét képezi

A jég beszakad

Kacsó Gyula szabómestert hetekkel ezelőtt letartóztatta dr. Driscu vizsgálóbíró, kuruzslás, csalás, szélhámosság, gyógyszergyártás és árusítás, valamint cimbitorlás miatt.

A vizsgálat a lehető legerőteljesebb tempóban és a legszélesebb mederben folyik. A jég úgy szakadt be Kacsó Gyula alatt, hogy dr. Pinte Valér, tiszti főorvos és rendőrorvos kiszállt a szabómesternek Honvéd-uccai lakására, ahol egy hatalmas bőröndöt megtöltött gyógyszerrel talált. Kacsó nem sokat kért, bevallott mindent, sőt garmadáit diktálta be a meggyógyított betegeknek, akik — színtelen — kizárólagosan neki köszönhetik életüket.

Agyhártagyulladás, paralizis, tuberkulózis, méhrák, májbajok, elmebaj, öröklött vérébaj, csonttuberkulózis nála játszi könnyedséggel mentek s mindezekért a szédületes teljesítményekért soha, senkitől, egyetlen banit el nem vett, ingyen dolgozott, sziveségből, könyörületből, belső, krisztusi sugallatból, Isteni küldetésből.

Egyébként is, — vallja emberfölkötti megszállottság testet öltött zsonglőre. — benne az embermentés páratlan kvalitását egy budapesti egyetemi tanár fedezte fel, aki egyizben így szólt hozzá:

— Olyan ügyes kezéd járása van, te

Gyula, hogyha én meghalok, te leszel helyettem egyetemi tanár!...

És — a szó megfogant s ma Kacsó Gyula benne van a város és a messzi környék lázas érdeklődésében.

A „paciens” Akit a saját maga meggyőződése, avagy éppen a tudása juttat a börtönbe, az mártír, de akit az ellenséi butasága taglóz le, az csak áldozat.

Nézzük meg éles elemzéssel, kiket mentett meg az életnek Kacsó Gyula, hogy tiszta képet nyerhessünk az általag emberi értelem döbbenetes színvonaláról.

Az Arató ucca egyik megmentettjét vallatjuk.

— Mondja meg nekünk, jó asszony, mi baja volt magának és hogyan szabadította meg a bajtól ez a csudadoktor?

— Hát lelkem, nekem ideggyulladásom volt. Zugott a fülem és a fejem azt hittem, hogy a bolondok házába kerülök.

Jártam egy nagy fene híres doktorhoz, össze-vissza szurkált valami frinc-franc géppel vagy hat hétig. Nem mondom, az eszem víz szájtott, de a fülem tovább zugott.

Akkor elküldött a fülörvöshöz, aki egy darabig gyógyított, ez is sok pénzbe került, de a fülem éppen csak egy napig nem zakatolt. Amikor el kezdtem panaszkodni a doktoroknak, hogy nem gyógyulok, azt mondta, hogy valami „cifilusz” van bennem s azt kéne gyógyítani. Akkor az uram azt mondta, hogy ezt a betegséget ne mondjam senkinek, mert az egy rossz betegség és ilyen szegény elmondani. En sirva mentem vissza a doktorhoz, aki megvigasztalt, hogy lehet, hogy valaki után ittam, vagy valaki után ültem s hogy a betegséget lehet gyógyítani.

Mikor láttam, hogy ahelyett, hogy a fülzugásomat elmulasztanák, mind más és más betegséget találnak ki bennem, én bizony elmentem a kicsi doktorhoz s egyetlen hét alatt minden bajomból kigyógyított.

— No, mondja el jó asszony, hogy szabadult meg a bajától?

— Ó, lelkem, hát én azt el sem mondtam. A „kicsi doktor” megvizsgált, megkérdezte, kik kezelték, mit adtak, mit mondtak nekem, el kellett vigyem a gyógyszereket, azokat elvette, hogy nehogy merjek azokból venni s megállapította, hogy egy szó se igaz a „cifilusz”-ról, hanem csak vér „dugulásom” és vér „meszezésem” van.

Orvosságot 5 adott nekem, amitől minden bajom elmúlt, csak éppen a fejugásom maradt meg,

de aztán azt is kigyógyította, mert egyszer erősen szembe nézett velem azután felült egy fekete álarcot magára és ráparancsolt, hogy nekem többet nem szabad zugjon a fejem s én attól úgy megijedtem, hogy örökre elmúlt a fejugásom.

Hát... itt áll előttünk a típus, a mellyel szemben minden emberi számitás dugába dől.

„cifilusz”, amelynek csak az a fontos, hogy a fejugás elmuljon s a fekete álarc alatti „parancs”, amelytől hanyat-homlok menekül a négykeresztes vér-baj bacillusa is.

A rendőrorvos

Dr. Pinte Valér tiszti főorvost külön kell jellemezni.

Talán egyetlen ember ezen a városon, aki soha senkinek nem ártott, ellenben, aki csak elébe került, úgy, ahogy tudott segített rajta.

Eladó:

Sardon 20 hold és Alba-Iulián 13 hold prima fajszerű. — Salaj megyében 1000 hold prima legelő, 13 hold szőlő felszereléssel, uradalmi lakással. Legelő esetleg bérbe adó. — Balvatorian (Jud. Treiscaune) fürdő idejére kiadó: sós-szénsavas kádas meleg fürdő és vas-szénsavas strandfürdő, 8 szobás szálloda, vendéglővel, teljes felszereléssel, veteményes kerttel. — Clujon Fántánele 47. sz. alatt 3 szobás, konyha, fürdő szoba, előszoba, valamint 1 szoba konyha, garázs, beltelek. Érdeklődőknek felvilágosítást ad: Dacia rt., Cluj, Str. Samoil Micu No 1.

Tévedésből a rendőrtisztviselőhöz juttatták el a hamisdollárokat rejtető almákkal telt kosarat

(NEWYORK.) Amerikában az utóbbi időben annyira elhatalmasodtak a pénzhamisító bandák, hogy a rendőrség minden erőfeszítése kárba vesztett kézrekerítésükre. Már-már letettek minden reményről, hogy ártalmatlanná tegyék ezeket a tilosban garázdálkodó bandákat, amikor egy véletlen a rendőrség kezére játszotta valamennyit.

Egyik rendőrtisztviselő hatalmas kosár kaliforniai almát kapott ajándékba egyik névtelen tisztelőjétől és megörülve a kedves ajándéknak, ahogy kibontotta, rögtön bele is harapott egybe, a pirosan mosolygó gyümölcsök közül. Szegény bizony alaposan felszisszent, amikor egyik foga kitört az alma kemény belétől és dühében földhözvágta a megkezdett almát, amelyből egy jól-sikerült hamis öt dolláros pottyant ki esés közben. Rögtön nekilátott az összes almák felvágásának és valamennyiben egy-egy ilyen hamis öt dollárost talált. Természetesen azonnal jelentette az esetet felettes hatóságának, mely nyomban

megindította a nyomozást a rejtély megfejtésére.

Kiderült rövidesen, hogy a csomagot nem a rendőrtisztviselőnek szánták, hanem egy másik embernek, akinek ugyan az volt a neve, mint az övé és ugyanabban az utcában is lakott, de a rendőrség helyett; egy pénzhamisító banda szolgálatában állott. Neki kellett volna a szállítmányt értékesíteni, ha a szórozott postás össze nem cseréli a két embert és oda viszi el a csomagot, ahová címezve volt.

Ilyen módon sikerült lefűlelni és felgöngyölíteni az egész hatalmas pénzhamisító szervezetet, amit a véletlen segítsége nélkül még a híres newyorki rendőrségnek sem sikerült volna megtenni.

Ez azonban bizonyos, az „alma” áldozata, akinek ez egy ép fogába került. azóta sem tud ránézni almára és örökre megutálta ezt a zamatos és ártalmatlan gyümölcsöt.

A gyakorlat lojalitását, — legalább ezen a városon töle kellene eltanulni, azzal a változatlan őszinteséggel, ami bizony nem éppen otthonos a mi vizeinkben.

— Főorvos ur, mondjon valamit erről a Kacsó Gyuláról, mi van ezzel a csudadoktorral, hiszen komolyan vélt emberek támadnak meg, hogy nincs igazunk, mert az az ember egy jótévője a szenvedőknek, az az ember tud, az az ember csodákat művelt, a sírból rántott vissza halálraitéltket és így tovább!

A főorvos ezeket mondja:

— Egy roppant primitív észjárású, minden intelligencia nélküli szélhámossal állunk szemben. Az egyik betegőt elszedte az orvosok által felírt gyógyszerket s aztán jó pénzért tovább adta másoknak. Eszközei a jólismert módszerekből tevődtek összes. — Minden orvos számára, egyetlen betegség nem igaz a beteg felszabadul egy lassan gyógyuló betegség bilincsei alól, mert hiszen a szakorvos által megállapított baj nem igaz, éljen az élet, megvagyok gyógyulva, a tünetek eltűnnek s minden megy a maga káprázatos útján, csak éppenhogy a betegség marad lappangva változatlanul.

— Egyebekben én egyszemélyben rendőr is vagyok, aki kimentem Kacsó lakására, találtam nála egy kis patikára való gyógyszert, felvettem róla egy jegyzőkönyvet s valahogy úgy vagyok vele, hogy végre egy kicsit presztizskérdést is csinálók ebből a veszedelmesen elfajzott kuruzslásból.

Megvagyok többek között afelel is győződve, hogy azok a fanatizáltak akik önként jelentkeztek a vizsgálóbíró előtt, egyáltalában nem is voltak betegek, hanem csak felhajszolt mentőtanúk, akik között igen sok rendőrség által nyilvántartott uccai nő is van.

Ha volna orvosi összefogás

Ha az orvosok összefognának, talán lehetne segíteni ezen a kelvényen valamit. Talán lehetne intézményesen felépíteni a kuruzslások rendszere ellen, amely ma már nem elszigetelt jelenség, hanem egy szervesen kialakult végzettség. Nem vádolunk mi senkit érdekkapcsolatokkal és közvetett összefüggésekkel, nem beszélünk mi arról sem, hogy ha van országrészünkben egyetlen orvosi, közegészségügyi sajtótermék, amely hivatásul tűzte ki a széles rétegek felvilágosítását, többek között a kuruzslás veszedelmei felől, — akkor annak a sajtóterméknek talán elsősorban kell küzdenie a hivatásbeli közönnyel szemben, azt sem emlegetjük, hogy

az egyetemes összefogás helyett, mintha egynás kompromittálása talán mindennél előbb való lenne ezen a téren is,

de beszélünk arról, hogy amikor küzd a büntető hatóságokkal az átkos emberi korlátoltság ellen, akik tanulással, tudással, esküvel vállalták a rontó emberi bajok ellen való küzdelmet, most már nem is a maguk szempontjai jussán

miért nem állnak csatasorba és miért nem veszik át a szót az orvosok a kuruzslás elleni író küzdelemben?

Itt nem arról van szó, hogy az orvos tud-e gyógyítani, vagy sem?! Arról van szó, hogy van egy tömegpsziché, amely a rendszerbe fogott tudományos szempontokat aknázza alá, arról van szó, hogy

jön egy szabómester például, akinek „rendelőjében” egymást tapossák agyon az agyonszuggerált páriák, míg a hivatott és fejlődésképes orvosnak nincs annyi pénze, hogy a szakirodalom valamely időszériú kötetét megvegye.

Erről van szó és arról is, hogy ennek a kuruzslási rendszernek naponta megvannak a maga áldozata, akiket elhantol a hazugságra felépített kuruzsló teória azzal a jelszóval, hogy később mentek a csudadoktorhoz!

Orvosj kamarák, mi ködlik ebben az éji homályban?